

**Ετήσια Οικονομική Έκθεση
της χρήσης 2017
(1^η Ιανουαρίου 2017 – 31^η Δεκεμβρίου 2017)**

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Δηλώσεις Εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου	5
B. Έκθεση Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών	6
Γ. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.....	13
Δ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις	49
1. Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2017 (Ενοποιημένη και Εταιρική)	50
2. Κατάσταση Συνολικών Εσόδων χρήσης 2017 (Ενοποιημένη και Εταιρική).....	51
3. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων χρήσης 2017 (Ενοποιημένη και Εταιρική)	52
4. Κατάσταση Ταμειακών Ροών χρήσης 2017 (Ενοποιημένη και Εταιρική)	54
5. Γενικές πληροφορίες για τον Όμιλο	55
6. Πλαίσιο Κατάρτισης Οικονομικών Καταστάσεων.....	56
6.1 Δήλωση Συμμόρφωσης	56
6.2 Βάση Επιμέτρησης.....	56
6.3 Νόμισμα Παρουσίασης	56
6.4 Χρήση Εκτιμήσεων	56
6.5 Συγκριτικά στοιχεία και στρογγυλοποιήσεις	56
6.6 Αλλαγή στις Λογιστικές Πολιτικές	57
7. Βασικές Λογιστικές Πολιτικές.....	62
7.1 Ενοποίηση	63
7.1.1 Θυγατρικές.....	63
7.1.2 Συμμετοχές σε Θυγατρικές Εταιρείες (Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις)	63
7.1.3 Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές	63
7.1.4 Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές	64
7.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος.....	64
7.3 Ενσώματα πάγια.....	65
7.4 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	65
7.5 Απομείωση Αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	67
7.6 Χρηματοοικονομικά μέσα.....	67
7.6.1 Αρχική Αναγνώριση.....	67
7.6.2 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων του Ενεργητικού	67
7.6.3 Αποτίμηση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων	69
7.6.4 Αποαναγνώριση	69
7.6.5 Συμψηφισμός.....	69
7.6.6 Απομείωση Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού	70
7.7 Αποθέματα.....	70
7.8 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων	70
7.9 Μακροπρόθεσμα Περιουσιακά Στοιχεία Κατεχόμενα προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες	70
7.10 Μετοχικό κεφάλαιο	71

7.11 Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος.....	71
7.12 Παροχές στο προσωπικό.....	72
7.13 Προβλέψεις.....	73
7.14 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	74
7.15 Αναγνώριση εσόδων και εξόδων.....	74
7.16 Μισθώσεις.....	75
7.17 Κέρδη ή ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες.....	75
7.18 Κέρδη ανά Μετοχή.....	76
8. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοίκησης.....	76
9. Δομή του Ομίλου.....	82
9.1 Ενοποιούμενες εταιρείες και μέθοδος ενοποίησης.....	82
9.2 Μεταβολές στη δομή του Ομίλου.....	82
10. Πληροφόρηση κατά τομέα.....	83
11. Ομάδες Διάθεσης Κατεχόμενες Προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες.....	85
12. Λοιπές επεξηγηματικές σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων.....	88
12.1 Ενσώματα πάγια.....	88
12.2 Υπεραξία.....	91
12.3 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού.....	93
12.4 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις.....	94
12.5 Επενδύσεις σε ακίνητα.....	95
12.6 Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού.....	95
12.7 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις.....	95
12.8 Αποθέματα.....	96
12.9 Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις.....	97
12.10 Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού.....	98
12.11 Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο.....	98
12.12 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.....	98
12.13 Μετοχικό κεφάλαιο.....	99
12.14 Λοιπά Αποθεματικά.....	99
12.15 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.....	99
12.16 Επιχορηγήσεις.....	102
12.17 Δανειακές υποχρεώσεις.....	103
12.18 Προβλέψεις.....	105
12.19 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	106
12.20 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.....	106
12.21 Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι.....	107
12.22 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	107
12.23 Συμφωνία μεταβολής υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές δραστηριότητες.....	107
12.24 Πωλήσεις.....	108
12.25 Έξοδα ανά λειτουργία.....	108

12.26 Λοιπά έσοδα / έξοδα εκμετάλλευσης	109
12.27 Χρηματοοικονομικά κόστη / έσοδα	110
12.28 Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα.....	110
12.29 Φόρος εισοδήματος.....	110
12.30 Κέρδη ανά μετοχή.....	111
12.31 Δεσμεύσεις.....	111
12.32 Ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις.....	112
12.33 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	114
12.34 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων.....	116
13. Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων	116
14. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης	122
Ε. Διαδικτυακός τόπος ανάρτησης της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης	124

A. Δηλώσεις Εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου

Στις κατωτέρω δηλώσεις, οι οποίες λαμβάνουν χώρα σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 Ν. 3556/2007, όπως ισχύει σήμερα, προβαίνουν οι ακόλουθοι Εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας:

1. Αθανάσιος Παπανικολάου, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
2. Γεώργιος Πολίτης, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και
3. Ανδρέας Καρταπάνης, Διευθύνων Σύμβουλος,

Οι κάτωθι υπογράφοντες, υπό την ως άνω ιδιότητά μας, ειδικώς προς τούτο ορισθέντες από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία ΥΓΕΙΑ ΑΕ δηλώνουμε και βεβαιώνουμε με την παρούσα ότι εξ όσων γνωρίζουμε:

- α. οι συνημμένες ετήσιες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ΥΓΕΙΑ ΑΕ για την ετήσια περίοδο 01/01 - 31/12/2017, οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, τα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα χρήσεως της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και
- β. η συνημμένη έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή, την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Μαρούσι, 24 Απριλίου 2018

Οι βεβαιούντες,

Αθανάσιος Παπανικολάου

Ανδρέας Καρταπάνης

Γεώργιος Πολίτης

Πρόεδρος του Δ.Σ.
Αρ.Διαβ. ΑΝ4135328

Διευθύνων Σύμβουλος
ΑΔΤ ΑΕ140679

Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.
ΑΔΤ ΑΜ576467

Β. Έκθεση Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ – “ΥΓΕΙΑ” ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας «ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ – “ΥΓΕΙΑ” ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Αξιολόγηση απομείωσης μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει υπεραξία ύψους € 82,7 εκ., άυλα στοιχεία του ενεργητικού ύψους € 65,4 εκ. (Εταιρεία: € 1,3 εκ.) και ενσώματα πάγια ύψους € 133,4 εκ. (Εταιρεία: € 68,8 εκ.). Επίσης, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, η Εταιρεία έχει αναγνωρίσει επενδύσεις σε θυγατρικές ύψους € 124,5 εκ.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ, η διοίκηση διενεργεί στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς, ελέγχους απομείωσης για την υπεραξία και τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή, ενώ για τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή, τα ενσώματα πάγια και τις επενδύσεις σε θυγατρικές, διενεργεί ελέγχους απομείωσης μόνον όποτε υφίστανται σχετικές ενδείξεις. Η παραπάνω αξιολόγηση απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης.

Ο έλεγχος απομείωσης περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ) ως το υψηλότερο ποσό μεταξύ της εύλογης αξίας μείον τα κόστη διάθεσης και της αξίας λόγω χρήσης. Ο σχετικός προσδιορισμός απαιτεί κρίση από τη διοίκηση σχετικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές των ως άνω μονάδων (σχετίζονται με μεταβλητές όπως ο ρυθμός ανάπτυξης των εσόδων, οι κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες και οι απαιτήσεις του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία τους) και τα επιτόκια προεξόφλησης που εφαρμόζονται στις προβολές των μελλοντικών ταμειακών ροών.

Δεδομένης της σημαντικότητας των εν λόγω κονδυλίων και της χρήσης παραδοχών και εκτιμήσεων της διοίκησης, θεωρούμε την αξιολόγηση απομείωσης των ως άνω μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού, ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την λογιστική πολιτική, καθώς και τις παραδοχές και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση της απομείωσης των ως άνω στοιχείων του ενεργητικού περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 7.5, 8.1, 8.3, 8.4 και 12.2 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Εξετάσαμε τις εκτιμήσεις της διοίκησης αναφορικά με το κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης των εν λόγω μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού.
- Για τις ΜΔΤΡ για τις οποίες υπήρχαν ενδείξεις απομείωσης, αξιολογήσαμε: (i) την καταλληλότητα των ακολουθούμενων μεθόδων για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας και (ii) τη λογικότητα των βασικών παραδοχών και εκτιμήσεων των μελλοντικών ταμειακών ροών.
- Αξιολογήσαμε την αξιοπιστία των προβλέψεων της διοίκησης κατά την κατάρτιση των επιχειρηματικών πλάνων, τα οποία και αποτελούν τη βάση για τις αποτιμήσεις. Μεταξύ άλλων, συγκρίθηκαν και αναλύθηκαν οι προγενέστερες εκτιμήσεις /προβλέψεις με την πραγματική απόδοση των ΜΔΤΡ.
- Για τις ανωτέρω διαδικασίες και όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, ζητήθηκε η συμβολή ειδικού εμπειρογνώμονα της Grant Thornton.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Ανακτησιμότητα εμπορικών απαιτήσεων

Κατά την 31/12/2017, ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν αναγνωρίσει εμπορικές απαιτήσεις ποσού €92,2 εκ. και € 65,4 εκ. έναντι των οποίων έχει σχηματισθεί σωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης ύψους €27,9 εκ. και €18,8 εκ. αντίστοιχα. Επιπρόσθετα, συνεπεία της εφαρμογής του αρ. 100 παρ.5 του Ν. 4172/2013 και των μεταγενέστερων σχετικών υπουργικών αποφάσεων (Clawback και Rebate), οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) της περιόδου 2013-2017 έχουν απομειωθεί μέσω πιστωτικών τιμολογίων και προβλέψεων με το σωρευτικό ποσό των €110,2 εκ. και € 57,7 εκ. αντίστοιχα.

Η διοίκηση αξιολογεί στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας, προκειμένου αυτές να απεικονίζονται στο ανακτήσιμο ποσό τους, διαδικασία η οποία περιλαμβάνει σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις. Στο πλαίσιο αυτό και σε συνδυασμό με τη σημαντικότητα του κονδυλίου στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αξιολογήσαμε την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με τη λογιστική πολιτική, καθώς και τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των εμπορικών απαιτήσεων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 8.9, 8.10 και 12.9 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Αξιολογήσαμε τις διαδικασίες της διοίκησης αναφορικά με την παρακολούθηση των εμπορικών απαιτήσεων και την αξιολόγηση της ανακτησιμότητάς τους.
- Εξετάσαμε τις εκτιμήσεις της διοίκησης, σχετικά με την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων. Στη διαδικασία αυτή αξιολογήθηκαν, μεταξύ άλλων, και οι εκτιμήσεις των νομικών συμβούλων που χειρίζονται απαιτήσεις για τις οποίες έχουν ασκηθεί ένδικα μέσα. Περαιτέρω και ειδικότερα σε ότι αφορά τις προβλέψεις για Clawback επί των απαιτήσεων από τον ΕΟΠΥΥ, συνεκτιμήθηκαν ιστορικά στοιχεία εισπράξεων, καθώς και τα σχετικά ενημερωτικά σημειώματα για Clawback και Rebate που έχουν κοινοποιηθεί στον Όμιλο από τον ΕΟΠΥΥ.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Αναγνώριση εσόδων

Επικεντρωθήκαμε σε αυτή την περιοχή λόγω του όγκου των συναλλαγών, της πολυπλοκότητας του συστήματος τιμολόγησης, αλλά και του πλήθους των εγκεκριμένων τιμοκαταλόγων ανά αντισυμβαλλόμενο (ΕΟΠΥΥ, ιδιώτες και ασφαλιστικές).

Για τους παραπάνω λόγους, η αναγνώριση των εσόδων προσδιορίστηκε ως ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την αναγνώριση των εσόδων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 7.15 και 12.24 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Κατανοήσαμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που έχουν σχεδιαστεί από τη διοίκηση και σχετίζονται με τις διαδικασίες αναγνώρισης εσόδων από την παροχή υπηρεσιών υγείας.
- Εξετάσαμε ως προς τον σχεδιασμό και την αποτελεσματικότητά τους, τις βασικές δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις διαδικασίες παροχής υπηρεσιών υγείας και την εφαρμογή των εκάστοτε τιμοκαταλόγων και της ορθής τιμολόγησης.
- Διενεργήσαμε, μεταξύ άλλων, και τις ακόλουθες ουσιαστικές διαδικασίες: (i) εξετάσαμε, δειγματοληπτικά, την ακρίβεια της τιμολόγησης με βάση τους εγκεκριμένους τιμοκαταλόγους, (ii) διενεργήσαμε αναλυτικές διαδικασίες επί των εσόδων για τον εντοπισμό τυχόν ασυνήθιστων μεταβολών, και (iii) εξετάσαμε τον επιμερισμό του εσόδου στην ορθή περίοδο σύμφωνα με την παροχή υπηρεσίας.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση, είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων” και οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή

συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συλλέγουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- α. Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του κ.ν. 2190/1920.
- β. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2017.
- γ. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ – “ΥΓΕΙΑ” ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 12.25 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 18/07/2006 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 12 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 24 Απριλίου 2018
Οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές

Δήμητρα Παγώνη
ΑΜ ΣΟΕΛ 30821

Δημήτρης Δουβρής
ΑΜ ΣΟΕΛ 33921

Γ. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του «Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε» επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για την χρήση 2017

Κύριοι Μέτοχοι,

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 άρθρο 43α παράγραφος 3, άρθρο 107 παράγραφος 3 και άρθρο 136 παράγραφος 2, με τις διατάξεις του νόμου 3556/2007 άρθρο 4 παράγραφοι 2(γ), 6, 7 και 8, καθώς και την απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 7/448/11.10.2007 άρθρο 2 και του Καταστατικού της Εταιρείας, σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη εταιρική χρήση από 1/1/2017 έως 31/12/2017 την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται χρηματοοικονομικές πληροφορίες του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση του 2017, σημαντικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν στην περίοδο και η επίδρασή τους στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Επίσης, γίνεται περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που η Εταιρεία ενδέχεται να αντιμετωπίσει κατά την οικονομική χρήση του 2018 και παρατίθενται οι σημαντικές συναλλαγές που καταρτίστηκαν μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.

(Α) ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

1. Επισκόπηση Δραστηριοτήτων για τη χρήση 1/1-31/12/2017

Στο τρέχον οικονομικό περιβάλλον με την προσδοκία ενίσχυσης του ρυθμού ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας προκειμένου να διασφαλισθεί η οικονομική μεγέθυνση και η επιχειρηματική εμπιστοσύνη, ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ ανταποκρινόμενος πλήρως στις προκλήσεις συνεχίζει, για μια ακόμα χρονιά, να καταγράφει σημαντική λειτουργική κερδοφορία, επιβεβαιώνοντας την επιτυχή αντιμετώπιση των μεγάλων προκλήσεων του κλάδου και την αποτελεσματική διαχείριση των στρατηγικών επιλογών της Διοίκησης.

Σύμφωνα με την πρόσφατη κλαδική μελέτη της ICAP (Σεπτέμβριος 2017, σελ. 128) για τις ιδιωτικές υπηρεσίες υγείας, η μητρική εταιρεία «ΥΓΕΙΑ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ ΑΕ» κατέλαβε για τρίτη συνεχή χρονιά, μεταξύ 20 εταιρειών του κλάδου, την 1η θέση βάσει κερδών EBITDA (κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων) και την 1η θέση βάσει Ιδίων Κεφαλαίων, ισχυροποιώντας την κυρίαρχη θέση που κατέχει στον κλάδο και επιβραβεύοντας ταυτόχρονα τις στοχευμένες διαχρονικά επιλογές της Διοίκησης για τη συνεχή βελτίωση των οικονομικών μεγεθών.

Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ και το 2017, έδωσε προτεραιότητα στη διατήρηση επαρκούς ρευστότητας, στη διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών και στη συνεχή βελτίωση της χρηματοοικονομικής του διάρθρωσης, σε συνδυασμό με τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών του με έμφαση στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών.

Ανασταλτικό παράγοντα της περαιτέρω εξέλιξης της οικονομικής δραστηριότητας του Ομίλου, αποτελεί η συνεχιζόμενη επιβράδυνση αποπληρωμών του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (εφεξής «ΕΟΠΥΥ»), καθώς επίσης και η καθυστέρηση στην υλοποίηση των απαραίτητων προδιαγραφών για το πλαίσιο συνεργασίας προκειμένου η Διοίκηση του Ομίλου ΥΓΕΙΑ να προσδιορίσει τη θέση του στην αγορά και να προγραμματίσει μελλοντικές ενέργειες. Επιπλέον, η μονομερής από πλευράς Δημοσίου παράταση ισχύος της εφαρμογής εκπτώσεων και του μηχανισμού αυτόματης επιστροφής (rebate και claw-back αντίστοιχα) του άρθρου 100 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ 167Α/2013) μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 2018 έχει επιδεινώσει περαιτέρω τις προσδοκίες του Ομίλου στο σκέλος των αποζημιώσεων από τον ΕΟΠΥΥ.

Τα ανωτέρω αναφερόμενα κλαδικά προβλήματα, σε συνδυασμό με το ευρύτερο επιχειρηματικό και κοινωνικό τοπίο όπου παρατηρούνται καθυστερήσεις στην ανάληψη δράσεων, έχουν οδηγήσει σε αβεβαιότητα για την πιθανή επίτευξη υψηλότερων ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης και τόνωσης της εμπιστοσύνης μακροπρόθεσμα.

Βασικοί άξονες στρατηγικής του Ομίλου ΥΓΕΙΑ για το επόμενο διάστημα αποτελούν: (1) η περαιτέρω ενίσχυση του κυρίαρχου ρόλου του Ομίλου στην Ελλάδα παρέχοντας υψηλού επιπέδου υπηρεσίες υγείας, (2) η διατήρηση επαρκούς ρευστότητας διευρύνοντας εμπορικές συνεργασίες και εκμεταλλευόμενος το συγκριτικό πλεονέκτημα που κατέχει στον κλάδο, (3) η συνεχής αύξηση της λειτουργικής αποδοτικότητας των επιχειρηματικών δράσεων των εταιρειών του Ομίλου σε συνδυασμό με τα κοστολογικά πλεονεκτήματα τα οποία πηγάζουν από τη μεγιστοποίηση των συνεργιών εντός του ομίλου ΥΓΕΙΑ και (4) η εκμετάλλευση επενδυτικών ευκαιριών που ενδέχεται να προκύψουν.

Η απεικόνιση των οικονομικών μεγεθών στα ενοποιημένα και εταιρικά στοιχεία, τα οποία περιλαμβάνουν την επίδραση από την εφαρμογή των μηχανισμών επιστροφής Rebate και Claw-back του άρθρου 100 του Ν. 4172/2013 στα αντίστοιχα κονδύλια, είναι η ακόλουθη:

Κύκλος Εργασιών: Σε ενοποιημένο επίπεδο ο κύκλος εργασιών του 2017, από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, ανήλθε σε 206 εκ. Ευρώ περίπου, έναντι 205,9 εκ. Ευρώ το 2016. Ο κύκλος εργασιών στην Εταιρεία ανήλθε σε 125,2 εκ. Ευρώ έναντι 126,0 εκ. Ευρώ την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι.

Μικτά Κέρδη: Τα ενοποιημένα μικτά κέρδη, από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, αυξήθηκαν κατά 9% στα 36,2 εκ. Ευρώ έναντι 33,2 εκ. Ευρώ το 2016. Αντίστοιχα, στην Εταιρεία τα μικτά κέρδη διαμορφώθηκαν στα 26,7 εκ. Ευρώ έναντι 22,8 εκ. το προηγούμενο έτος.

Κέρδη (ζημιές) προ τόκων, φόρων, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) : Τα ενοποιημένα κέρδη προ τόκων, φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA), από συνεχιζόμενες δραστηριότητες παρουσίασαν σημαντική βελτίωση της τάξεως του 9,9% και ανήλθαν στα 33,5 εκ. Ευρώ έναντι κερδών 30,5 εκ. Ευρώ το 2016. Το ενοποιημένο περιθώριο των κερδών προ τόκων, φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA margin) διαμορφώθηκε στο 16,3 % έναντι 14,8% το 2016.

Το EBITDA στην Εταιρεία ανήλθε το 2017 σε 28,9 εκ. Ευρώ, έναντι 25,3 εκ. το 2016 παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση της τάξεως του 14,1% ενώ το περιθώριο EBITDA ως ποσοστό των πωλήσεων διαμορφώθηκε στο 23,1% έναντι 20,1% το 2016.

Κέρδη (ζημιές) προ τόκων, φόρων, επενδυτικών αποτελεσμάτων (EBIT): Τα ενοποιημένα λειτουργικά αποτελέσματα προ τόκων, φόρων και επενδυτικών αποτελεσμάτων (EBIT), από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, παρουσίασαν σημαντική βελτίωση και ανήλθαν σε κέρδη ύψους 19 εκ. Ευρώ έναντι κερδών 15,4 εκ. Ευρώ το 2016. Τα αντίστοιχα κέρδη προ τόκων, φόρων και επενδυτικών αποτελεσμάτων του ΥΓΕΙΑ ανήλθαν σε 20,3 εκ. Ευρώ, έναντι κερδών 16 εκ. Ευρώ το 2016.

Κέρδη (ζημιές) προ φόρων (EBT): Τα ενοποιημένα κέρδη προ φόρων του Ομίλου, από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, ανήλθαν, στα 9,6 εκ. Ευρώ έναντι κερδών 1,9 εκ. Ευρώ το 2016. Αντίστοιχα, στην Εταιρεία οι ζημιές προ φόρων, ανήλθαν στα -9,2 εκ. Ευρώ έναντι ζημιών -5,3 εκ. Ευρώ το 2016.

Καθαρά Κέρδη (ζημιές) μετά από Φόρους & Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές: Τα καθαρά αποτελέσματα του Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε κέρδη 9,7 εκ. Ευρώ έναντι κερδών 4,2 εκ. Ευρώ το 2016. Οι ζημιές μετά από φόρους της Εταιρείας ανήλθαν στα -9,6 εκ. Ευρώ, έναντι ζημιών -3,8 εκ. Ευρώ την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι.

Αποτέλεσμα περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες : Τα καθαρά αποτελέσματα του Ομίλου από διακοπείσες δραστηριότητες ανήλθαν σε ζημιές -11,3 εκ. Ευρώ έναντι ζημιών -3,3 εκ. Ευρώ το 2016.

Ενσώματα Πάγια: Τα ενσώματα πάγια του Ομίλου την 31/12/2017 ανέρχονταν σε 133,4 εκ. Ευρώ και αντιστοιχούν στο 32,4% του Συνολικού Ενεργητικού του Ομίλου, έναντι αυτών της προηγούμενης χρήσης που ήταν 173,9 εκ. Ευρώ και αντιστοιχούσαν στο 40,5% του Συνολικού Ενεργητικού του Ομίλου. Τα ενσώματα πάγια της Εταιρείας την 31/12/2017 ανέρχονταν σε 68,8 εκ. Ευρώ και αντιστοιχούν στο 26,4% του Συνολικού Ενεργητικού της Εταιρείας, έναντι αυτών της προηγούμενης χρήσης που ήταν 72,1 εκ. Ευρώ και αντιστοιχούσαν στο 25,9% του Συνολικού Ενεργητικού της Εταιρείας.

Υπεραξία: Η υπεραξία του Ομίλου 31/12/2017 ανέρχεται σε 82,7 εκ. Ευρώ και αντιστοιχεί στο 20,1% του Συνολικού Ενεργητικού του Ομίλου, έναντι της προηγούμενης χρήσης που ήταν 82,7 εκ. Ευρώ και αντιστοιχούσε στο 19,3% του Συνολικού Ενεργητικού του Ομίλου.

Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις: Οι Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις του Ομίλου την 31/12/2017 ανήλθαν σε 64,4 εκ. Ευρώ έναντι 62,9 εκ. Ευρώ την προηγούμενη χρήση αυξημένες κατά 1,5 εκ. Ευρώ και αντιπροσωπεύουν ποσοστό του Συνολικού Ενοποιημένου Ενεργητικού, το οποίο ανέρχεται σε 15,6% έναντι 14,6% την προηγούμενη χρήση. Οι Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις της Εταιρείας ανήλθαν σε 46,6 εκ. Ευρώ έναντι 47 εκ. Ευρώ την προηγούμενη χρήση και αντιπροσωπεύουν ποσοστό του Συνολικού Ενεργητικού της Εταιρείας το οποίο ανέρχεται σε 17,9% έναντι 16,9% το 2016.

Ίδια Κεφάλαια: Τα ενοποιημένα Ίδια Κεφάλαια (προ μη ελεγχουσών συμμετοχών) την 31/12/2017 ανέρχονται σε 120,7 εκ. Ευρώ έναντι 119,4 εκ. Ευρώ το 2016. Τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας ανέρχονται σε 129,3 εκ. Ευρώ από 138,9 εκ. Ευρώ το 2016.

Καθαρός Δανεισμός: Ο ενοποιημένος καθαρός δανεισμός (δάνεια μείον ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα) διαμορφώθηκε στα 120,5 εκ. Ευρώ το 2017 από 143,1 εκ. Ευρώ το 2016. Ο καθαρός δανεισμός της Εταιρείας διαμορφώθηκε στα 82,3 εκ. Ευρώ το 2017 από 90,4 εκ. Ευρώ το 2016 και ο δείκτης καθαρού δανεισμού ως προς κέρδη προ φόρων τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) διαμορφώθηκε για το 2017 στην Εταιρεία σε 2,9 έναντι 3,6 το 2016.

Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις: Οι Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις του Ομίλου την 31/12/2017 ανήλθαν σε 53,1 εκ. Ευρώ έναντι 66,5 εκ. Ευρώ το 2016. Οι Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις της Εταιρείας την 31/12/2017 ανήλθαν σε 14,8 εκ. Ευρώ έναντι 16,3 εκ. Ευρώ το 2016.

Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές και Επενδυτικές Δραστηριότητες: Οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες του Ομίλου ανήλθαν σε 9,3 εκ. Ευρώ το 2017 από 7,7 εκ. Ευρώ το 2016. Οι ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες ανήλθαν σε -6,5 εκ. Ευρώ, από -5 εκ. Ευρώ, το 2016. Τα ταμειακά διαθέσιμα σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε 11,1 εκ. Ευρώ το 2017 από 14,7 εκ. Ευρώ το 2016. Οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες της Εταιρείας ανήλθαν σε 12,5 εκ. Ευρώ από -1,6 εκ. Ευρώ, με ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες -4,5 εκ. Ευρώ το 2017 και -2,8 εκ. Ευρώ το 2016. Τα ταμειακά διαθέσιμα της Εταιρείας ανήλθαν σε 4,8 εκ. Ευρώ το 2017 από 2,5 εκ. Ευρώ το 2016.

2. Παράγοντες δημιουργίας αξίας και μέτρησης επιδόσεων

(Στο πλαίσιο της εφαρμογής των Κατευθυντήριων Γραμμών «Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης» της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA/2015/1415el) που εφαρμόζονται από την 3^η Ιουλίου 2016 στους Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (EDMA))

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης («EDMA») στα πλαίσια λήψης αποφάσεων σχετικά με τον χρηματοοικονομικό, λειτουργικό και στρατηγικό σχεδιασμό του καθώς και για την αξιολόγηση και δημοσίευση των επιδόσεων του. Αυτοί οι EDMA εξυπηρετούν στην καλύτερη κατανόηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων του Ομίλου και της χρηματοοικονομικής του θέσης. Ο Όμιλος αξιολογεί τα αποτελέσματα και την απόδοσή του σε μηνιαία βάση εντοπίζοντας έγκαιρα και αποτελεσματικά αποκλίσεις από τους στόχους και λαμβάνοντας διορθωτικά μέτρα. Οι εναλλακτικοί δείκτες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πάντα σε συνδυασμό με τα οικονομικά αποτελέσματα που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και σε καμία περίπτωση δεν αντικαθιστούν αυτά.

Η αποδοτικότητα του Ομίλου επιμετράται με τη χρήση χρηματοοικονομικών δεικτών απόδοσης που χρησιμοποιούνται διεθνώς:

EBITDA (Earnings Before Interest Taxes Depreciation & Amortization) - «Κέρδη προ τόκων, φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων»: Ο δείκτης προσθέτει στα λειτουργικά κέρδη προ τόκων και φόρων τις συνολικές αποσβέσεις ενσώματων & άυλων παγίων στοιχείων, τα κέρδη/ ζημίες από την πώληση ενσώματων παγίων και τις αποσβέσεις επιχορηγήσεων. Όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο πιο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της επιχείρησης.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Λειτουργικό κέρδος/(ζημία)	19.025	15.353	20.283	16.031
Αποσβέσεις	14.498	15.119	8.598	9.244
(Κέρδη)/ ζημιές από την πώληση ενσώματων παγίων	4	38	4	32
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(35)	(35)	0	0
EBITDA	33.492	30.475	28.885	25.307

ROCE (Return on Capital Employed) - «Αποδοτικότητα συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων»: Ο δείκτης διαιρεί τα κέρδη προ τόκων και φόρων με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια, τα οποία είναι το άθροισμα του Μέσου Όρου της Καθαρής Θέσης των δύο τελευταίων ετών και του Μέσου Όρου του συνόλου των δανειακών υποχρεώσεων των δύο τελευταίων ετών. Όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο πιο αποτελεσματική είναι η χρήση των απασχολούμενων κεφαλαίων.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Κέρδη προ τόκων και φόρων EBIT	19.025	15.353	20.283	16.031
Μ.Ο. Ιδίων Κεφαλαίων	120.778	120.222	134.122	140.735
Μ.Ο. Δανειακών Υποχρεώσεων	144.759	158.872	89.991	93.701
ROCE	7,16%	5,50%	9,05%	6,84%

ROE (Return on Equity) - «Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων»: Ο δείκτης διαιρεί τα κέρδη μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες με το μέσο όρο της Καθαρής Θέσης των δύο τελευταίων ετών. Όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο πιο αποτελεσματική είναι η χρήση των ιδίων κεφαλαίων.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Κέρδη Μετά Φόρων	9.626	4.084	(9.618)	(3.789)
Μ.Ο. Ιδίων Κεφαλαίων	120.778	120.222	134.122	140.735
ROE	7,97%	3,40%	-7,17%	-2,69%

(B) Σημαντικές Επιχειρηματικές Αποφάσεις και Γεγονότα

1. Σημαντικά γεγονότα κατά την περίοδο αναφοράς

Την 21η Μαρτίου 2017 το ΥΓΕΙΑ ανακοίνωσε την ανασυγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου με τον κ. Αθανάσιο Χριστόπουλο να αναλαμβάνει καθήκοντα Ανεξάρτητου Μη Εκτελεστικού Μέλους σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος κ. Αλέξανδρου Εδιπίδη.

Την 5η Απριλίου 2017 πραγματοποιήθηκε από τον Όμιλο ΥΓΕΙΑ στο Μέγαρο Μουσικής εκδήλωση με θέμα «Το χθες, το σήμερα και το αύριο της καρδιάς στον Όμιλο ΥΓΕΙΑ», όπου παρουσιάστηκε το πρώτο οργανωμένο Κέντρο Καρδιάς στην ιδιωτική υγεία στην Ελλάδα για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του συνόλου των παθήσεων της καρδιάς από την εμβρυική έως την ενήλικη ζωή.

Με τις από 3 Μαΐου 2017 αποφάσεις της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων του ΜΗΤΕΡΑ αποφασίσθηκε: α) η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας κατά ποσό των Ευρώ εικοσιπέντε εκατομμυρίων πεντακοσίων ενενήντα εννέα χιλιάδων πεντακοσίων ογδόντα πέντε (25.599.585€), με αντίστοιχη μείωση της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής σε 0,35€ με συμψηφισμό ισόποσων ζημιών παρελθουσών χρήσεων και β) η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας έως το συνολικό ποσό των τεσσάρων εκατομμυρίων πεντακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (4.550.000€) με κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων ή/και καταβολή μετρητών.

Την 31η Μαΐου 2017, το ΥΓΕΙΑ γνωστοποίησε στο επενδυτικό κοινό ότι ολοκληρώθηκε ο φορολογικός έλεγχος των ανέλεγκτων χρήσεων 2009-2010 της Μητρικής Εταιρείας από τον οποίο προέκυψαν πρόσθετοι φόροι και

προσαυξήσεις ποσού € 1,07 εκ. εκ των οποίων ποσό € 492 χιλ. αφορούσε σε πράξη διορθωτικού προσδιορισμού Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου. Η Διοίκηση της Εταιρείας αμφισβήτησε το ως άνω πόρισμα ελέγχου για το ποσό των € 492 χιλ. και κατέθεσε ενδικοφανείς προσφυγές για την ακύρωση της σχετικής πράξης. Την 21η Νοεμβρίου 2017, εκδόθηκαν οι σχετικές αποφάσεις της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με τις οποίες έγιναν αποδεκτές οι προσφυγές του ΥΓΕΙΑ και ακυρώθηκαν οι πράξεις επιβολής διορθωτικού προσδιορισμού φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου για τις χρήσεις 2009-2010 συνολικού ποσού € 492 χιλ.

Την 12η Ιουνίου 2017 το ΥΓΕΙΑ προχώρησε στην ανανέωση των πιστοποιήσεών του ως προς τη διαχείριση της ποιότητας, του περιβάλλοντος και της εργασιακής υγείας και ασφάλειας για μία ακόμα τριετία, σύμφωνα με τις νέες εκδόσεις των διεθνών προτύπων EN ISO 9001:2015, EN ISO 14001:2015 και OHSAS 18001:2007/ΕΛΟΤ 1801:2008, αντίστοιχα.

Από τις 6 έως τις 9 Ιουλίου 2017 ομάδα 60 εθελοντών που αποτελούταν από ιατρούς, νοσηλευτικό, τεχνικό και διοικητικό προσωπικό του Ομίλου ΥΓΕΙΑ, προσέφερε δωρεάν υπηρεσίες υγείας στους κατοίκους στην Τήλο και τη Νίσυρο, στο πλαίσιο της 7ης κατά σειρά δράσης του προγράμματος Εταιρικής Υπευθυνότητας του Ομίλου ΥΓΕΙΑ «Ταξιδεύουμε για την ΥΓΕΙΑ». Συνολικά, εξετάστηκαν 684 κάτοικοι και πραγματοποιήθηκαν 3.153 ιατρικές και διαγνωστικές εξετάσεις.

Την 21η Αυγούστου 2017 πιστοποιήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας συνολικού ποσού τεσσάρων εκατομμυρίων πεντακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (4.550.000€) με κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων και καταβολή μετρητών. Η εν λόγω αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. καλύφθηκε εξ ολοκλήρου από την μητρική εταιρεία ΥΓΕΙΑ Α.Ε.

Εν σχέση με την εταιρεία ΙΑΤΡΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΛΑΣΤΟΚΥΤΤΑΡΩΝ Α.Ε. (δ.τ. STEM HEALTH HELLAS Α.Ε) στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας συμμετείχε εμμέσως έως το Νοέμβριο 2013 το ΥΓΕΙΑ, λόγω της δήλωσης από πλευράς STEM HEALTH HELLAS Α.Ε αδυναμίας λειτουργίας της ανωτέρω εταιρείας, το ΥΓΕΙΑ ορίσθηκε μεσεγγυούχος του εξοπλισμού της στα πλαίσια προκαταρκτικής εξέτασης, που διεξάγει η Εισαγγελία Πλημμελειοδικών Αθηνών.

Την Παρασκευή 3 και το Σάββατο 4 Νοεμβρίου 2017, ο Όμιλος Υγεία βρέθηκε στο Άργος Ορεστικού στα πλαίσια του προγράμματος Εταιρικής Υπευθυνότητας «Ταξιδεύουμε για την Υγεία», όπου ομάδα εθελοντών προσέφερε δωρεάν υπηρεσίες υγείας στους κατοίκους.

Την 22α Νοεμβρίου 2017, ανακοινώθηκε η υπογραφή της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του, από 28/9/2012, προγράμματος εκδόσεως κοινού Ομολογιακού Δανείου, βάσει των διατάξεων του Ν. 3156/2003 και του κ.ν. 2190/1920, μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης με κάλυψη από τις «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη, ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά την υπογραφή της πρόσθετης πράξης την 21η Νοεμβρίου 2017 ποσού € 87.645 χιλ. Οι βασικοί όροι της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του προγράμματος προβλέπουν α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης κατά 5 έτη με δυνατότητα επιπλέον παράτασης για 2 έτη, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με μείωση του περιθωρίου επιτοκίου σε 4% ετησίως, γ) την τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής του υφιστάμενου ανεξόφλητου κεφαλαίου σε εξαμηνιαίες δόσεις και δ), την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων (Εξαμηνιαίων και Ετήσιων). Για το ως άνω πρόγραμμα έχουν παρασχεθεί οι συνθήκες, για αυτής της μορφής Δάνεια, εξασφαλίσεις.

Την 27η Νοεμβρίου 2017, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΥΓΕΙΑ ανακοίνωσε ότι:

α) Ενημερώθηκε σχετικά με την υποβληθείσα δημόσια πρόταση εξαγοράς μετοχών της εταιρείας ποσοστού έως 30% από την εταιρεία «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ».

β) Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 2 του Ν.3461/2006 αποφάσισε τον ορισμό ανεξάρτητου χρηματοοικονομικού συμβούλου, ο οποίος θα καταρτίσει έκθεση αποτίμησης για την εύλογη αξία της μετοχής της εταιρείας. Εν συνέχεια θα ενημερώσει το επενδυτικό κοινό για τη γνώμη του επί της δημόσιας πρότασης και για το περιεχόμενο της έκθεσης.

γ) Έλαβε γνώση της από 24/11/2017 ανακοίνωσης της MIG που αποτελεί το βασικό μέτοχο του ΥΓΕΙΑ, σύμφωνα με την οποία η MIG που κατέχει σήμερα το 70,38% των μετοχών και ασκεί τον αποκλειστικό έλεγχο του ΥΓΕΙΑ δήλωσε ότι δεν προτίθετο να προβεί στην πώληση ουδεμίας μετοχής. Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δήλωσαν ότι δεν προτίθενται και τα ίδια να προβούν στην πώληση ουδεμίας μετοχής.

Σε κάθε περίπτωση το Διοικητικό Συμβούλιο του ΥΓΕΙΑ προέτρεψε το επενδυτικό κοινό να μελετήσει τα οικονομικά στοιχεία του ΥΓΕΙΑ, ακόμα και με τη συνδρομή ειδικών συμβούλων, προκειμένου να σχηματίσει ίδια άποψη για το περιεχόμενο της κατατεθείσας δημόσιας πρότασης.

Εν συνεχεία την 20ή Δεκεμβρίου 2017 δημοσιεύθηκε το από 15 Δεκεμβρίου 2017 εγκριθέν από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Πληροφοριακό Δελτίο της δημόσιας πρότασης της «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ» και την 21η Δεκεμβρίου 2017 το Διοικητικό Συμβούλιο του ΥΓΕΙΑ λαμβάνοντας υπ όψιν: (α) το προσφερόμενο αντάλλαγμα, β) την έκθεση του Χρηματοοικονομικού Συμβούλου, γ) τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής της Εταιρείας, δ) τους επιχειρηματικούς στόχους του Προτείνοντος σύμφωνα με το Πληροφοριακό Δελτίο, ε) τους βασικούς άξονες στρατηγικής του Ομίλου ΥΓΕΙΑ, στ) τις πιθανές επιπτώσεις στην απασχόληση και ζ) την τρέχουσα μετοχική σύνθεση της Εταιρείας και τις προθέσεις των υφιστάμενων μετόχων, διατύπωσε την ακόλουθη αιτιολογημένη γνώμη:

1. Το προτεινόμενο αντάλλαγμα δεν κρίνεται εύλογο και δίκαιο από χρηματοοικονομικής απόψεως καθώς είναι σημαντικά κατώτερο του κατώτατου ορίου του εύλογου εύρους τιμών που προσδιορίστηκε μεταξύ €0,64 και €0,78 ανά μετοχή, σύμφωνα με τις ακολουθηθείσες από το Χρηματοοικονομικό Σύμβουλο της Εταιρείας μεθόδους αποτίμησης, και συγκεκριμένα κατώτερο κατά 29,69% του κατώτατου ορίου του εύρους αυτού. Οι δηλώσεις του Προτείνοντος σχετικά με τους επιχειρηματικούς στόχους συνιστούν γενικές θεωρήσεις της αγοράς στην οποία δραστηριοποιείται η Εταιρεία χωρίς συγκεκριμένες αναφορές στην ίδια την Εταιρεία.
2. Δεδομένων των ανωτέρω δηλώσεων των μετόχων να μην προβούν στη μεταβίβαση ουδεμίας μετοχής, η Δημόσια Πρόταση δεν δύναται να επηρεάσει τον έλεγχο της Εταιρείας. Συνεπώς, καθώς η Εταιρεία θα εξακολουθεί να ελέγχεται από τη MIG, η τυχόν επιτυχής έκβαση της Δημόσιας Πρότασης δεν αναμένεται να επηρεάσει το σύνολο των συμφερόντων της Εταιρείας (περιλαμβανομένων των συμφερόντων των εργαζομένων), τα στρατηγικά σχέδια του Προτείνοντος για την Εταιρεία ή την απασχόληση στους χώρους όπου διεξάγονται οι δραστηριότητες της Εταιρείας.

Η περίοδος αποδοχής της Δημόσιας Πρότασης ξεκίνησε την 20.12.2017 και έληξε την 17.1.2018. Κατά τη διάρκεια της Περιόδου Αποδοχής, 2 Μέτοχοι αποδέχθηκαν νόμιμα και έγκυρα τη Δημόσια Πρόταση (οι «Αποδεχόμενοι Μέτοχοι») προφέροντας συνολικά 1.543 Μετοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 0,0005% περίπου του συνολικού καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας.

Τελικώς την 23η Φεβρουαρίου 2018, το ΥΓΕΙΑ ανακοίνωσε προς το επενδυτικό κοινό ότι η εταιρεία «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» μετά τη συνεδρίαση της 22ας Φεβρουαρίου 2018 κατέχει συνολικό αριθμό 15.840.022 δικαιωμάτων ψήφου, οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 5,181% του μετοχικού κεφαλαίου της εκδότριας.

Την 8η Δεκεμβρίου 2017 το ΥΓΕΙΑ ολοκλήρωσε την πώληση του συνόλου των μετοχών των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου "ΒΙΟ-ΤΣΕΚ ΙΝΤΕΡΝΑΣΙΟΝΑΛ Ιδιωτικό Πολυιατρείο Ιατρική Ανώνυμος Εταιρεία" και "ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΪΑΤΡΕΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ, ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε." τις οποίες κατείχε εμμέσως κατά ποσοστό 100%, προς την εταιρεία "AFFIDEA ΕΥΡΩΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ", έναντι συνολικής αξίας τιμήματος 350 χιλ. ευρώ.

Την 21η Δεκεμβρίου 2017, υπογράφηκε η πρόσθετη πράξη τροποποίησης του, από 30/12/2013, προγράμματος εκδόσεως κοινού Ομολογιακού Δανείου, μεταξύ της εταιρείας «ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ, ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ, ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και των ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη, ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά την υπογραφή της πρόσθετης πράξης ποσού € 41.163 χιλ. Οι βασικοί όροι της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του προγράμματος προβλέπουν α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης μέχρι την 15^η Νοεμβρίου 2021 με δυνατότητα επιπλέον παράτασης για 2 έτη, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με μείωση του περιθωρίου επιτοκίου σε 4% ετησίως, γ) την τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής του υφιστάμενου ανεξόφλητου κεφαλαίου σε εξαμηνιαίες δόσεις και δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων (Εξαμηνιαίων και Ετήσιων). Για το ως άνω πρόγραμμα έχουν παρασχεθεί οι συνήθειες, για αυτής της μορφής Δάνεια, εξασφαλίσεις.

2. Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης

Την 17η Ιανουαρίου 2018 το ΜΗΤΕΡΑ και το Institute of Life ανακοίνωσαν τη δημιουργία μιας υψηλού επιπέδου μονάδας υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, αναδεικνύοντας τη Μονάδα Institute of Life ΜΗΤΕΡΑ, ως μια από τις πλέον εξειδικευμένες Μονάδες της Ευρώπης.

Την 22α Μαρτίου 2018 ανακοινώθηκε ότι το ΥΓΕΙΑ συμπεριλαμβάνεται στις 21 πρωτοπόρες εταιρείες που αξιολογήθηκαν στην πρώτη έκδοση του Επιχειρηματικού Δείκτη Βιώσιμης Ανάπτυξης - Sustainability Performance Directory, του Quality Net Foundation στην Ελλάδα. Οι **21 εταιρείες** που εντάσσονται στις **THE MOST SUSTAINABLE COMPANIES IN GREECE για το έτος 2017**, περιλαμβάνονται στην ηγετική ομάδα των ελίτ της ελληνικής επιχειρηματικής σκηνής, μετά από τη κατάταξη και αξιολόγηση των μη χρηματοοικονομικών επιδόσεων τους και της ολιστικής προσέγγισής τους στα θέματα της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Το Sustainability Performance Directory, είναι επιχειρηματικός Δείκτης Βιώσιμης Ανάπτυξης και έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Ελληνικού Κώδικα Βιωσιμότητας, κατά τα πρότυπα του αντίστοιχου Γερμανικού Κώδικα και αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο οι εταιρίες προσεγγίζουν τα θέματα βιωσιμότητας, τις διαδικασίες και τις πολιτικές που εφαρμόζουν.

Ακόμα τον Μάρτιο του 2018 ολοκληρώθηκε ο φορολογικός έλεγχος της χρήσης 2012 της Εταιρείας ο οποίος διενεργήθηκε από το Κέντρο Ελέγχων Μεγάλων Επιχειρήσεων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης. Από τον έλεγχο προέκυψαν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις ποσού €296χιλ. Η Εταιρεία είχε σχηματίσει πρόβλεψη φόρων για ανέλεγκτες χρήσεις ποσού €68 χιλ. ευρώ με την οποία συμψηφίστηκε το ως ανωτέρω ποσό, το δε υπόλοιπο επιβάρυνε τα αποτελέσματα της χρήσης 2017.

Τον Απρίλιο του 2018 το ΥΓΕΙΑ βραβεύτηκε για 3η φορά για το εργασιακό του περιβάλλον καθώς περιλαμβάνεται στις πρώτες θέσεις των εταιρειών στην κατάταξη **BEST WORKPLACES 2018**. Η έρευνα ανέδειξε το νοσοκομείο ΥΓΕΙΑ στην πέμπτη (5η) θέση της κατάταξης εταιρειών με περισσότερους από 250 εργαζόμενους, με το καλύτερο εργασιακό περιβάλλον. Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 49 εταιρείες οι οποίες απασχολούν 22.300 μισθωτούς.

Ακόμα την 20η Απριλίου 2018 η Εταιρεία σε απάντηση σχετικού ερωτήματος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, παρέπεμψε σε ανακοίνωση της ίδιας ημέρας της μετόχου κατά ποσοστό 70,385% (εκ του οποίου ποσοστό 32,76% κατέχεται άμεσα και 37,62% έμμεσα) Marfin Investment Group AE, η οποία ανακοίνωσε ότι στο πλαίσιο συμφωνίας εμπιστευτικότητας παρεσχέθησαν στα επενδυτικά κεφάλαια της «CVC CAPITAL PARTNERS» οι συνήθεις στις περιπτώσεις αυτές πληροφορίες για το «ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ ΥΓΕΙΑ Α.Ε.». Η εταιρεία Marfin Investment Group AE δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα αποδέκτης οποιασδήποτε δεσμευτικής προσφοράς.

(Γ) ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Ο Όμιλος εταιρειών ΥΓΕΙΑ δραστηριοποιείται στον χώρο της ελληνικής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης, προσφέροντας ολοκληρωμένες υπηρεσίες παροχής υγείας. Ο κλάδος των ιδιωτικών υπηρεσιών παροχής υγείας στην Ελλάδα παρουσιάζει διαχρονικά σημαντικές ιδιαιτερότητες. Τα προβλήματα δυσλειτουργίας, η αδυναμία κάλυψης της αυξανόμενης ζήτησης και η διαχρονική μείωση της χρηματοδότησης των δαπανών υγείας σε συνδυασμό με την έλλειψη προσωπικού, έχουν αποτελέσει με την πάροδο των ετών τον κυριότερο παράγοντα που έχει μετατοπίσει τη νοσηλευτική κίνηση στον ιδιωτικό τομέα, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις σημαντικής ανάπτυξης. Την τελευταία 15ετία, οι ιδιωτικές υπηρεσίες υγείας παρουσίασαν αξιόλογη ανάπτυξη, υιοθετώντας και αξιοποιώντας τη γρήγορη προσαρμογή των εταιρειών του κλάδου στις ραγδαίες τεχνολογικές ιατρικές εξελίξεις. Ωστόσο, οι οικονομικές συνθήκες των τελευταίων ετών και η παρατεταμένη ύφεση, έχουν οδηγήσει στον περιορισμό του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και στη σημαντική επιδείνωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, στην αύξηση της ανεργίας και στη μείωση της καταναλωτικής δαπάνης. Ταυτόχρονα, η έλλειψη ρευστότητας, η επιβολή υψηλών συντελεστών ΦΠΑ και η στενότητα στην τραπεζική χρηματοδότηση, έχουν οδηγήσει σε περαιτέρω διόγκωση των υφιστάμενων προβλημάτων σε καταναλωτές και επιχειρήσεις.

Σημαντική εξέλιξη των τελευταίων ετών αποτελεί η έναρξη συνεργασίας του Ομίλου ΥΓΕΙΑ με τον ΕΟΠΥΥ από το 2012, η οποία έχει διευρύνει σημαντικά τη βάση των εισαγωγών ασθενών, παράλληλα ωστόσο έχει αυξήσει τα οφειλόμενα υπόλοιπα του οργανισμού προς τις κλινικές του Ομίλου. Επιπλέον, τα ελλείμματα του ασφαλιστικού φορέα έχουν οδηγήσει στην υιοθέτηση μέτρων μονομερών περικοπών (rebate και claw back)

στις δαπάνες νοσηλείας μέσω νομοθετικών ρυθμίσεων (άρθρο 100 του Ν.4172/2013) και των μετέπειτα σχετικών Υπουργικών αποφάσεων, οι οποίες θα εξακολουθήσουν να ισχύουν μέχρι και το 2018.

Από τα ανωτέρω είναι προφανές ότι οι προοπτικές για τον εγχώριο κλάδο παροχής υπηρεσιών υγείας για το επόμενο διάστημα είναι συνυφασμένες με την πορεία της ελληνικής οικονομίας και τη δυνατότητα εκπλήρωσης των συμβατικών οικονομικών υποχρεώσεων του ΕΟΠΥΥ. Κομβικό σημείο αποτελεί και ο καθορισμός του θεσμικού πλαισίου υλοποίησης ή μη νέας σύμβασης συνεργασίας μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και των ιδιωτικών κλινικών, με ταυτόχρονη παροχή δεσμευτικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμών των συσσωρευμένων οφειλόμενων ποσών προς τους ιδιώτες παρόχους υγείας, η κατάρτιση προϋπολογισμού ανά συνεργαζόμενο πάροχο και ο έλεγχος των υποβολών σε πραγματικό χρόνο.

Ο Όμιλος παρακολουθώντας τις τρέχουσες συνθήκες της ελληνικής οικονομίας, αξιολογεί την ανακτησιμότητα της αξίας των ενσώματων και άυλων περιουσιακών του στοιχείων με βάση τις προβλεπόμενες βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνθήκες της αγοράς και την πορεία υλοποίησης των εγκεκριμένων επιχειρηματικών πλάνων της Διοίκησης.

Ο Όμιλος αξιολογώντας τα ανωτέρω συνεχίζει να κινείται με γνώμονα το μακροπρόθεσμο συμφέρον των ενδιαφερόμενων μερών αυτού (stakeholders), επικεντρώνοντας στην εισαγωγή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (added value services), και στην υλοποίηση επενδύσεων σε τεχνολογία αιχμής (cutting edge technology) προσαρμοζόμενος ταχύτατα στην εξέλιξη της ιατρικής επιστήμης και τεχνολογίας, καθώς και στη διάθεση καινοτόμων υπηρεσιών σε εξειδικευμένες αγορές (niche markets) έχοντας πάντα στο επίκεντρο την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας με σεβασμό στον άνθρωπο, στην κοινωνία και στο περιβάλλον.

Η Διοίκηση παρακολουθεί τις εξελίξεις και προσαρμόζει τους βασικούς άξονες της στρατηγικής της, ώστε να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά οι προκλήσεις των προγραμμάτων προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας, δημιουργώντας παράλληλα τις προϋποθέσεις για εκμετάλλευση τυχόν ευκαιριών που θα δημιουργηθούν.

1. Κίνδυνος από τον Ανταγωνισμό

Στον κλάδο των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας, ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα έντονος. Οι μεγάλοι όμιλοι του κλάδου έχουν εδραιώσει την παρουσία τους και παρέχουν ένα ευρύ φάσμα ιατρικών υπηρεσιών. Επιπλέον, το τελευταίο χρονικό διάστημα παρατηρείται «κινητικότητα» σε ό,τι αφορά στη μεταβίβαση των μετοχών και την αλλαγή ιδιοκτησίας μεγάλων ιδιωτικών θεραπευτηρίων.

Οι βασικοί άξονες ανταγωνισμού μεταξύ των ιδιωτικών μονάδων υγείας επικεντρώνονται κυρίως στην παροχή σύγχρονου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών με το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό, στην ταχύτητα ανταπόκρισης προς τον ασθενή και στη δυνατότητα επέκτασης των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για στέγαση νέων τμημάτων. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε ότι αρκετές ιδιωτικές κλινικές περιλαμβάνουν από τμήματα μαιευτικής κλινικής, μέχρι και διαγνωστικά κέντρα, ώστε να καλύπτουν με τον τρόπο αυτόν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών.

Ένα ακόμα πεδίο ανταγωνισμού που παρατηρείται στον κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας είναι η επέκταση των συνεργασιών των ιδιωτικών μονάδων με ασφαλιστικές εταιρείες, για την κάλυψη νοσηλίων μεγαλύτερου εύρους ασθενών. Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ, ως βασικός πυλώνας στον κλάδο που δραστηριοποιείται, αξιοποιεί τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα έχοντας εξασφαλίσει αποκλειστικές συνεργασίες με ιδιώτες ιατρούς υψηλού κύρους και παρέχοντας κορυφαία ποιότητα υπηρεσιών υγείας σύμφωνα με τα διεθνή, μοναδικά για την Ελλάδα, πιστοποιημένα πρότυπα.

2. Εξάρτηση από συμβάσεις με ασφαλιστικές εταιρείες

Ο όμιλος Υγεία διαθέτει μακροχρόνιες συμβάσεις με τις ισχυρότερες ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες παρουσιάζουν υψηλή πιστοληπτική ικανότητα τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά (όπως η ΕΘΝΙΚΗ, η NN, η ALLIANZ, η BUPA, η METLIFE, η INTERAMERICAN, η GENERALI, η GROUPAMA, η AXA, η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ κτλ.). Το ΥΓΕΙΑ επιπλέον διατηρεί σύμβαση με τη Mednet Ελλάς ΑΕ, η οποία ως εταιρεία ασφαλιστικής πρακτόρευσης διαχειρίζεται ασφαλιστικά προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα.

Στόχος της Διοίκησης του Ομίλου παραμένει η δημιουργία στρατηγικών συνεργασιών με ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες και η ανάπτυξη ασφαλιστικών προϊόντων αποκλειστικής χρήσης στις κλινικές του Ομίλου.

Βασικά κριτήρια επιλογής για τη σύναψη συμβάσεων, αποτελούν η φερεγγυότητα και οικονομική ευρωστία των ασφαλιστικών εταιρειών με ταυτόχρονη διερεύνηση του εύρους παροχών προς τους ασφαλισμένους τους.

Οι ανωτέρω συμφωνίες εξασφαλίζουν συγκριτικό πλεονέκτημα στον Όμιλο παρέχοντας συνεχή αναπτυξιακή πορεία, μεγαλύτερο όγκο ασθενών και παροχή επαρκούς ρευστότητας μειώνοντας παράλληλα σε μεγάλο βαθμό την έκθεση του Ομίλου σε κίνδυνο ανταγωνισμού και έλλειψης ταμειακών ροών.

3. Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εξαιτίας των μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Η μεγάλη πλειονότητα των συναλλαγών και των υπολοίπων του Ομίλου είναι σε Ευρώ, όπως και οι δανειακές υποχρεώσεις, προς εκμετάλλευση χαμηλότερων επιτοκίων. Ως εκ τούτου, η έκθεση σε συναλλαγματικούς κινδύνους αξιολογείται ως χαμηλή. Ο Όμιλος επηρεάζεται από τις μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών του ευρώ έναντι του τοπικού νομίσματος (Lek), αναφορικά με την επένδυση στην Αλβανία, τα στοιχεία της οποίας κατά την 31/12/2017 ταξινομήθηκαν ως μία ομάδα διάθεσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 για τα κατεχόμενα προς πώληση μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού. Σε κάθε περίπτωση όμως, η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί διαρκώς τους συναλλαγματικούς κινδύνους, που ενδέχεται να προκύψουν και αξιολογεί την ανάγκη λήψης σχετικών μέτρων.

Κατά την 31/12/2017, μία μεταβολή των ισοτιμιών +/- 10% θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση -/+ € 1,9 εκ. προ φόρων στην Ενοποιημένη Συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων, και -/+ € 1,9 εκ. στα ίδια κεφάλαια.

4. Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των μελλοντικών χρηματοροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς.

Επιδίωξη του Ομίλου είναι η επίτευξη της βέλτιστης ισορροπίας/σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των τυχόν επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που δύνανται να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Ο Όμιλος παρακολουθεί και διαχειρίζεται το δανεισμό και γενικά την οικονομική του στρατηγική προβαίνοντας στη συνδυασμένη χρήση βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τις χρηματοδοτικές του ανάγκες. Επίσης, πολιτική του Ομίλου είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεση του στο κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Οι μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις έχουν ως βάση το κυμαινόμενο επιτόκιο. Την 31η Δεκεμβρίου 2017, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στις μεταβολές της αγοράς του επιτοκίου όσον αφορά τον τραπεζικό δανεισμό, ο οποίος υπόκειται σε μεταβλητό ποσοστό επιτοκίου ανά χρηματοδότηση με βάση τις επίσημες τιμές Euribor.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης, καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε μια λογική μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +1% ή -1% (2016: +/-1%).

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ				Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Μεταβλητή		Μεταβλητή		Μεταβλητή		Μεταβλητή	
	1%	-1%	1%	-1%	1%	-1%	1%	-1%
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Αποτέλεσμα χρήσης (μετά φόρων)	(1.348)	1.348	(1.587)	1.587	(901)	901	(937)	937
Καθαρή Θέση	(1.348)	1.348	(1.587)	1.587	(901)	901	(937)	937

5. Κίνδυνος ρευστότητας

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας εστιάζεται στην ορθή διαχείριση του χρονικού συσχετισμού των ταμειακών ροών και στην ταυτόχρονη εξασφάλιση επαρκών ταμειακών διαθεσίμων για την κάλυψη των τρεχουσών συναλλαγών.

Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές περιόδους, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση, καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Στην παρούσα φάση ο Όμιλος εκμεταλλευόμενος το μέγεθος και τη φήμη του στην αγορά έχει διατηρήσει τη διαπραγματευτική του δύναμη παρά τα υφιστάμενα μέτρα ελέγχου και περιορισμού της κίνησης κεφαλαίων, κυρίως προς το εξωτερικό, όπου δραστηριοποιούνται οι κυριότεροι προμηθευτές υγειονομικού υλικού του Ομίλου Υγεία.

Ο Όμιλος, επιπλέον, αξιοποιώντας τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα έχει εξασφαλίσει συμφωνίες με τις κυριότερες ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές εταιρείες οι οποίες παρέχουν σημαντική ρευστότητα μειώνοντας παράλληλα σε μεγάλο βαθμό την έκθεση του Ομίλου σε κίνδυνο ανταγωνισμού και έλλειψης ταμειακών ροών. Για την παρακολούθηση και αντιμετώπιση του κινδύνου ρευστότητας, ο Όμιλος προετοιμάζει προβλέψεις ταμειακών ροών σε τακτική βάση.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2017 για τον Όμιλο αναλύεται ως εξής:

Ο ΟΜΙΛΟΣ					
31/12/2017					
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες		
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	3.770	7.827	116.142		0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	157	158	550		0
Εμπορικές υποχρεώσεις	52.760	341	0		0
Λοιπές υποχρεώσεις	17.826	2.277	523		0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	105	2.883	0		0
Σύνολο	74.618	13.486	117.215		0

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την 31/12/2016 είχε ως εξής:

Ο ΟΜΙΛΟΣ					
31/12/2016					
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες		
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	0	0	750		0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	132	132	723		0
Εμπορικές υποχρεώσεις	62.108	4.380	0		0
Λοιπές υποχρεώσεις	18.116	4.095	664		0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	41.037	115.151	0		0
Σύνολο	121.393	123.758	2.137		0

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2017 για την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
31/12/2017					
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες		
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	3.020	6.077	77.596		0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	92	95	220		0
Εμπορικές υποχρεώσεις	14.488	331			0
Λοιπές υποχρεώσεις	9.550	2.251	215		0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	0	0			0
Σύνολο	27.150	8.754	78.031		0

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την 31/12/2016 είχε ως εξής:

Ποσά σε € '000

Μακροπρόθεσμος δανεισμός	0	0	750	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	27	27	117	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	11.904	4.380	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις	9.105	2.260	259	0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	33.750	58.210	0	0
Σύνολο	54.786	64.877	1.126	0

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ				
31/12/2016				
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	0	0	750	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	27	27	117	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	11.904	4.380	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις	9.105	2.260	259	0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	33.750	58.210	0	0
Σύνολο	54.786	64.877	1.126	0

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Επιπλέον, ο Όμιλος Υγεία χαιρεί υψηλής αξιοπιστίας τόσο έναντι των Τραπεζών, όσο και έναντι των προμηθευτών του, λόγω της δυναμικής και κυρίαρχης πορείας του στην ελληνική αγορά.

6. Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν συγκεκριμένη πιστωτική πολιτική που έχει ως άξονες αφενός τον έλεγχο πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και αφετέρου την προσπάθεια αποτελεσματικής διαχείρισης των απαιτήσεων πριν αυτές καταστούν ληξιπρόθεσμες, αλλά και όταν αυτές καταστούν επισφαλείς. Για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν, τα πιστωτικά χαρακτηριστικά τους, την ενηλικίωση των απαιτήσεων τους και τα τυχόν προηγούμενα προβλήματα εισπραξιμότητας που έχουν επιδείξει. Οι πελάτες που θεωρούνται επισφαλείς, επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων και για τη ζημία που εκτιμάται ότι θα προκύψει από τις απαιτήσεις αυτές, σχηματίζεται σχετική πρόβλεψη απομείωσης.

Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε μεμονωμένα είτε κατά κατηγορίες και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στις διαδικασίες του πιστωτικού ελέγχου. Οι απαιτήσεις του Ομίλου προέρχονται από Ασφαλιστικά Ταμεία, Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, Ασφαλιστικές Εταιρείες και ιδιώτες πελάτες. Ο Όμιλος εστιάζει την πολιτική του στις συνεργασίες με αξιόπιστες ασφαλιστικές εταιρείες με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά.

Ο πιθανός πιστωτικός κίνδυνος σχετίζεται κυρίως με: (α) τις υψηλές οφειλές προηγούμενων ετών των δημόσιων ασφαλιστικών ταμείων, (β) τους ανασφάλιστους ιδιώτες πελάτες και (γ) τους ασφαλισμένους ασθενείς για το επί πλέον ποσό που δεν καλύπτεται από την ασφαλιστική τους εταιρεία.

Η πρόβλεψη απομείωσης αφορά κυρίως ιδιώτες πελάτες και περιλαμβάνει:

- α) τη διενέργεια καθορισμένης και επαρκούς πρόβλεψης για όσους πελάτες έχουν χαρακτηριστεί επισφαλείς,
- β) τη διενέργεια απομείωσης για όσους πελάτες έχουν ληξιπρόθεσμο υπόλοιπα με βάση την ενηλικίωση των υπολοίπων τους και
- γ) τη διενέργεια πρόβλεψης, βάσει αυξημένου συντελεστή κινδύνου επισφάλειας εξαιτίας των συνθηκών του ευρύτερου περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπ' όψη τη μειωμένη ρευστότητα και τη δυσχέρεια πρόσβασής τους σε τραπεζική χρηματοδότηση.

Αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων, σημειώνεται ότι ο Όμιλος συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα για την πιστωτική διαβάθμιση χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Η έκθεση του Ομίλου όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000

Κατηγορίες χρημ/κών στοιχείων

Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	11.108	14.854	4.755	2.503
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	64.381	62.858	46.570	46.987
Σύνολο	75.489	77.712	51.325	49.490

Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
11.108	14.854	4.755	2.503
64.381	62.858	46.570	46.987
75.489	77.712	51.325	49.490

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά την 31/12/2017 και την 31/12/2016, αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε καθυστέρηση που δεν έχουν απομειωθεί

Εντός 3 μηνών
Από 3 έως 6 μήνες
Από 6 μήνες έως 1 έτος
Πάνω από 1 έτος
Σύνολο

Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
5.700	5.774	5.742	5.642
6.954	6.703	5.844	5.045
7.170	6.712	6.244	6.088
9.008	10.705	3.970	6.050
28.832	29.894	21.800	22.825

7. Διαχείριση Κεφαλαίου

Πρωταρχικός στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την διαχείριση του κεφαλαίου είναι η διασφάλιση και διατήρηση ισχυρής πιστοληπτικής ικανότητας και υγιών κεφαλαιακών δεικτών με σκοπό την υποστήριξη της λειτουργίας του και τη συνέχιση της δραστηριότητάς του (going-concern) εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ικανοποιητικές αποδόσεις για τους μετόχους.

Ο Όμιλος παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του ποσού των Ιδίων Κεφαλαίων πλέον των δανείων μειωμένης εξασφάλισης, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Το κεφάλαιο για τις χρήσεις 2017 και 2016 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	120.853	120.703	129.305	138.939
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(11.108)	(14.854)	(4.755)	(2.503)
Κεφάλαιο	109.745	105.849	124.550	136.436
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	120.853	120.703	129.305	138.939
Πλέον: Δάνεια	131.592	157.925	87.100	92.882
Σύνολο κεφαλαίων	252.445	278.628	216.405	231.821
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	0,43	0,38	0,58	0,59

Ο Όμιλος ορίζει το ποσό του κεφαλαίου σε σχέση με την συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. ίδια κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων αλλάζουν. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να πουλήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το δανεισμό.

8. Συνεργασία με ΕΟΠΥΥ-Υποχρεώσεις άρθρου 100 του Ν.4172/2013

Μία σημαντική αλλαγή που επήλθε στον κλάδο της Υγείας είναι η λειτουργία από την 01/01/2012 του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ). Ο ΕΟΠΥΥ αποτελεί πλέον το ασφαλιστικό ταμείο, υπό την «ομπρέλα» του οποίου έχει βρεθεί η πλειονότητα των ασφαλισμένων που μέχρι το τέλος του 2011 καλύπτονταν από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τον ΟΓΑ, το Ταμείο των Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ), το ταμείο του Δημοσίου (ΟΠΑΔ-ΤΥΔΚΥ), το ΤΣΑΥ και λοιπά ταμεία.

Βασικό συστατικό της νέας νομοθεσίας βάσει της οποίας λειτουργεί ο νέος Οργανισμός, είναι η σύσταση των Κλειστών Ενοποιημένων Νοσηλείων (ΚΕΝ), γεγονός που διαμορφώνει μια νέα διαδικασία τιμολόγησης και διαχείρισης νοσοκομειακών νοσηλείων ασθενών, η οποία βασίζεται στα διεθνώς καθιερωμένα DRGs (Diagnosis Related Groups). Στα πλαίσια της συγκεκριμένης διαδικασίας, το νοσοκομείο λαμβάνει ένα προϋπολογισμένο

και εγκεκριμένο μικτό ποσό για την κάλυψη του κόστους περίθαλψης (εκτός από την αμοιβή ιατρού) και των υπηρεσιών που προσφέρει στους ασθενείς των δημοσίων και ιδιωτικών φορέων ασφάλισης υγείας.

Η έναρξη συνεργασίας των ιδιωτικών νοσοκομείων με τον ΕΟΠΥΥ αντιμετωπίστηκε θετικά από τον κλάδο των ιδιωτικών κλινικών, διευρύνοντας την πελατειακή τους βάση και αυξάνοντας τον αριθμό των περιστατικών που εξυπηρετούσαν. Ωστόσο, τα ελλείμματα και η αστοχία των προϋπολογισμών προκάλεσαν μεγάλες καθυστερήσεις στην καταβολή των οφειλόμενων νοσηλείων, ενώ η λήψη μέτρων μονομερών περικοπών από πλευράς Δημοσίου (Rebate και Claw-back) οδήγησε σε συμψηφισμό και ματαίωση είσπραξης των οφειλομένων ποσών.

Από τον Ιούλιο 2013 τέθηκαν σε εφαρμογή (με αναδρομική ισχύ από 01/01/2013), σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.4172/2013, τα εξής:

- α. ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (Claw-back) δαπανών νοσηλείας, διαγνωστικών εξετάσεων και φυσικοθεραπείας. Βάσει του συγκεκριμένου μηχανισμού, η μηνιαία δαπάνη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία και φυσικοθεραπείες, που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ. Το υπερβάλλον ποσό, το οποίο αναζητείται εκ μέρους του ΕΟΠΥΥ από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους των ανωτέρω υπηρεσιών υγείας, υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση και καταβάλλεται εντός μηνός από την έγγραφη ατομική ειδοποίηση σε λογαριασμό τραπεζής που θα υποδείξει ο ΕΟΠΥΥ. Σε περίπτωση απράκτου παρελεύσεως της ως άνω προθεσμίας, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ αναστέλλει αυτοδικαίως και αζημίως ως προς αυτόν, τη σύμβαση του συμβεβλημένου παρόχου με τον ΕΟΠΥΥ, για το χρονικό διάστημα μέχρι την καταβολή του συνολικού οφειλομένου ποσού εντόκως από αυτόν (πάροχο) του ποσού ή την είσπραξη του κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Ως βάση υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβαλλόμενο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον ΕΟΠΥΥ, έναντι των παρεχόμενων για τον αντίστοιχο χρονικό διάστημα υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του. Δεν αναγνωρίζονται και δεν αποζημιώνονται από τον ΕΟΠΥΥ δαπάνες που υποβάλλονται σε αυτόν μετά την πάροδο είκοσι (20) ημερών από τη λήξη εκάστου ημερολογιακού μήνα και αφορούν παρασχεθείσες υπηρεσίες του προηγούμενου μήνα.

Το συνολικό ποσό της επιστροφής (claw-back) υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση, υπολογίζοντας τη διαφορά ανάμεσα στην προϋπολογισμένη και την πραγματική δαπάνη, που προκύπτει από την αιτούμενη από τους παρόχους δαπάνη, αφού αφαιρεθούν τυχόν επιστροφές rebate και λοιπές μη αποδεκτές δαπάνες κατά το χρόνο υπολογισμού.

- β. η καθιέρωση ποσοστού επί των οφειλών του ΕΟΠΥΥ για νοσηλεία, διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες των ασφαλισμένων του προς τους συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ ιδιώτες παρόχους των ως άνω υπηρεσιών υγείας, υπέρ του Οργανισμού ως έκπτωση (rebate) για κάθε μήνα. Το ποσό έκπτωσης (rebate) υπολογίζεται σε μηνιαία βάση και ενσωματώνεται από την 01/01/2016 στα εκδοθέντα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών προς τον ΕΟΠΥΥ.

Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση οικ.Γ5/63587/20.8.2015, οι διατάξεις των (α) και (β) ανωτέρω, έχουν διάρκεια έως την 31/12/2018.

Με την υπουργική απόφαση Γ3γ/37400/19.05.2017 (ΦΕΚ 1752/Β'/22.05.2017) καθορίστηκαν τα επιτρεπόμενα όρια δαπανών του ΕΟΠΥΥ για παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους και για παροχή ιατροτεχνολογικών προϊόντων και συμπληρωμάτων ειδικής διατροφής από συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ κατασκευαστές, εισαγωγείς, διανομείς/προμηθευτές, έτους 2017. Σύμφωνα με τις κατηγορίες παρεχόμενης υπηρεσίας το ετήσιο όριο δαπάνης για υπηρεσίες νοσηλείας ιδιωτικών κλινικών διαμορφώνεται σε 265 εκ. Ευρώ, ενώ το ετήσιο όριο δαπάνης των διαγνωστικών εξετάσεων και πράξεων διαμορφώνεται σε 350 εκ. Ευρώ.

Με την απόφαση Αριθμ. Γ3γ/Γ.Π./51816 (ΦΕΚ 2638/28.07.2017) του αναπληρωτή υπουργού Υγείας γνωστοποιήθηκε ότι οι υπ' αριθμ. Γ3γ/οικ. 96176/4-11-2014 (Β' 3040) και Γ3γ/65273/15-09-2015 (Β' 2036) υπουργικές αποφάσεις για τον υπολογισμό του claw-back 2014 παύουν να ισχύουν. Τα ποσά αυτόματης επιστροφής (claw-back) του έτους 2014 για την κατηγορία παρεχόμενης υπηρεσίας υγείας «Υπηρεσίες Νοσηλείας Ιδιωτικών Κλινικών» υπολογίζονται πλέον σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100 του ν.

4172/2013 και ειδικότερα ως βάση υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβεβλημένο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον ΕΟΠΥΥ, έναντι των παρεχόμενων, για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του. Το ποσό επιστροφής υπολογίζεται στη βάση της διαφοράς μεταξύ της προϋπολογισμένης και της πραγματικής δαπάνης, μετά την αφαίρεση τυχόν εκπτώσεων (rebates) και μη αποδεκτών δαπανών.

Επιπλέον με την απόφαση Αριθμ. Γ3γ/Γ.Π./58976/2017 (ΦΕΚ Β' 2746/04.08.2017) του αναπληρωτή υπουργού Υγείας, κατηγοριοποιήθηκαν οι υπηρεσίες υγείας οι οποίες υπόκεινται σε έκπτωση (rebate) ενώ καθορίστηκαν αντίστοιχα και τα ποσοστά, τα οποία διαμορφώνονται κλιμακωτά ανάλογα με το ύψος της υποβαλλόμενης μηνιαίας δαπάνης. Η εφαρμογή της εν λόγω υπουργικής απόφασης έχει ισχύ από την 01/08/2017.

Ο ΕΟΠΥΥ έχει κοινοποιήσει με την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων στις κλινικές και τα διαγνωστικά κέντρα του Ομίλου ΥΓΕΙΑ τα ποσά του rebate και claw-back, που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013, 2014, 2015, 2016 και το Α' εξάμηνο του 2017 συνολικού ύψους €95,4 εκ. περίπου (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ).

Οι συνεργαζόμενες με τον ΕΟΠΥΥ εταιρείες του Ομίλου, προχώρησαν σε κατάθεση προσφυγής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά των από 28/05/2014, 18/11/2014, 22/05/2015, 02/07/2015, 09/12/2015, 11/02/2016, 06/04/2016, 20/03/2017, 20/06/2017 και 23/08/2017 πράξεων έκδοσης του ΕΟΠΥΥ, καθώς και σε κατάθεση αίτησης ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά της από 07/03/2017 νέας πράξης έκδοσης του ΕΟΠΥΥ αναφορικά με τα ποσά αυτόματης επιστροφής (claw-back) και ποσά έκπτωσης (rebate) που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013, 2014, 2015 καθώς επίσης και στο 2^ο εξάμηνο του 2016. Μέχρι στιγμής, με εξαίρεση τις χρήσεις 2013 και 2016, είναι αδύνατη η ακριβής ποσοτικοποίηση του προϋπολογισμού και του claw-back, που αντιστοιχεί σε κάθε κλινική του Ομίλου, λόγω μη γνωστοποίησης, από πλευράς ΕΟΠΥΥ, όλων των παραμέτρων (κλάδου και κλινικών ξεχωριστά) που μπορούν αξιόπιστα να οδηγήσουν σε ακριβή προσδιορισμό των αντίστοιχων περικοπών. Επίσης, θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι τα τελικά ποσά του claw-back για τις χρήσεις 2014 και 2015 θα προκύψουν εφόσον ελεγχθούν οι συνολικές υποβολές των εν λόγω χρήσεων και τελικώς επικυρωθούν από τον ΕΟΠΥΥ. Σε κάθε περίπτωση, η Διοίκηση εκτιμά ότι με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, τα αποτελέσματα της Εταιρείας και του Ομίλου έχουν ήδη επιβαρυνθεί με επαρκή ποσά καθόλη την περίοδο εφαρμογής του claw-back και του rebate και δεν αναμένεται περαιτέρω σημαντική επιβάρυνση αυτών.

Επιπλέον, την 18η Μαρτίου 2015 κοινοποιήθηκαν, με βάση την ισχύουσα σύμβαση από την συμβαλλόμενη Ελεγκτική Εταιρεία στις κλινικές του Ομίλου ΥΓΕΙΑ, ΜΗΤΕΡΑ και ΛΗΤΩ, τα αποτελέσματα του διοικητικού και ιατρικού ελέγχου των υποβληθέντων λογαριασμών προς τον ΕΟΠΥΥ για την περίοδο 01/01/2013-31/12/2013. Σύμφωνα με τα γνωστοποιηθέντα πορίσματα, οι μη αποδεκτές δαπάνες ανέρχονται περίπου στα 5,8 εκ. Ευρώ. Οι συμβαλλόμενες με τον ΕΟΠΥΥ κλινικές του Ομίλου προχώρησαν, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, σε υποβολή ένστασης επί των σχετικών ευρημάτων του ελέγχου της εν λόγω χρήσης, ο οποίος ολοκληρώθηκε με την επιφύλαξη περί της νομιμότητας της υπ' αριθ. 593 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΟΠΥΥ. Η συγκεκριμένη απόφαση κοινοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο 2013 και αφορούσε σε διευκρινήσεις και οδηγίες για την εφαρμογή των ΚΕΝ, σύμφωνα με τον Ενιαίο Κανονισμό Παροχών Υγείας (ΕΚΠΥ), με αναδρομική ισχύ από ενάρξως του 2013. Με δεδομένο ότι ο έλεγχος των υποβολών του έτους 2013 βασίστηκε στην ως άνω απόφαση, οι συνεργαζόμενες με τον ΕΟΠΥΥ κλινικές έχουν προσφύγει στο ΣτΕ λόγω της αναδρομικότητας εφαρμογής των ΚΕΝ για τη συγκεκριμένη χρήση αλλά και με σκοπό την ακύρωση της συγκεκριμένης απόφασης καθώς εκδόθηκε από αναρμόδιο όργανο (ήτοι από το ΔΣ του ΕΟΠΥΥ).

Ο ΕΟΠΥΥ την 7η Μαρτίου 2017 κοινοποίησε, με την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων στις κλινικές του Ομίλου ΥΓΕΙΑ, τα ποσά του claw-back, που αντιστοιχούν στη χρήση 2013 μετά και την κοινοποίηση του σχετικού ελέγχου από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές και την εκκαθάριση των σχετικών υποβολών της περιόδου, συνολικού ύψους €13,2 εκ. περίπου συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Μετά και την οριστικοποίηση των ποσών περικοπών, τα αποτελέσματα της Εταιρείας και του Ομίλου δεν επιβαρύνθηκαν περαιτέρω καθώς ήταν επαρκή τα αρχικά ποσά των σχετικών προς αυτές περικοπών. Επισημαίνεται, ότι ο διοικητικός και ιατρικός έλεγχος των υποβολών όλων των κλινικών του κλάδου προς τον ΕΟΠΥΥ των χρήσεων 2012, 2014 και 2015 δεν έχει, μέχρι στιγμής, ξεκινήσει.

Οι συνεργαζόμενες με τον ΕΟΠΥΥ εταιρείες του Ομίλου, με βάση τα κοινοποιούμενα από τον ΕΟΠΥΥ ενημερωτικά, για claw-back και rebate, σημειώματα, παρά τη μη ολοκλήρωση των ελέγχων για τις χρήσεις 2014 και 2015, προχώρησαν, αποκλειστικά και μόνο για λόγους φορολογικής συμμόρφωσης σύμφωνα με την ΠΟΛ.1191/12.8.2014 και την ΠΟΛ 1113/2.6.2015, στην έκδοση των αντίστοιχων τιμολογίων επιστροφών για τις περιόδους 1/1/2013-30/06/2017. Από ενάρξως της χρήσης 2016, οι εκπτώσεις (rebates) του άρθρου 100

του Ν. 4172/2013, ενσωματώνονται στις μηνιαίες υποβεβλημένες τιμολογήσεις των εταιρειών του Ομίλου προς τον Οργανισμό.

Με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), (ΦΕΚ Α 184 31-12-2015) αποφασίσθηκε ότι η ισχύς των υφισταμένων κατά τη δημοσίευση του παρόντος συμβάσεων μεταξύ των ιατρών, διαγνωστικών εργαστηρίων, πολυϊατρείων, κλινικών και λοιπών παρόχων και του ΕΟΠΥΥ, είτε αυτές είναι αρχικές είτε έχουν ήδη παραταθεί, να παραταθεί έως τις 30/06/2016. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 52 του υπ αριθ. 4410/2016 Νόμου (αρ. ΦΕΚ 141/3-8-2016) παρατείνεται η ισχύς των ανωτέρω συμβάσεων μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και όλων των παρόχων υγείας μέχρι την ολοκλήρωση των νέων συμβάσεων.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 90 του υπ' αρ. 4368/2016 Νόμου «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (αρ. ΦΕΚ 21/21-2-2016), οι δαπάνες των παρόχων υγείας, πλην φαρμακοποιών, που πραγματοποιήθηκαν από την 01/01/2016 και υποβάλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΟΠΥΥ εκκαθαρίζονται με δειγματοληψία, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αφορά ποσοστό μικρότερο του πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού αριθμού των υποβαλλομένων δικαιολογητικών δαπανών ασφαλισμένων εκάστου παρόχου και κατ' ελάχιστο αριθμό 10 δικαιολογητικών δαπάνης. Ο ΕΟΠΥΥ δύναται να ελέγξει οριστικά και να εκκαθαρίσει τις μη εκκαθαρισθείσες οφειλές του ΕΟΠΥΥ προς τους παρόχους του, πλην φαρμακοποιών και νοσοκομείων Ε.Σ.Υ., που αφορούν τα έτη 2012-2015, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται οι συμβεβλημένοι πάροχοι που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία του άρθρου 100 παρ. 6 του ν. 4172/2013 (Α' 167). Κατά συνέπεια οι υποβληθείσες δαπάνες των κλινικών του Ομίλου για τη χρήση 2016 έχουν ελεγχθεί από τους αρμόδιους φορείς του ΕΟΠΥΥ και οι όποιες περικοπές προέκυψαν (ήτοι rebate, μη αποδεκτές δαπάνες και claw-back) θεωρούνται οριστικές.

Τον Οκτώβριο 2016, σύμφωνα με το άρθρο 52 του Ν. 4430/2016, προσδιορίστηκαν οι όροι για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του ΕΟΠΥΥ, οι οποίες γεννήθηκαν πριν και μετά τη λειτουργία του, προς τους συμβεβλημένους παρόχους υγείας. Ειδικότερα, με βάση τις διατάξεις του συγκεκριμένου άρθρου, προσδιορίστηκαν περαιτέρω εκπώσεις προκειμένου ο Οργανισμός να προβεί, εντός του 2017, στην ολοσχερή εξόφληση των οφειλών του, που γεννήθηκαν έως και τη χρήση 2015 (συμπεριλαμβανομένων των οφειλών πριν το 2012). Επισημαίνεται ότι οι συμβεβλημένες εταιρείες του Ομίλου έχουν ήδη διενεργήσει επαρκείς προβλέψεις έναντι των διατάξεων του συγκεκριμένου άρθρου και, ως εκ τούτου, δεν προβλέπεται περαιτέρω επιβάρυνση των αποτελεσμάτων τους.

Τέλος με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) με αριθμό 1874/2017 ακυρώνονται οι αποφάσεις που ελήφθησαν τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2012 από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ για μείωση τιμών σε επιλεγμένες διαγνωστικές εξετάσεις. Στο σκεπτικό της απόφασης επισημαίνεται πως οι αποφάσεις εκδόθηκαν από αναρμόδια αρχή (Διοικητικό Συμβούλιο ΕΟΠΥΥ) καθώς δεν υφίσταται διάταξη νόμου που να παρέχει τέτοια αρμοδιότητα. Ο Όμιλος Υγεία ακολουθώντας την ανωτέρω απόφαση του ΣΤΕ προχώρησε στην επανατιμολόγηση των συγκεκριμένων διαγνωστικών εξετάσεων.

(Δ) ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ & ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Απαραίτητες προϋποθέσεις προκειμένου να διασφαλισθεί η διατήρηση της ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας είναι η άμεση εφαρμογή των βασικών παρεμβάσεων επί των παραμέτρων που προσδιορίζουν τη βελτίωση των δεικτών του οικονομικού κλίματος, της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης και τον περιορισμό της πολιτικής αβεβαιότητας. Με τον τρόπο αυτό θα επιταχυνθεί η προσέλκυση νέων επενδυτικών κεφαλαίων, η βελτίωση της ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος, η περαιτέρω χαλάρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων και η δημιουργία νέων επιχειρηματικών μονάδων.

Επιπλέον, οι πρόσφατες αλλαγές στο ασφαλιστικό σύστημα σε συνδυασμό με τις αναθεωρήσεις στην φορολογία εισοδήματος και της ακίνητης περιουσίας, αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά την καταναλωτική συμπεριφορά των νοικοκυριών. Πρόσθετα νέα φορολογικά μέτρα θα οδηγήσουν εκ νέου σε περιορισμό του διαθέσιμου εισοδήματος και των κεφαλαίων των επιχειρήσεων, οξύνοντας περαιτέρω την ανάγκη άντλησης ρευστότητας και λειτουργώντας ανασταλτικά ως προς την επίτευξη μιας διατηρήσιμης αναπτυξιακής διαδικασίας.

Κομβικό σημείο για τον κλάδο ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας αποτελεί και ο καθορισμός του θεσμικού πλαισίου υλοποίησης ή μη νέας σύμβασης συνεργασίας μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και των ιδιωτικών κλινικών, με ταυτόχρονη

παροχή δεσμευτικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμών των οφειλόμενων ποσών προς τους ιδιώτες παρόχους υγείας.

Οι προτεραιότητες της Διοίκησης εστιάζονται στη διασφάλιση της υγιούς χρηματοοικονομικής διάρθρωσης του Ομίλου, στη βέλτιστη διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης, στην εναρμόνιση της κοστολογικής δομής με τα αναμενόμενα έσοδα καθώς και στη μεγιστοποίηση της εκμετάλλευσης των συνεργιών εντός του Ομίλου, με σκοπό την περαιτέρω ισχυροποίηση της οικονομικής του θέσης.

Σύμφωνα με την πολιτική του Ομίλου, διενεργείται αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του, σχεδιασμός της μεθοδολογίας και εφαρμογή των κατάλληλων ενεργειών για τη μείωση των κινδύνων, όπως αυτές έχουν εγκριθεί από τη Διοίκηση.

Η Διοίκηση του ομίλου ΥΓΕΙΑ παρακολουθεί τις εξελίξεις χρησιμοποιώντας την εμπειρία της επιτυχούς διαχείρισης των προηγούμενων ετών, αξιολογεί τις υφιστάμενες συνθήκες με πρόβλεψη και συνεχή αξιολόγηση των μελλοντικών επενδυτικών και λειτουργικών αναγκών και άμεση προσαρμογή όπου απαιτείται του Επιχειρηματικού Σχεδίου (business plan), με στόχο τη διατήρηση και αύξηση της λειτουργικής αποδοτικότητας με περιορισμό του λειτουργικού κόστους, την επέκταση του πελατολογίου και τη μεγιστοποίηση των συνεργιών εντός του Ομίλου.

Ταυτόχρονα, ο Όμιλος παρακολουθεί τις τρέχουσες συνθήκες που βιώνει η ελληνική οικονομία, αξιολογώντας την ανακτησιμότητα της αξίας των ενσώματων και άυλων περιουσιακών του στοιχείων με βάση τις προβλεπόμενες βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνθήκες της αγοράς και την πορεία υλοποίησης των εγκεκριμένων επιχειρηματικών πλάνων της Διοίκησης.

Παράλληλα, ο Όμιλος συνεχίζει να κινείται με γνώμονα το μακροπρόθεσμο συμφέρον των συμμετεχόντων (stakeholders) της επιχείρησης, επικεντρώνοντας στην εισαγωγή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (added value services), την επένδυση σε τεχνολογία αιχμής (cutting edge technology), τη διάθεση καινοτόμων υπηρεσιών σε εξειδικευμένες αγορές (niche markets) έχοντας πάντα στο επίκεντρο την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας με σεβασμό στον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον.

(Ε) ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Στην παρούσα ενότητα περιλαμβάνονται οι σημαντικότερες συναλλαγές και υπόλοιπα μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων μερών, όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24 (βλ. σημείωση 12.33).

Οι ενδοεταιρικές συναλλαγές του Ν.3016 (Άρθρο 2, Παρ.4) εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 24/04/2018.

Σημαντικές συναλλαγές Εταιρείας με συνδεδεμένες εταιρείες

Κατά τη διάρκεια της χρήσης οι σημαντικότερες συναλλαγές που έλαβαν χώρα μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτήν μερών είναι οι ακόλουθες:

- Οι αγορές του Υγεία Α.Ε. που αφορούν σε προμήθεια υγειονομικού υλικού και ειδικών υλικών από την θυγατρική της εταιρεία Υ-Logimed ύψους € 16,7 εκ., έναντι € 17,5 εκ. τη χρήση 2016.
- Οι πωλήσεις του Υγεία Α.Ε. που αφορούν παροχή υπηρεσιών και κυρίως διενέργεια μικροβιολογικών εξετάσεων προς την θυγατρική Μητέρα Α.Ε. ύψους € 2,2 εκ. έναντι € 2,1 εκ. τη χρήση 2016.

Ο Όμιλος MIG αποτελεί συνδεδεμένο μέρος με την Εταιρεία, καθώς υφίσταται συμμετοχική σχέση και επιπλέον υπάρχουν κοινά μέλη στα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών.

Συναλλαγές και υπόλοιπα με βασικά διοικητικά και διευθυντικά στελέχη

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Βραχυπρόθεσμες παροχές σε διευθυντικά στελέχη*	3.957	3.422	2.190	1.774
Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	302	0	214	0
Παροχές διακοπείας δραστηριότητας	468	474	0	0
Σύνολο	4.727	3.896	2.404	1.774

**Οι βραχυπρόθεσμες παροχές των μελών Δ.Σ. και Διοίκησης περιλαμβάνουν τους μισθούς, τις αμοιβές, τις εργοδοτικές εισφορές και τις λοιπές επιβαρύνσεις.*

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη του Ομίλου (και τις οικογένειές τους).

(ΣΤ) ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Για τη χρήση του 2017, η Εταιρεία λόγω ύπαρξης ζημιών δεν προβαίνει σε διανομή μερίσματος.

(Ζ) Πληροφορίες και Επεξηγηματική έκθεση του άρθρου 4 παρ. 7 & 8 του Ν. 3556/2007

Με το νόμο 3556/2007 (ΦΕΚ 91/Α'/30.04.2007) «Προϋποθέσεις διαφάνειας για την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά και άλλες διατάξεις», προσαρμόστηκε το Εθνικό Δίκαιο προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2004, για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/34/ΕΚ (ΕΕΕΚ L. 390/38/31.12.2004).

Η παρούσα Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου υποβάλλεται προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων και ενσωματώνεται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 και 8 του Ν. 3556/2007. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 & 8 του Ν. 3556/2007 το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων αναλυτικές πληροφορίες της παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 και την επεξηγηματική έκθεση της παρ. 8 του ίδιου άρθρου και νόμου, οι οποίες ενσωματώνονται στην έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

1. Διάρθρωση Μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το καταβεβλημένο μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2017 σε εκατόν είκοσι πέντε εκατομμύρια τριακόσιες πενήντα χιλιάδες διακόσια ενενήντα οκτώ ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτά (Ευρώ 125.350.298,76) διαιρούμενο σε τριακόσια πέντε εκατομμύρια επτακόσιες τριάντα δύο χιλιάδες τετρακόσιες τριάντα έξι (305.732.436) κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας σαράντα ενός λεπτών του ευρώ (Ευρώ 0,41) η καθεμία.

Οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Έναντι της Εταιρείας θεωρείται μέτοχος ο εγγεγραμμένος στα αρχεία της «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ Α.Ε.» (πρώην «ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ Α.Ε.») σύμφωνα με το άρθρο 8β παρ. 7 του Κ.Ν. 2190/1920. Τα δικαιώματα των μετόχων της Εταιρείας που πηγάζουν από τη μετοχή της είναι ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου στο οποίο αντιστοιχεί η καταβεβλημένη αξία της μετοχής. Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο Νόμος και το Καταστατικό της και ειδικότερα :

- Το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια ή τα κατά την εκκαθάριση κέρδη της Εταιρείας.
- Το δικαίωμα ανάληψης της εισφοράς κατά την εκκαθάριση ή αντίστοιχα της απόσβεσης κεφαλαίου που αντιστοιχεί στη μετοχή, εφόσον αποφασιστεί από τη Γενική Συνέλευση.
- Το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εταιρείας με μετρητά και έκδοση ομολογιών μετατρέψιμων σε μετοχές.
- Το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων, των εκθέσεων των ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.
- Το δικαίωμα συμμετοχής στις γενικές συνελεύσεις της Εταιρείας. Μία μετοχή παρέχει δικαίωμα μίας (1) ψήφου.
- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας διατηρεί όλα τα δικαιώματά της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης σύμφωνα με το Καταστατικό της.

Η ευθύνη των μετόχων της Εταιρείας περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας πραγματοποιείται όπως ορίζεται από τον Νόμο και δεν υφίστανται εκ του Καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβασή τους, καθώς πρόκειται για άυλες ονομαστικές μετοχές εισηγμένες σε Χρηματιστηριακή αγορά.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά τον Ν.3556/2007

Οι μέτοχοι, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που κατέχουν άμεσα ή έμμεσα ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου μεγαλύτερο από το 5% είναι οι εξής:

Μέτοχος	Ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου κατά την 31/12/2017	Τρέχον ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου
MARFIN CAPITAL*	37,62%	37,62%
MARFIN INVESTMENT GROUP	32,76%	32,76%
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΕ	-	5,18%
Λοιποί Μέτοχοι με <5%	29,62%	24,44%
Σύνολο	100,00%	100,00%

* Η MARFIN CAPITAL S.A. είναι 100% θυγατρική της MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

4. Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται από το Καταστατικό.

6. Συμφωνίες μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών Δ.Σ. και τροποποίησης Καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δεν διαφοροποιούνται από τα όσα προβλέπει ο Κ.Ν. 2190/1920.

8. Αρμοδιότητα του Δ.Σ. για την έκδοση νέων μετοχών ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Α. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ.1 στοιχ. β & γ του Κ.Ν. 2190/1920 και σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Καταστατικού της, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας έχει το δικαίωμα, κατόπιν σχετικής αποφάσεως της Γενικής Συνέλευσης, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας με την έκδοση νέων μετοχών, με απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των 2/3 του συνόλου των μελών του. Στην περίπτωση αυτή το Μετοχικό Κεφάλαιο μπορεί να αυξηθεί μέχρι το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Δ.Σ. η εν λόγω εξουσία από τη Γενική Συνέλευση. Η εξουσία αυτή μπορεί να ανανεωθεί από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν ξεπερνά την πενταετία για κάθε ανανέωση.

Β. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 13 του Κ.Ν. 2190/1920, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να θεσπιστεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό, καθώς και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 42ε, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης (option) απόκτησης μετοχών κατά τους ειδικότερους όρους της απόφασης αυτής. Ως δικαιούχοι μπορούν να ορισθούν και πρόσωπα που παρέχουν στην Εταιρεία υπηρεσίες σε σταθερή βάση. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ορίζει τον ανώτατο αριθμό των μετοχών που μπορεί να εκδοθούν, την τιμή και τους όρους διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους, τους δικαιούχους ή τις κατηγορίες αυτών και την μέθοδο προσδιορισμού της τιμής απόκτησης, την διάρκεια του προγράμματος, καθώς και κάθε άλλο

συναφή όρο. Η ονομαστική αξία των μετοχών αυτών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει, συνολικά, βάσει του Νόμου το 1/10 του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης.

9. Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίστανται τέτοιες συμφωνίες

10. Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή το προσωπικό της Εταιρείας

Η Εταιρεία καθώς και οι θυγατρικές εταιρείες ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ, ΛΗΤΩ ΑΕ και Υ-LOGIMED ΑΕ έχουν καταρτίσει συνταξιοδοτικό πρόγραμμα υπέρ στελεχών τους, με σκοπό την επιβράβευση της πίστης και αφοσίωσής τους και της συνέχισης της απρόσκοπτης προσφοράς τους προς αυτές με ελάχιστη διάρκεια 10 ετών.

(Η) ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

I. Εισαγωγή

Το ΥΓΕΙΑ έχει αυτοβούλως υιοθετήσει και εφαρμόζει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (Κ.Ε.Δ.) κατά την κατάρτιση του οποίου λήφθηκε υπόψη το σχέδιο Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις Εισηγμένες Εταιρείες που κυκλοφόρησε ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.) καθώς και οι γενικές παραδεδομένες αρχές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται εντός των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Κ.Ε.Δ. βρίσκεται αναρτημένος στον ιστότοπο της Εταιρείας www.hygeia.gr

II. Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία πλέον των προβλέψεων του Νόμου

Η υιοθέτηση και εφαρμογή από την Εταιρεία του Κ.Ε.Δ. έχει ως συνέπεια την εφαρμογή πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης επιπλέον εκείνων που προβλέπονται από τις διατάξεις της οικείας Νομοθεσίας, οι οποίες είναι οι εξής:

- Α. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται κατά πλειοψηφία από Μη Εκτελεστικά Μέλη.
- Β. Έχει συγκροτηθεί Εκτελεστική Επιτροπή ως Όργανο υποβοηθητικό του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Γ. Έχει συγκροτηθεί Κεντρική Επιτροπή Προμηθειών προς το σκοπό της αποτελεσματικής, κεντροποιημένης διαχείρισης των προμηθειών.
- Δ. Λαμβάνει χώρα ανά δύο (2) έτη η αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι κανονισμοί των υπό Β. και Γ. επιτροπών βρίσκονται αναρτημένοι στον ιστότοπο της εταιρείας www.hygeia.gr

III. Περιγραφή των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου (internal controls) και διαχείρισης κινδύνων (risk management)

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας παρακολουθεί και διασφαλίζει την επάρκεια των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων σε διαρκή βάση. Αυτό επιτυγχάνεται με τις ακόλουθες δράσεις και διαδικασίες:

Εντοπισμός, Αξιολόγηση και Διαχείριση κινδύνων

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει και θέσει σε εφαρμογή Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων προκειμένου να εντοπίζει, αξιολογεί και διαχειρίζεται τους κινδύνους τους οποίους ενδέχεται να αντιμετωπίσει κατά τη λειτουργία της και έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τις οικονομικές καταστάσεις. Το σύστημα προβλέπει τη συστηματική καταγραφή και αξιολόγηση των κινδύνων ανά περιοχή λειτουργίας, αλλά και τη βαθμολόγηση της επάρκειας κάλυψης της εταιρείας απέναντι σε αυτούς. Σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων τα συμπεράσματα της αξιολόγησης συζητούνται σε επίπεδο Διοίκησης, ενώ για τα σημαντικότερα εξ αυτών ενημερώνεται η Επιτροπή Ελέγχου και το Διοικητικό Συμβούλιο.

1. Προϋπολογισμοί / Σχεδιασμός

Η Εταιρεία εφαρμόζει ένα πλήρες και επαρκές σύστημα για τη σύνταξη και παρακολούθηση του ετήσιου τακτικού αναλυτικού προϋπολογισμού που υπόκειται σε απολογισμό σε μηνιαία βάση. Η σύγκριση γίνεται με τα αντίστοιχα πραγματικά αλλά και ιστορικά μεγέθη, με λεπτομερή επεξήγηση όλων των αποκλίσεων. Η παράλληλη αξιολόγηση έκτακτων προβλέψεων (rolling forecasts) που καταρτίζονται σε τρίμηνη βάση, συντελεί στη λήψη αποφάσεων για περαιτέρω ενέργειες προκειμένου να επιτευχθούν οι εταιρικοί στόχοι που έχουν τεθεί.

2. Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα από τις εξουσίες που καθορίζονται από το Καταστατικό της Εταιρείας αλλά και το πλαίσιο κανόνων και διαδικασιών που προβλέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας, αποφασίζει με την υποστήριξη των επιτροπών του για κάθε θέμα που αφορά τη διοίκηση της Εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και την επίτευξη της εταιρικής πολιτικής και των στρατηγικών στόχων.

3. Αρμοδιότητες – Εξουσιοδοτήσεις Διευθυντικών Στελεχών

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν καθοριστεί τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα καθώς και τα όρια και ο τρόπος εκπροσώπησης και δέσμευσης της Εταιρείας για τη διενέργεια όλων των πράξεων που σχετίζονται με τη διαχείριση των στοιχείων του ενεργητικού της.

4. Πολιτική ποικιλομορφίας Διευθυντικών Στελεχών

Στο πλαίσιο της πολιτικής ίσων ευκαιριών και υιοθέτησης των αρχών ισότητας των φύλων, ως προς τη σύνθεση των ανωτάτων διευθυντικών στελεχών του, το Υγεία δεσμεύεται για την εφαρμογή πολιτικής ποικιλομορφίας ως προς το φύλο συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση της ομαδικής σκέψης.

5. Στρατηγικές Επενδύσεις - Εξαγορές

Οι στρατηγικές επενδύσεις και ενδεχόμενες εξαγορές προϋποθέτουν απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας (ή οργάνων που το Διοικητικό Συμβούλιο έχει εξουσιοδοτήσει), λαμβανομένης μετά από εισήγηση που περιλαμβάνει τη μελέτη σκοπιμότητας, το επιχειρηματικό σχέδιο (business plan) καθώς και ένα επαρκές σχέδιο υλοποίησης και παρακολούθησης της επένδυσης ή εξαγοράς.

6. Διαδικασίες και πολιτικές πρόληψης χρηματοοικονομικής απάτης

Η Εταιρεία προκειμένου να αποφύγει τον κίνδυνο ύπαρξης φαινομένων χρηματοοικονομικής απάτης έχει θεσπίσει και εφαρμόζει ένα αυστηρό πλαίσιο διαδικασιών και πολιτικών οι οποίες διέπουν το σύνολο των λειτουργιών της Εταιρείας και ιδιαίτερα εκείνων που χαρακτηρίζονται ως υψηλού κινδύνου όπως ενδεικτικά οι πολιτικές και διαδικασίες προμηθειών, πληρωμών, διαχείρισης διαθεσίμων κλπ.

7. Πληροφοριακά Συστήματα

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει σύγχρονα συστήματα πληροφορικής που καλύπτουν όλους τους τομείς δραστηριότητας και υποστηρίζουν τη Διοίκηση στην επίτευξη των μακροπρόθεσμων εταιρικών στόχων. Η ασφάλεια των πληροφορικών συστημάτων εξασφαλίζεται από ένα αυστηρό πλαίσιο διαδικασιών οι κυριότερες από τις οποίες είναι:

- Διαδικασίες αποκατάστασης
- Διαδικασίες τήρησης εφεδρικών αρχείων ασφαλείας (back ups)
- Σχέδιο έκτακτης ανάγκης και επαναλειτουργίας μετά από καταστροφή (Disaster recovery plan)
- Διαδικασίες προστασίας από ιούς, εξωτερικές παρεμβάσεις και κακόβουλες ενέργειες
- Διαδικασίες διασφάλισης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail)

8. Διαδικασίες σχετικές με τη σύνταξη των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει συγκεκριμένες διαδικασίες και συστήματα τα οποία διασφαλίζουν την αξιοπιστία και εγκυρότητα των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καθώς και την

εναρμόνιση με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Οι κυριότερες από αυτές τις διαδικασίες είναι:

- Η Εταιρεία, καθώς και οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου ακολουθούν και εφαρμόζουν κοινές λογιστικές αρχές και πολιτικές σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (IFRS).
- Οι λογιστικές εργασίες, που ακολουθούνται βασίζονται στις αρχές Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (IFRS), η εφαρμογή των οποίων έχει υιοθετηθεί από όλες τις εταιρείες του Ομίλου.
- Οι καταχωρίσεις λογιστικών εγγραφών πραγματοποιούνται και ελέγχονται βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών που περιλαμβάνουν τον καθορισμό των απαιτούμενων παραστατικών και εγκρίσεων ανά περίπτωση.
- Οι αποσβέσεις των ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων παρακολουθούνται και καταγράφονται στο μητρώο παγίων υπολογίζονται δε τόσο βάσει των συντελεστών που προβλέπονται από τη φορολογική νομοθεσία όσο και βάσει των αρχών που προβλέπονται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.
- Η ενοποίηση των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου γίνεται από την Οικονομική Διεύθυνση του Ομίλου βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς και σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκεντρώνονται από τη μητρική εταιρεία και τις θυγατρικές εταιρείες.
- Για τη διασφάλιση της αξιόπιστης απεικόνισης των αποθεμάτων στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, διενεργούνται μηνιαίες απογραφές. Οι απογραφές διενεργούνται βάσει σαφών και επαρκών γραπτών οδηγιών ενώ τυχόν διαφορές που προκύπτουν ελέγχονται, αιτιολογούνται, εγκρίνονται και καταχωρούνται στα βιβλία της Εταιρείας και των θυγατρικών εταιρειών ώστε να υφίσταται πλήρης συμφωνία μεταξύ λογιστικών βιβλίων και φυσικού αποθέματος.
- Για τη διασφάλιση της σωστής απεικόνισης των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και των θυγατρικών εταιρειών διενεργούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα συμφωνίες υπολοίπων με τους πελάτες και τους προμηθευτές. Ομοίως μηνιαίες συμφωνίες λογαριασμών διενεργούνται όσον αφορά το ταμείο, τις τράπεζες και τις φορολογικές υποχρεώσεις/απαιτήσεις.
- Το κλείσιμο και η οριστικοποίηση των οικονομικών καταστάσεων πραγματοποιείται βάσει σαφών διαδικασιών μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται προθεσμίες ολοκλήρωσης και υποβολής, αρμοδιότητες και οι απαιτούμενες γνωστοποιήσεις.
- Για τη διενέργεια εγγραφών πρόβλεψης απομείωσης ή διαγραφής στοιχείων του ενεργητικού εφαρμόζονται σαφείς διαδικασίες και επίπεδα εγκρίσεων σε εναρμόνιση με την πολιτική της Εταιρείας.
- Υπάρχει συγκεκριμένη στρατηγική πρόσβασης στα λογισμικά προγράμματα ανάλογα με τις αρμοδιότητες και εξουσιοδοτήσεις κάθε χρήστη.

9. Εσωτερικός Έλεγχος

Η μονάδα εσωτερικού ελέγχου λειτουργεί στη βάση των διεθνών προτύπων και γενικά παραδεκτών ελεγκτικών αρχών και σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της. Η μονάδα εσωτερικού ελέγχου αναφέρεται και παρουσιάζει τα ευρήματα του ελεγκτικού της έργου στην επιτροπή ελέγχου.

Η μονάδα του Εσωτερικού Ελέγχου πραγματοποιεί τακτικές συναντήσεις με την Επιτροπή Ελέγχου κατά τις οποίες επιθεωρούνται οι πραγματοποιηθέντες έλεγχοι, εξετάζεται η αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, συζητούνται και αξιολογούνται τα ευρήματα και οι σχετικές εισηγήσεις.

Η μονάδα εσωτερικού ελέγχου υποβάλει το συνολικό πρόγραμμα ελέγχων για κάθε χρήση, το οποίο εγκρίνεται από την επιτροπή ελέγχου. Το πρόγραμμα αναθεωρείται εφόσον είναι αναγκαίο μετά από ενημέρωση και έγκριση της Επιτροπής.

10. Διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς

Στην Εταιρεία και στον Όμιλο ΥΓΕΙΑ δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην υλοποίηση προληπτικών ενεργειών αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς με στόχο την ανταπόκριση στις ανάγκες των συμμετόχων.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο Όμιλος έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, ο οποίος έχει καταρτισθεί αφού ελήφθη υπόψη ο Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας και η κείμενη Ελληνική

Νομοθεσία. Μέσω αυτού, δίνονται σαφείς κατευθύνσεις για την τήρηση των κανόνων ηθικής εντός και εκτός του οργανισμού, ενδεικτικά στις σχέσεις με τους ασθενείς, τους προμηθευτές και τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη του Ομίλου. Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας υπερκαλύπτει ουσιαστικά τα θέματα που άπτονται μιας αυτόνομης πολιτικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Παράλληλα, ο Όμιλος έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, προάγοντας τη διαφάνεια μέσω της οργανωτικής του δομής ενώ πρόσθετα, έχει θέσει συγκεκριμένα εγκριτικά όρια ευθύνης κάθε στελέχους αλλά και δικλείδες ασφαλείας, που ελέγχονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα στο πλαίσιο των διενεργούμενων εσωτερικών ελέγχων.

IV. Πληροφοριακά στοιχεία για το Διοικητικό Συμβούλιο

1. Βασικές αρμοδιότητες

Οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. προσδιορίζονται με σαφήνεια τόσο στο καταστατικό όσο και στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της εταιρείας ή άλλα εσωτερικά έγγραφα της εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά τη διοίκηση της Εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και γενικά την επιδίωξη του σκοπού της και λαμβάνει όλα τα μέτρα και αποφάσεις που απαιτούνται, διενεργεί όλες τις αναγκαίες πράξεις χωρίς κανέναν περιορισμό (με εξαίρεση τα θέματα που υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης) και εκπροσωπεί την εταιρεία επί δικαστηρίου και εξωδίκως.

Ενδεικτικά οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. περιλαμβάνουν:

- την έγκριση της μακροπρόθεσμης στρατηγικής και των λειτουργικών στόχων της εταιρείας,
- την έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού και του επιχειρησιακού σχεδίου, καθώς και τη λήψη αποφάσεων για τις μείζονες κεφαλαιουχικές δαπάνες, εξαγορές και εκποιήσεις,
- την επιλογή και όποτε χρειάζεται, την αντικατάσταση της εκτελεστικής ηγεσίας της εταιρείας, όπως και την εποπτεία του σχεδιασμού της διαδοχής,
- τον έλεγχο απόδοσης της ανώτατης Διοίκησης και την εναρμόνιση των αμοιβών των ανώτατων στελεχών με τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα της εταιρείας και των μετόχων της,
- τη διασφάλιση της αξιοπιστίας των οικονομικών καταστάσεων και στοιχείων της εταιρείας, των συστημάτων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των στοιχείων και πληροφοριών που λαμβάνουν δημοσιότητα, καθώς και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων,
- την επαγρύπνηση, όσον αφορά υπάρχουσες και πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ αφενός της εταιρείας και αφετέρου της Διοίκησής της, των μελών του Δ.Σ. ή των κύριων μετόχων (συμπεριλαμβανομένων των μετόχων με άμεση ή έμμεση εξουσία να διαμορφώνουν ή να επηρεάζουν τη σύνθεση και τη συμπεριφορά του Δ.Σ.), καθώς και την κατάλληλη αντιμετώπιση τέτοιων συγκρούσεων για το σκοπό αυτό, το Δ.Σ. θα πρέπει να υιοθετήσει διαδικασία εποπτείας των συναλλαγών όλων των εμπλεκόμενων μερών,
- τη διασφάλιση ύπαρξης αποτελεσματικής διαδικασίας συμμόρφωσης της εταιρείας με τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς,
- την ευθύνη λήψης σχετικών αποφάσεων και την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος Διοίκησης της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών λήψης αποφάσεων και ανάθεσης εξουσιών και καθηκόντων σε άλλα στελέχη, και τη διατύπωση, διάδοση και εφαρμογή των βασικών αξιών και αρχών της εταιρείας που διέπουν τις σχέσεις της με όλα τα μέρη, των οποίων τα συμφέροντα συνδέονται με αυτά της εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει αναθέσει την άσκηση του συνόλου ή μέρους των εξουσιών του αναφορικά με τη διαχείριση και την εκπροσώπηση σε περισσότερα πρόσωπα, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή μη, υπαλλήλους της εταιρείας ή τρίτους, καθορίζοντας και την έκταση των ανατιθέμενων εξουσιών.

Τα πρόσωπα, στα οποία ανατίθενται οι ανωτέρω εξουσίες δεσμεύουν την εταιρεία, ως όργανα αυτής, σε όλη την έκταση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν.

Το Δ.Σ. έχει συστήσει επιτροπές που στηρίζουν την προετοιμασία των αποφάσεών του και διασφαλίζουν την αποτελεσματική διαχείριση των ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο χαρακτηρίζεται από ποικιλομορφία ως προς τις δεξιότητες, ικανότητες, γνώσεις, προσόντα και εμπειρία των Μελών που το απαρτίζουν, διαθέτοντας ποικιλομορφία και ως προς το φύλο, αναφορικά με τα Εκτελεστικά Μέλη αυτού.

2. Σύνθεση και τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με το καταστατικό της εταιρείας το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από εννέα (9) έως δέκα τρία (13) Μέλη, τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση, η δε διάρκεια της θητείας τους ορίζεται από το άρθρο 9 παρ.1 του Καταστατικού.

Στην τρέχουσα σύνθεση το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από δέκα τρία (13) Μέλη εκ των οποίων η πλειοψηφία είναι μη Εκτελεστικά και δύο (2) είναι Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά.

Η τρέχουσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η εξής:

1	Αθανάσιος Παπανικολάου	Πρόεδρος – Μη Εκτελεστικό Μέλος
2	Γεώργιος Ευστρατιάδης	Αντιπρόεδρος -Μη Εκτελεστικό Μέλος
3	Γεώργιος Πολίτης	Αντιπρόεδρος -Μη Εκτελεστικό Μέλος
4	Ανδρέας Καρταπάνης	Διευθύνων Σύμβουλος - Εκτελεστικό Μέλος
5	Δημήτριος - Ελευθέριος Μαντζαβίνος	Εκτελεστικό Μέλος
6	Κωνσταντίνα Ψώνη	Εκτελεστικό Μέλος
7	Φώτιος Καρατζένης	Μη Εκτελεστικό Μέλος
8	Αναστάσιος Κυπριανίδης	Μη Εκτελεστικό Μέλος
9	Σπυρίδων Καλακώνας	Μη Εκτελεστικό Μέλος
10	Ιωάννης Ανδρέου	Μη Εκτελεστικό Μέλος
11	Γεώργιος Ζαχαρόπουλος	Μη Εκτελεστικό Μέλος
12	Αθανάσιος Χριστόπουλος	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
13	Νικόλαος Δαμασκόπουλος	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου είναι διετής και λήγει κατά την ετήσια Γενική Συνέλευση του έτους της εξόδου του.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τους μετόχους για τη θητεία που προβλέπεται από τα καταστατικά χωρίς να αποκλείεται η επανεκλογή τους.

Τα Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη δεν κατέχουν ποσοστό μεγαλύτερο του 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, δεν έχουν σχέση εξάρτησης με την Εταιρεία ή με πρόσωπα που συνδέονται με την Εταιρεία. Τα Ανεξάρτητα Μέλη διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει εάν ένας υποψήφιος πληροί τις προϋποθέσεις ανεξαρτησίας, πριν προταθεί η εκλογή του από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει και λαμβάνει αποφάσεις με την απαραίτητη συχνότητα που εξασφαλίζει την αποτελεσματική επιτέλεση των καθηκόντων του. Κατά τη χρήση του έτους 2017 το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδρίασε 11 φορές και έλαβε επιπλέον αποφάσεις μέσω σύνταξης 28 γραπτών πρακτικών σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/1920 και το άρθρο 18 παρ. 3 του Καταστατικού της Εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εναλλακτικά, εκτός από την έδρα της εταιρείας, δύναται να συνεδριάζει έγκυρα σε άλλο τόπο εκτός της έδρας είτε στην ημεδαπή, είτε στην αλλοδαπή σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις του καταστατικού, ενώ δύναται να συνεδριάζει και μέσω τηλεδιάσκεψης. Κατά την παρελθούσα οικονομική χρήση (2017) και συγκεκριμένα από την 01.06.2017 έως την 31.12.2017, κατεβλήθησαν στα Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους υπό την ιδιότητά τους αυτής, οι αμοιβές δυνάμει της από 31.05.2017 Απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, τελούσας υπό την έγκριση της επικείμενης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης.

V. Άλλα Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα

1. Επιτροπή Ελέγχου

Αποστολή της Επιτροπής Ελέγχου είναι η υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου στην εκπλήρωση της αποστολής του αναφορικά με τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των ελεγκτικών μηχανισμών, τη λογιστική αποτύπωση των οικονομικών αποτελεσμάτων, τη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης επιχειρηματικών κινδύνων, τη συμμόρφωση με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και την αποτελεσματική εφαρμογή των Αρχών Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου ορίζονται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας κατόπιν σχετικής πρότασης του Δ.Σ, και η παρούσα σύνθεσή της είναι η εξής:

1. Αθανάσιος Χριστόπουλος, Πρόεδρος
2. Γεώργιος Ευστρατιάδης, Μέλος
3. Νικόλαος Δαμασκόπουλος, Μέλος

Η Επιτροπή Ελέγχου συνεδριάζει όσες φορές κρίνεται αναγκαίο, τουλάχιστον όμως τέσσερις φορές το χρόνο μετά από πρόσκληση του Προέδρου και συναντά τον τακτικό ελεγκτή της Εταιρείας χωρίς την παρουσία των μελών της Διοίκησης της Εταιρείας τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο.

2. Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από τρία (3) έως επτά (7) μέλη. Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι διετής, με δυνατότητα επαναδιορισμού.

Η παρούσα σύνθεση της Επιτροπής είναι η εξής:

1. Αθανάσιος Παπανικολάου, Πρόεδρος
2. Ανδρέας Καρταπάνης, Μέλος
3. Δημήτριος-Ελευθέριος Μαντζαβίνος, Μέλος

Κύριος σκοπός της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι η υποβοήθηση του έργου του Διοικητικού Συμβουλίου με την εκχώρηση αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με τον κανονισμό της που βρίσκεται αναρτημένος στον ιστότοπο της εταιρείας www.hygeia.gr.

3. Επιτροπή Προμηθειών

Η Επιτροπή είναι τριμελής και τα μέλη της ορίζονται από την Εκτελεστική Επιτροπή της Εταιρείας, η οποία και ορίζει έναν εκ των μελών Πρόεδρο.

Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι ετήσια, με δυνατότητα επαναδιορισμού το δε έργο της Επιτροπής ασκείται εντός του πλαισίου αρμοδιοτήτων της σύμφωνα με τον κανονισμό της που βρίσκεται αναρτημένος στον ιστότοπο της Εταιρείας www.hygeia.gr

Η παρούσα σύνθεση της Επιτροπής είναι η εξής:

1. Ιωάννης Ανδρέου, Πρόεδρος
2. Γεώργιος Πολίτης, Μέλος
3. Δημήτριος-Ελευθέριος Μαντζαβίνος, Μέλος

VI. Γενική Συνέλευση των μετόχων

1. Βασικές εξουσίες

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας, συγκαλούμενο από το Διοικητικό Συμβούλιο και δικαιούμενο να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την εταιρεία και στο οποίο δικαιούνται να συμμετέχουν

οι μέτοχοι, είτε αυτοπροσώπως είτε δια νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου, σύμφωνα με την εκάστοτε προβλεπόμενη νόμιμη διαδικασία.

2. Τρόπος λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης/ Δικαιώματα Μετόχων και άσκησή τους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διασφαλίζει ότι η προετοιμασία και η διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων, οι οποίοι θα πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένοι για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ημερήσιας διάταξης, και των δικαιωμάτων τους κατά τη Γενική Συνέλευση.

Σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Νόμου 3884/2010, η Εταιρεία πρέπει να αναρτά στον ιστότοπο της είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική γλώσσα, πληροφορίες σχετικά με:

- την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων,
- τους βασικούς κανόνες και τις πρακτικές συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προσθήκης θεμάτων στην ημερήσια διάταξη και υποβολής ερωτήσεων, καθώς και τις προθεσμίες εντός των οποίων τα δικαιώματα αυτά μπορούν να ασκηθούν,
- τις διαδικασίες ψηφοφορίας, τους όρους αντιπροσώπευσης μέσω πληρεξουσίου και τα χρησιμοποιούμενα έντυπα για ψηφοφορία μέσω πληρεξουσίου,
- την προτεινόμενη ημερήσια διάταξη της συνέλευσης, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων των αποφάσεων προς συζήτηση και ψήφιση, αλλά και τυχόν συνοδευτικών εγγράφων,
- τον προτεινόμενο κατάλογο υποψήφιων μελών του Δ.Σ., και
- το συνολικό αριθμό των μετόχων και των δικαιωμάτων ψήφου κατά την ημερομηνία της σύγκλησης.

Η Εταιρεία δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της, με ευθύνη του Διοικητικού της Συμβουλίου, τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας, εντός πέντε (5) ημερών το αργότερο από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης, προσδιορίζοντας για κάθε απόφαση τουλάχιστον τον αριθμό των μετόχων για τις οποίες δόθηκαν έγκυρες ψήφοι, την αναλογία του μετοχικού κεφαλαίου που εκπροσωπούν αυτές οι ψήφοι, το συνολικό αριθμό έγκυρων ψήφων, καθώς και τον αριθμό ψήφων υπέρ και κατά κάθε απόφασης και τον αριθμό των αποχών.

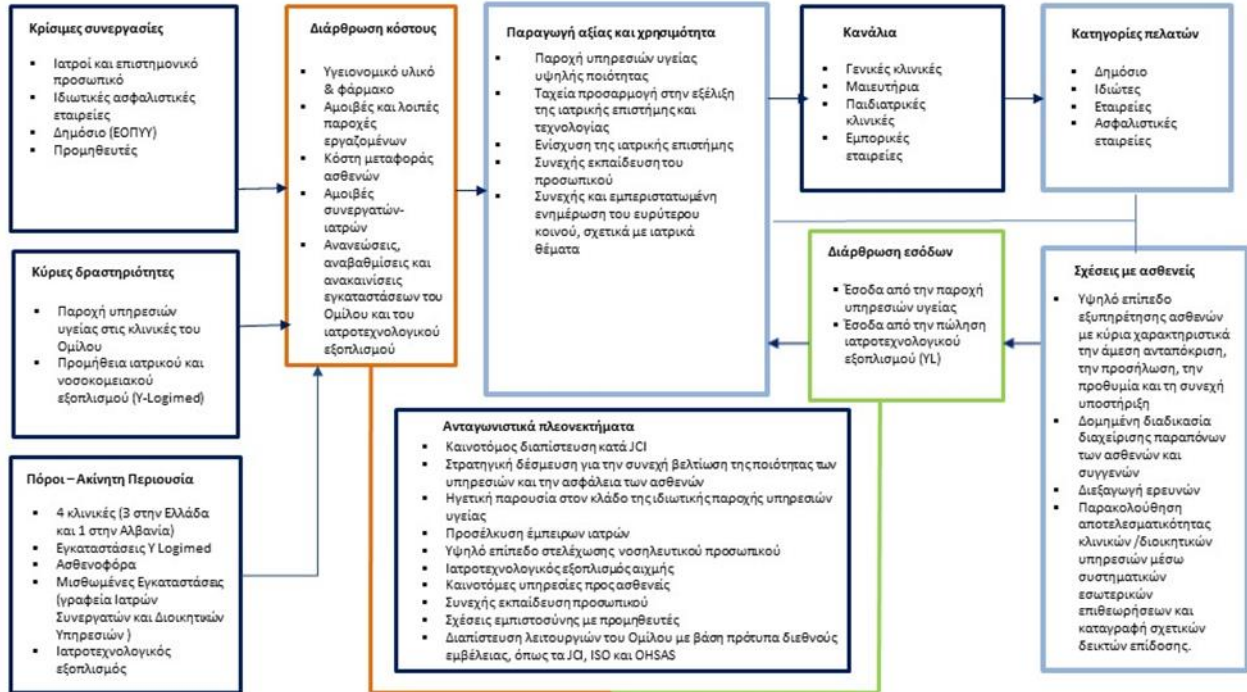
(Θ) ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

1. Το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου Υγεία

Αδιαμφισβήτητο μέλημα του Ομίλου ΥΓΕΙΑ αποτελεί η προστασία και η προαγωγή της υγείας, σε όλες τις εκφάνσεις των δραστηριοτήτων του. Θέτοντας ως όραμά του να αποτελεί το σημείο αναφοράς στην Ελλάδα για την παροχή υπηρεσιών υγείας υψηλής ποιότητας και οι παρεχόμενες υπηρεσίες των κλινικών του να παραμένουν εφάμιλλες της υψηλότερης παγκοσμίως ποιότητας, διατηρώντας την υψηλή θέση που κατέχει στον τομέα της υγείας διεθνώς, ο Όμιλος επιδιώκει τη συνεχή βελτίωση, την ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών για την αμέριστη φροντίδα των ανθρώπων, πάντοτε με συνέπεια και υπευθυνότητα. Ο Όμιλος Υγεία επιδιώκει να παράγει αξία για όλα τους συμμετόχους του. Όπως αποτυπώνεται και στο επιχειρηματικό μοντέλο που υιοθετεί, η παροχή υπηρεσιών υγείας υψηλής ποιότητας αποτελεί την κύρια πηγή αξίας του οργανισμού.

ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ

Διαβλέπουμε εγκαίρως τις εξελίξεις και τυχόν προκλήσεις στον κλάδο υγείας, ενώ παράλληλα εξετάζουμε κάθε επενδυτική ευκαιρία που προκύπτει και μπορεί να ταυτιστεί με το όραμά μας. Καλλιεργούμε σχέσεις αμοιβαίας εμπιστοσύνης με τους συμμετόχους μας και στοχεύουμε στην ανάπτυξη αμφίδρομης επικοινωνίας μαζί τους, καθώς η γνώμη τους αποτελεί τη βάση για την εξέλιξη των προγραμμάτων μας.

2. Η Εταιρική Υπευθυνότητα στον Όμιλο ΥΓΕΙΑ

Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ δραστηριοποιείται στο σημαντικότερο τομέα για τον άνθρωπο, αυτόν της υγείας. Ο σεβασμός, η αξιοπρέπεια, η αγάπη, η φροντίδα, είναι έννοιες που αποτελούν θεμέλιο λίθο για κάθε υπηρεσία που παρέχει στις κλινικές του, ενσωματώνοντας ταυτόχρονα την έννοια της υπευθυνότητας σε κάθε δράση του. Η δέσμευση και οι προτεραιότητες που έχει θέσει ο Όμιλος, αποτυπώνονται στην πολιτική που υιοθετεί και εφαρμόζει:

Απόσπασμα Πολιτικής Εταιρικής Υπευθυνότητας

- Εστιάζουμε στους ασθενείς μας και τις οικογένειές τους, ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες, στις επιθυμίες και στις προσδοκίες τους, παρέχοντας υψηλής ποιότητας φροντίδα και εξασφαλίζοντας τους απαραίτητους πόρους, άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό και τεχνολογία αιχμής.
- Εφαρμόζουμε ένα ολοκληρωμένο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΣΘΕΝΩΝ, που καλύπτει τις κλινικές και διοικητικές λειτουργίες μας, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών κλινικών εργαστηρίων, καθώς και των διαγνωστικών ή θεραπευτικών απεικονιστικών υπηρεσιών, την εργασιακή υγεία και ασφάλεια, την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, την προστασία και την πρόληψη της ρύπανσης του περιβάλλοντος.
- Παρέχουμε περιβάλλον εμπιστοσύνης και κουλτούρα ασφάλειας στο προσωπικό μας, που προάγει την ενεργό συμμετοχή, την ποικιλία απόψεων, την προάσπιση των δικαιωμάτων, την ανοικτή επικοινωνία, την ανάληψη ευθυνών, την ασφάλεια, την περιβαλλοντική υπευθυνότητα, την ομαδική εργασία, την εκπαίδευση και προσωπική ανάπτυξη, την επίτευξη στόχων και την αναγνώριση, όταν επιτυγχάνονται οι προσδοκίες.
- Συμμορφωνόμαστε προς την ισχύουσα Νομοθεσία, τους κανονισμούς, τα διαχειριστικά πρότυπα (JOINT COMMISSION INTERNATIONAL, ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 και ISO 15189) και τους κανόνες Επαγγελματικής Πρακτικής που διέπουν τη λειτουργία μας.
- Δημοσιοποιούμε την Πολιτική μας στους ασθενείς μας και τους οικείους τους, στους εργαζόμενους μας, στους συνεργάτες, στους προμηθευτές και σε όλους τους υπόλοιπους κοινωνικούς εταίρους και τους ενθαρρύνουμε να την υποστηρίζουν.

Σκοπός του πλαισίου Εταιρικής Υπευθυνότητας που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος Υγεία, αποτελεί η αρμονική και αμοιβαία επωφελής συνύπαρξη με την κοινωνία και το σύνολο των συμμετόχων του κρατώντας πάντα στο επίκεντρο, με ευαισθησία και ευθύνη, τον άνθρωπο.

Ο Όμιλος Υγεία **δημοσιεύει σε ετήσια βάση Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας**, ο οποίος αναπτύσσεται **υιοθετώντας τα διεθνή πρότυπα GRI Standards** και σε αυτό το πλαίσιο έχει υλοποιήσει αναλυτική καταγραφή και προτεραιοποίηση των σημαντικότερων θεμάτων του. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε (materiality analysis) βασίστηκε στις κατευθυντήριες οδηγίες του Global Reporting Initiative και στο πρότυπο AA1000 του διεθνούς οργανισμού AccountAbility και επιβεβαιώθηκε από τους συμμετόχους του οργανισμού, μέσω ειδικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε.

Η επικοινωνία και δέσμευση με τους συμ-μετόχους

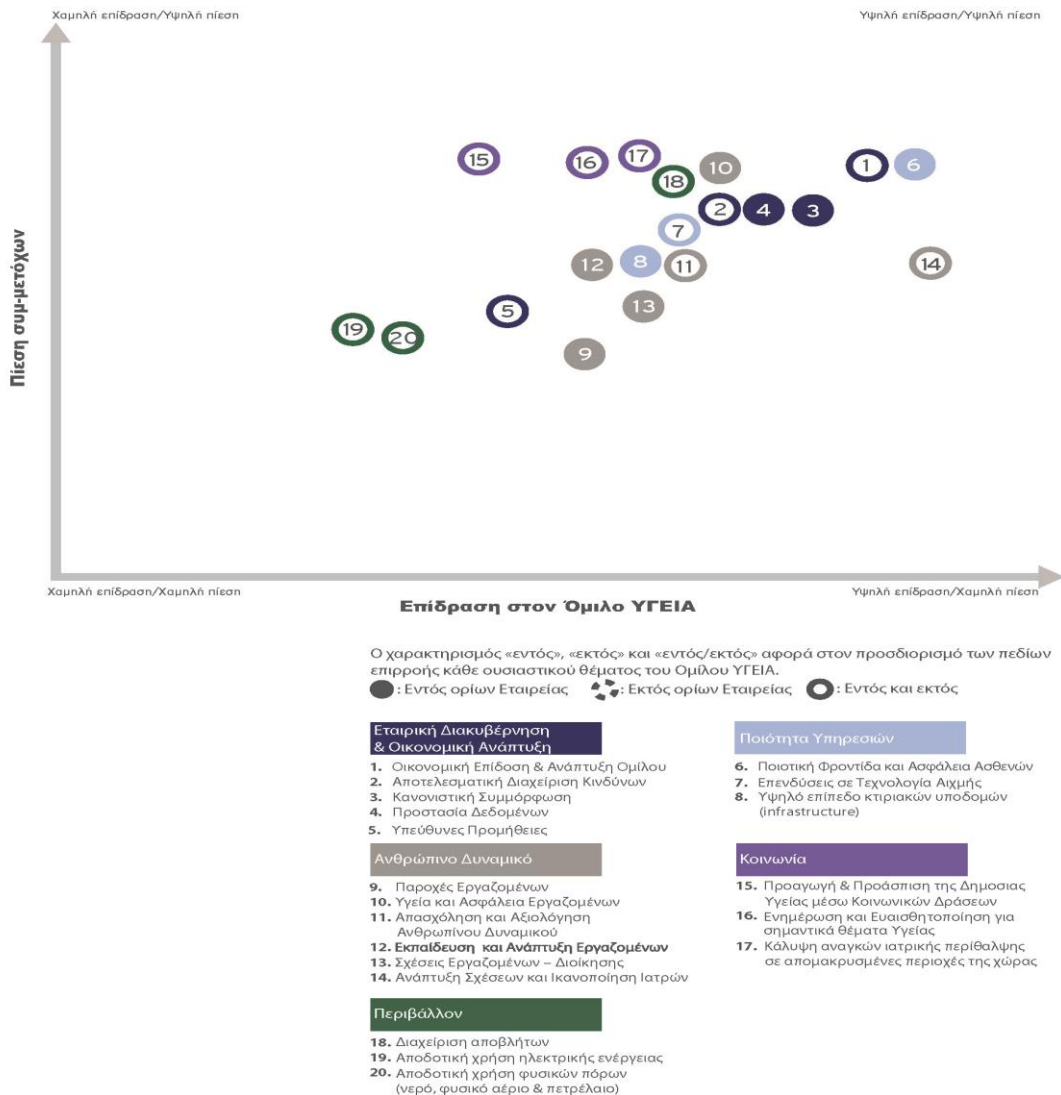
Επιπρόσθετα, ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ έχει αναγνωρίσει ως συμμετόχους τις ομάδες αυτές οι οποίες επηρεάζονται, άμεσα ή έμμεσα, από τις δραστηριότητές του και φυσικά όλες εκείνες τις ομάδες, οι οποίες μπορεί να επηρεάσουν με οποιοδήποτε τρόπο και σε οποιοδήποτε χρόνο, τη λειτουργία του. Η διαδικασία αναγνώρισης και στη συνέχεια προτεραιοποίησης των συμ-μετόχων, βασίστηκε στη μεθοδολογία του διεθνούς οργανισμού GRI (Global Reporting Initiative) και έλαβε υπόψη, αφενός το βαθμό της επίδρασης που ασκεί η κάθε ομάδα συμμετόχων στον Όμιλο, και αφετέρου το βαθμό της επίδρασης που ασκείται από τον Όμιλο στην κάθε ομάδα συμμετόχων. Καθώς υπάρχουν παράγοντες όπως το εύρος και η φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου, που καθορίζουν το χαρακτήρα των ομάδων αυτών, δίνεται διαφορετική βαρύτητα σε κάθε μία από αυτές.

Οι συμμετοχοί του Ομίλου Υγεία είναι οι εξής: εργαζόμενοι, ασθενείς, οικογένειες ασθενών και επισκέπτες, μέτοχοι, συνεργάτες ιατροί, ασφαλιστικές εταιρείες, υπεργολαβικές υπηρεσίες, ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και οι ΜΚΟ, προμηθευτές, κράτος και ρυθμιστικές αρχές, ασφαλιστικοί οργανισμοί Δημοσίου, ιδιώτες πελάτες, Μ.Μ.Ε., ιατρική και επιστημονική κοινότητα, καθώς και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.

Η εμπιστοσύνη των συμμετόχων μας είναι ουσιώδης για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία του Ομίλου ΥΓΕΙΑ. Για το λόγο αυτό δεσμευόμαστε να καλλιεργούμε τον ανοικτό διάλογο με τους ασθενείς, εργαζόμενους, πελάτες, μετόχους και όλες τις ομάδες συμμετόχων, προκειμένου να υπάρχει συνεχής επικοινωνία και καταγραφή των αναγκών και επιθυμιών τους.

Ο χάρτης σημαντικών ζητημάτων του Ομίλου ΥΓΕΙΑ, απεικονίζει τη βαρύτητα που έχει κάθε θέμα στην ανάπτυξη του Ομίλου και ταυτόχρονα πόσο σημαντικό είναι για τους συμμετόχους του. Ως ουσιαστικά θέματα λαμβάνονται τα θέματα αυτά που έχουν σημαντική επίδραση στη λειτουργία του Ομίλου.

Η αξιολόγηση των σημαντικών ζητημάτων που πραγματοποιήθηκε για τη σύνταξη του Ετήσιου Απολογισμού 2017, οδήγησε στην ανάπτυξη του ακόλουθου χάρτη:

Ο οριζόντιος άξονας αφορά στην επίδραση των ουσιαστικών θεμάτων στη λειτουργία της Εταιρείας.

Ο κάθετος άξονας αφορά στην πίεση που ασκούν τα ενδιαφερόμενα μέρη στην Εταιρεία σχετικά με τα θέματα αυτά.

3. Εφαρμογή συστημάτων και διαχείριση κινδύνων

Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ έχει αναγνωρίσει τους καθοριστικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων στους οποίους μπορεί να εκτίθεται. Σε αυτό το πλαίσιο έχει αναπτύξει και εφαρμόζει συστήματα διαχείρισης σε σημαντικούς τομείς των δραστηριοτήτων του. Ειδικότερα, υλοποιούνται τα ακόλουθα:

- **Εφαρμογή συστήματος Εταιρικής Διακυβέρνησης** και δημιουργία Κώδικα όπου καταγράφονται οι πρακτικές βέλτιστης εταιρικής διακυβέρνησης, τις οποίες ο Όμιλος ακολουθεί τόσο αυτοβούλως, όσο και κατ' επιταγή της κείμενης νομοθεσίας.
- **Εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών**, με σκοπό τη συνεχή βελτίωση και ανάπτυξη στους σημαντικότερους τομείς των δραστηριοτήτων του Ομίλου (υγεία και ασφάλεια, περιβάλλον, ποιότητα υπηρεσιών).
- **Καταγραφή και παρακολούθηση δεικτών επίδοσης (KPI's)**
- **Αναγνώριση συμμετόχων και προτεραιοποίησή τους**

- **Δημιουργία κεντρικής υποδοχής και διαχείρισης αιτημάτων** από τους συμμετόχους, με σκοπό τόσο την έγκαιρη λήψη μηνυμάτων, όσο και την ενδελεχή επεξεργασία και αποτελεσματική διαχείρισή τους.
- **Συγκρότηση Ομάδας Εταιρικής Υπευθυνότητας:** αποτελείται από στελέχη όλων των εταιρειών με σκοπό να συμμετέχουν, να ενημερώνονται και να εκπροσωπούνται όλες οι λειτουργίες και το φάσμα των υπηρεσιών του Ομίλου.

Διαχείριση Κινδύνων & Ασφάλεια Εγκαταστάσεων

Στον Όμιλο ΥΓΕΙΑ έχει αναπτυχθεί ένα ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Διαχείρισης Κινδύνων και Εκτάκτων Καταστάσεων, προκειμένου να αντιμετωπίζεται συστηματικά και υπεύθυνα, ένα ευρύ φάσμα εσωτερικών και εξωτερικών δυσμενών συμβάντων, που ενδέχεται να επηρεάσουν την εύρυθμη λειτουργία των κλινικών ή / και να απειλήσουν την ασφάλεια των ασθενών, των επισκεπτών ή του προσωπικού.

Αναλυτικότερα στοιχεία αναφορικά με τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους του οργανισμού παρουσιάζονται στην ενότητα «Περιγραφή των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου (internal controls) και διαχείρισης κινδύνων (risk management)» της παρούσας Έκθεσης και σε σχέση με τους μη- χρηματοοικονομικούς κινδύνους περιλαμβάνονται στις ενότητες που ακολουθούν – ανά άξονα Εταιρικής Υπευθυνότητας του Ομίλου.

Εταιρική διακυβέρνηση, διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς

Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ θεωρεί ότι η ορθή εφαρμογή των Αρχών της Εταιρικής Διακυβέρνησης, είναι το κλειδί, όχι μόνο για τη βιώσιμη ανάπτυξη των Εταιρειών του Ομίλου, αλλά και για την εξασφάλιση της ικανοποίησης και της διαφύλαξης των έννομων συμφερόντων, όλων όσων συνδέονται με τις Εταιρείες του Ομίλου. Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ επιχειρεί πάντα σύμφωνα με το εκάστοτε πλαίσιο νόμων, κανονισμών και εσωτερικών πολιτικών και δεσμεύεται να λειτουργεί με ακεραιότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, υιοθετεί ηθικές επιχειρηματικές πρακτικές και διεξάγει τις δραστηριότητες του με διαφάνεια και αξιοπιστία. Η δωροδοκία ή κάθε άλλη πρακτική διαφθοράς απαγορεύονται ρητά στις εταιρείες μας. Δεν ανεχόμαστε τη διαφθορά, το ξέπλυμα χρήματος, τη δωροδοκία ή άλλη ανήθικη ή παράνομη δραστηριότητα. Οι επιδόσεις μας και η ανταγωνιστικότητά μας αναπτύσσονται αποκλειστικά και μόνο μέσω νόμιμων πρακτικών. Αναλυτικά στοιχεία για θέματα Εταιρικής Διακυβέρνησης παρουσιάζονται στη Δήλωση εταιρικής Διακυβέρνησης.

Όλες οι κλινικές του Ομίλου ΥΓΕΙΑ έχουν θεσπίσει τη λειτουργία Επιστημονικού Συμβουλίου

Το Επιστημονικό Συμβούλιο, είναι το ανώτατο επιστημονικό όργανο της Κλινικής και λαμβάνει αποφάσεις για ιατρικά /επιστημονικά θέματα. Εποπτεύει τους γενικούς όρους ασκήσεως του ιατρικού έργου στην Κλινική, συμπεριλαμβανομένων και των δεοντολογικών κανόνων. Αναπτύσσει μηχανισμούς για τον καθορισμό των δράσεων βελτίωσης της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας, της ασφάλειας, της αποδοτικότητας και της επάρκειας των προσφερόμενων ιατρικών υπηρεσιών, τον προσδιορισμό των αναγκών των ασθενών και των προγραμμάτων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες αυτές. Επίσης, εγκρίνει και εποπτεύει τις κλινικές μελέτες που διενεργούνται σε κάθε Κλινική και επιλαμβάνεται την εξέταση παντός επιστημονικού θέματος που αφορά στους σκοπούς και τη λειτουργία των Κλινικών. Εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο για τη σύγκληση επιστημονικών συνεδρίων, τη συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια, την πρόσκληση Ελλήνων και ξένων επιστημόνων για τη διεξαγωγή διαλέξεων, σεμιναρίων ή συμποσίων, όπως και για θέματα εκπαίδευσης του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού της Κλινικής. Εγκρίνει τους κανόνες, τις διαδικασίες και τις οδηγίες και όλα τα έγγραφα, που ορίζουν τη λειτουργία της Ιατρικής Υπηρεσίας κάθε Κλινικής, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ιατρών και κατευθύνουν την ιατρική πρακτική.

4. Φροντίδα και υπευθυνότητα για τον Ασθενή

Η δέσμευση του Ομίλου ΥΓΕΙΑ για παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, καλύπτει όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων και λειτουργιών του. Σε αυτό το πλαίσιο εφαρμόζεται ένα ολοκληρωμένο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΣΘΕΝΩΝ, που καλύπτει τις κλινικές και διοικητικές λειτουργίες, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών κλινικών εργαστηρίων, καθώς και των διαγνωστικών ή θεραπευτικών απεικονιστικών υπηρεσιών.

Χρυσή Σφραγίδα Έγκρισης για το ΥΓΕΙΑ

Το Νοσοκομείο ΥΓΕΙΑ, ανανέωσε για ακόμα μία τριετία τη διαπίστευση Joint Commission International (JCI) και παραμένει το μοναδικό νοσοκομείο στην Ελλάδα που φέρει τη Χρυσή Σφραγίδα Έγκρισης (Gold Seal of Approval®) από το πλέον έγκριτο και διεθνώς αναγνωρισμένο Πρότυπο Διαπίστευσης Οργανισμών Υγείας, με το οποίο έχουν διαπιστευθεί μόνο 580 Νοσοκομεία παγκοσμίως. Το JCI είναι ένα διεθνές πρότυπο διαπίστευσης υπηρεσιών υγείας. Η προετοιμασία για τη διαπίστευση συνήθως διαρκεί 2 χρόνια. Όταν ολοκληρωθεί η προετοιμασία, το JCI αποστέλλει στο νοσοκομείο ομάδα εμπειρογνομόνων επιθεωρητών (ιατροί, νοσηλευτές και διοικητικοί) διεθνούς εμπειρίας, οι οποίοι αξιολογούν επιτόπου τις υπηρεσίες του νοσοκομείου με βάση τις πάνω από 1.000 απαιτήσεις του προτύπου. Αυτές καλύπτουν όλο το φάσμα των ασθενοκεντρικών λειτουργιών του Νοσοκομείου όπως η πρόσβαση, η εκτίμηση, η κλινική φροντίδα, η αναισθησιολογική και χειρουργική φροντίδα, η εκπαίδευση και τα δικαιώματα του ασθενούς, αλλά και όλες τις υποστηρικτικές λειτουργίες, όπως οι εργαστηριακές και απεικονιστικές υπηρεσίες, η πρόληψη και ο έλεγχος των λοιμώξεων, η διαχείριση των φαρμάκων, η διαχείριση και ασφάλεια των εγκαταστάσεων, η διαχείριση του Φακέλου Ασθενούς και της κλινικής πληροφορίας, η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και οι πρακτικές διοίκησης του Νοσοκομείου. Η διαπίστευση JCI ισχύει για μία τριετία, στο τέλος της οποίας όποιο νοσοκομείο επιθυμεί να τη διατηρήσει, χρειάζεται να επιθεωρηθεί εκ νέου. Τα νοσοκομεία που επιτυγχάνουν και διατηρούν τη διαπίστευση κατά JCI διακρίνονται από τη Χρυσή Σφραγίδα Έγκρισης (Gold Seal of Approval®).

Επιτροπές Ποιότητας

Για την παρακολούθηση και τη βελτίωση των κλινικών και διοικητικών λειτουργιών, έχουν συσταθεί Επιτροπές Ποιότητας, με διαφορετικό αντικείμενο η κάθε μία, αλλά με κοινό, βασικό σκοπό την έρευνα, ανάλυση και γνωμοδότηση σε θέματα που αφορούν στο αντικείμενο ενδιαφέροντός τους. Στόχος των επιτροπών ποιότητας είναι τόσο η επίλυση των κλινικών θεμάτων που προκύπτουν, όσο και η συνεχής αναβάθμιση των υπηρεσιών σε νέα, υψηλότερα επίπεδα ποιότητας. Οι Επιτροπές, μέσω του Συμβουλίου Ποιότητας, συνεργάζονται με τα υπόλοιπα όργανα του εκάστοτε θεραπευτηρίου για την επίλυση και τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών.

Ικανοποίηση Ασθενών και Οικείων

Η ανταπόκριση στις ανάγκες, τα παράπονα και τις παρατηρήσεις των ασθενών είναι μέρος της καθημερινής λειτουργίας των κλινικών του Ομίλου ΥΓΕΙΑ. Οι επικοινωνίες αυτές γίνονται μέσω επιστολών, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και μέσω του «ΕΝΤΥΠΟΥ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ & ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ». Όλες οι έγγραφες παρατηρήσεις των ασθενών (εσωτερικών ή εξωτερικών), συνοδών και επισκεπτών παραλαμβάνονται από τη Διεύθυνση Ποιότητας και προωθούνται στη Διοίκηση, καθώς και τα αρμόδια στελέχη προς διερεύνηση και διορθωτικές ενέργειες. Η αύξηση στην ικανοποίηση των ασθενών και των συγγενών τους, αποτελεί για τον Όμιλο ΥΓΕΙΑ απόλυτη προτεραιότητα και σημαντικό κίνητρο, ώστε να βελτιώνει συνεχώς την εμπειρία όσων του εμπιστεύονται τη δική τους υγεία, αλλά και την υγεία των αγαπημένων προσώπων τους.

Ενδεικτικά, στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται κάποιες από τις ερωτήσεις της έρευνας ικανοποίησης εσωτερικών ασθενών των κλινικών του Ομίλου ΥΓΕΙΑ, καθώς και τα ποσοστά των απαντήσεων που δόθηκαν για την προηγούμενη τριετία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Ερωτήσεις από την έρευνα ικανοποίησης εσωτερικών ασθενών

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΥΓΕΙΑ			ΜΗΤΕΡΑ			ΗΗΤ			ΛΗΤΩ*
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2017
Συνολικά, πως θα αξιολογούσατε τη φροντίδα που λάβατε στην κλινική μας; «άριστη ή/και πολύ καλή»	98,0%	97,6%	96,8%	93,0%	91,80%	92,0%	85,5%	90,8%	89,43%	97,6%
Θα συστήνατε την Κλινική μας σε συγγενείς και φίλους σας; "Ναι"	96,4%	96,7%	96,2%	85,7%	85,6%	86,2%	82,9%	88,7%	87,77%	97,3%

** Στον παραπάνω πίνακα περιλαμβάνονται τα δεδομένα από την κλινική ΛΗΤΩ μόνο για το έτος 2017, καθώς η Κλινική έθεσε σε εφαρμογή το ερωτηματολόγιο έρευνας Ικανοποίησης Ασθενών, τον Οκτώβριο του 2016.*

Ο βαθμός ικανοποίησης των ασθενών μας παραμένει πολύ υψηλός, ξεπερνώντας για ακόμη μία χρονιά, το στόχο του 85% που έχει τεθεί.

5. Με Υπευθυνότητα για τους εργαζομένους

Για τον Όμιλο ΥΓΕΙΑ, οι άνθρωποι συνιστούν το σημαντικότερο περιουσιακό του κεφάλαιο. Όλοι οι εργαζόμενοι του Ομίλου, με κοινό όραμα, συμβάλλουν τα μέγιστα στην επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων που τίθενται, φέρνοντας τον Όμιλο πάντα στην κορυφή των εξελίξεων. Η προσέγγιση του Ομίλου είναι ανθρωποκεντρική, όπως τα συστήματα και οι διαδικασίες που εφαρμόζει. Η συνεχής μέριμνα για τους εργαζόμενους, αλλά και τις οικογένειές τους, έχει δημιουργήσει ένα βραβευμένο εργασιακό περιβάλλον, σ' έναν αντικειμενικά δύσκολο κλάδο δραστηριότητας.

Κώδικας Δεοντολογίας, πολιτικές και διαδικασίες

Στον Όμιλο Υγεία έχει αναπτυχθεί και εφαρμόζεται Κώδικας Δεοντολογίας Εργαζομένων, μέσω του οποίου διασφαλίζεται η τήρηση των θεμελιωδών συμβάσεων του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ΔΟΕ, ILO) για τα εργασιακά θέματα. Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ αναγνωρίζει τη κρίσιμότητα της ανάπτυξης των κατάλληλων συνθηκών εργασίας για όλους τους ανθρώπους που εργάζονται στις κλινικές του και για το σκοπό αυτό έχει αναπτύξει δομές και διαδικασίες που διασφαλίζουν την προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων και συμβάλλουν ταυτόχρονα στη συνεχή βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Ο Όμιλος ακολουθεί και συμμορφώνεται εθελοντικά με τις αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών, Global Compact.

Ο κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας του ΥΓΕΙΑ και οι κανονισμοί εργασίας των κλινικών και εταιρειών του Ομίλου, υπογραμμίζουν τη δέσμευσή μας για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και την παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους τους εργαζομένους. Συγκεκριμένα:

- ✓ Υποστηρίζουμε την ισότιμη απασχόληση.
- ✓ Ενθαρρύνουμε τους συναδέλφους μας να αναπτύσσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους.
- ✓ Προάγουμε την παρακολούθηση των εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων που διατίθενται για την ανάπτυξη των δυνατοτήτων μας.
- ✓ Αντιμετωπίζουμε ο ένας τον άλλο με δικαιοσύνη και σεβασμό.
- ✓ Δεν επιτρέπουμε διακρίσεις για λόγους φύλου, φυλής, εθνικής καταγωγής, θρησκείας, χρώματος, ηλικίας, οικογενειακής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ή αναπηρίας, εκτός αν η αναπηρία καθιστά το άτομο ανίκανο και οι αποφάσεις πρόσληψης αντανάκλουν αυτή τη δέσμευση.
- ✓ Προσπαθούμε τις αρχές και τις αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δεν επιτρέπουμε την πρόσληψη και απασχόληση ατόμων που δεν έχουν συμπληρώσει τη νομίμως προβλεπόμενη ηλικία για εργασία, φροντίζοντας όλες οι συνεργαζόμενες εταιρείες μας να υιοθετούν ίδιες πολιτικές.
- ✓ Δεν επιτρέπουμε τη σεξουαλική ή άλλου τύπου παρενόχληση.
- ✓ Με πράξεις και λόγια, δημιουργούμε μια ατμόσφαιρα για την οποία είμαστε περήφανοι και τη θαυμάζουν οι ασθενείς, οι οικείοι, οι εργαζόμενοι και το κοινό.
- ✓ Εργαζόμαστε για να οικοδομήσουμε ένα περιβάλλον κατανόησης και σεβασμού, στο οποίο οποιοσδήποτε μπορεί να θέσει και να συζητήσει ανοικτά τις ανησυχίες του σχετικά με την ηθική συμπεριφορά, ιδιαιτέρως με τον προϊστάμενό του, χωρίς τον φόβο να τιμωρηθεί ή να δεχθεί άλλου είδους αντίποινα.
- ✓ Αναγνωρίζουμε τη διαφορετικότητα στο προσωπικό και τους συνεργάτες μας, ως πηγή δύναμης και πλεονέκτημα στην παροχή ποιοτικής φροντίδας.

Ανθρώπινα Δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες

Στον Όμιλο ΥΓΕΙΑ τα ανθρώπινα δικαιώματα συνιστούν θεμέλιο λίθο και διέπουν όλες τις πολιτικές, διαδικασίες και πρακτικές διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού. Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ προσπαθώντας τις αρχές και τις αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, απαγορεύει κάθε πρόσληψη και απασχόληση ατόμων που δεν έχουν συμπληρώσει τη νομίμως προβλεπόμενη ηλικία για εργασία, φροντίζοντας όλες οι συνεργαζόμενες εταιρείες μας να υιοθετούν ίδιες πολιτικές. Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ είναι αντίθετος με την παιδική εργασία και

καταδικάζει κάθε μορφή εξαναγκασμένης και υποχρεωτικής εργασίας. Λόγω των πρακτικών και διαδικασιών, οι οποίες εφαρμόζονται στον Όμιλο, δεν τίθεται ζήτημα εμφάνισης τέτοιου είδους περιστατικών.

Στον Όμιλο ΥΓΕΙΑ ουδέποτε υπήρξε κάποια καταγραφή ή αναφορά περιστατικού ή έστω και παραπόνου διάκρισης λόγω διαφορετικότητας, καθώς επίσης δεν έχει προκύψει κανένα περιστατικό παιδικής ή εξαναγκαστικής εργασίας και οποιαδήποτε είδους παρενόχληση.

Επιπλέον, ο Όμιλος Υγεία φροντίζει (μέσω έγγραφης δέσμευσης-σύμβασης) και ελέγχει ώστε οι συνεργαζόμενοι προμηθευτές του (υπεργολαβικές υπηρεσίες στις κλινικές του Ομίλου), να σέβονται και να προστατεύουν τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα. Σε αυτό το πλαίσιο, σχεδιάζει την ανάπτυξη ειδικού Κώδικα Δεοντολογίας Προμηθευτών.

Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ δεσμεύεται να παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλα τα άτομα ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, χρώματος, φυλής, εθνικής καταγωγής, κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου, θρησκείας ή πολιτικών πεποιθήσεων. Η ανέλιξη σε διοικητικές θέσεις εξαρτάται κυρίως από τις ανάγκες των εταιρειών και την ικανότητα των ατόμων στη διοίκηση ανθρώπων. Το επίπεδο βασικού μισθού για άνδρες και γυναίκες στον Όμιλο ΥΓΕΙΑ καθορίζεται με βάση την τοπική νομοθεσία και τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Δεν υπάρχει καμία διαφοροποίηση μεταξύ ανδρών και γυναικών για την ίδια εργασία. Τέλος, ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ απασχολεί Άτομα με Αναπηρία (ΑΜΕΑ), όταν αυτό είναι εφικτό. Τα άτομα αυτά απασχολούνται σε θέσεις κατάλληλες, ανάλογα με τις δυνατότητές τους.

Βαθμίδες	2017		2016	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Διευθυντές	24	27	21	23
Ανώτερα Στελέχη (Προϊστάμενοι Τμημάτων)	65	153	61	149
Επιστημονικό Προσωπικό	187	174	201	169
Νοσηλευτικό Προσωπικό	254	1.099	243	1.089
Διοικητικό Προσωπικό	395	741	378	734
ΣΥΝΟΛΑ	3.119		3.068	
Συνεργάτες Ιατροί	2.101	1.809	2.142	1.774

*Σημειώνεται πως η Έκθεση Μη Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης του Ομίλου ΥΓΕΙΑ αναπτύσσεται με βάση το διεθνές πρότυπο GRI Standards και γι' αυτό δεν περιλαμβάνονται στα στοιχεία οι εταιρείες του Ομίλου με κύκλο εργασιών κάτω του 5% του συνολικού κύκλου εργασιών του Ομίλου.

Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ, έχει δημιουργήσει περισσότερες από 3.000 άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας στην Ελληνική Κοινωνία, σε ένα εργασιακό περιβάλλον το οποίο χαρακτηρίζεται από ασφάλεια, ισονομία, σταθερότητα και ανάπτυξη.

Εκπαίδευση και ανάπτυξη

Βασική προτεραιότητα αποτελεί η συστηματική εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων. Οι συνεχείς ευκαιρίες εκπαίδευσης που ο Όμιλος προσφέρει στους εργαζομένους του, είναι ιδιαίτερα σημαντικές, τόσο για την προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη των στελεχών και υπαλλήλων του, όσο και για την επίτευξη επιχειρηματικής επιτυχίας.

Κάθε έτος καταρτίζεται εκπαιδευτικό πλάνο, που προϋπολογίζεται και ακολουθείται κατά τη διάρκεια της χρονιάς, με στόχο να εκπληρωθούν όλες οι ανάγκες που έχουν θέσει οι ίδιοι οι εργαζόμενοι, συμμετέχοντας σε εκπαιδευτικά προγράμματα, προκειμένου να ανταποκρίνονται με επιτυχία στις απαιτήσεις της πλέον σύγχρονης τεχνολογίας που εφαρμόζεται στον Όμιλο ΥΓΕΙΑ.

Κατά το 2017, υλοποιήθηκαν συνολικά 19.937 ώρες εκπαιδευτικών προγραμμάτων, από τις εταιρείες του Ομίλου.

Επιπλέον διοργανώνονται από τις κλινικές του Ομίλου Υγεία μια σειρά από μετεκπαιδευτικά προγράμματα πρακτικής άσκησης. Σε αυτό το πλαίσιο και σε συνεργασία με την Επιστημονική Ένωση Ιατρών του ΥΓΕΙΑ (ΕΕΙΥ), το ΥΓΕΙΑ προκηρύσσει μετεκπαιδευσεις νέων Ιατρών στις Ιατρικές Ειδικότητες, 2 φορές το χρόνο, ενώ το ΜΗΤΕΡΑ διοργανώνει μετεκπαιδευτικά προγράμματα πρακτικής άσκησης με σκοπό την εξειδίκευση και την εξοικείωση ιατρών με τις νέες τεχνικές της ελάχιστα επεμβατικής χειρουργικής στη γυναικολογία, καθώς και των νέων προσεγγίσεων σε επιμέρους ειδικότητες.

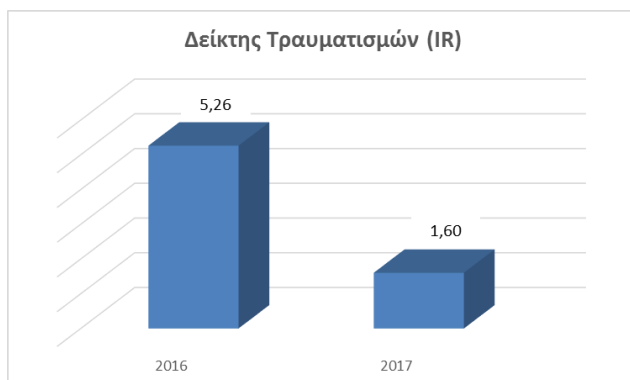
Αξιολόγηση και ανέλιξη

Για τον Όμιλο ΥΓΕΙΑ, η αξιολόγηση της απόδοσης των εργαζομένων αποτελεί μία εξαιρετικά σημαντική διαδικασία. Εφαρμόζεται ένα κοινό Σύστημα Διαχείρισης της Απόδοσης σε όλες τις Εταιρείες του Ομίλου, το οποίο αποτελεί τη βάση ενός ενιαίου προγράμματος ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και εκφράζει τη δέσμευση του Ομίλου για δίκαιη, αντικειμενική και αξιοκρατική διαχείριση όλων των εργαζομένων.

Κάθε έτος αξιολογείται το 100% των εργαζομένων και των στελεχών του Ομίλου. Επιπρόσθετα, οι εργαζόμενοι αξιολογούν τους Προϊστάμενους και Διευθυντές τους, διασφαλίζοντας μία αμφίδρομη σχέση συνεργασίας και συνεχούς βελτίωσης.

Υγεία και Ασφάλεια

Η διαφύλαξη της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία αποτελεί δέσμευση για τον Όμιλο ΥΓΕΙΑ, αλλά συνιστά και ευθύνη που αφορά κάθε εργαζόμενο σε όλους τους τομείς δραστηριότητάς του. Στον όμιλο ΥΓΕΙΑ καταγράφονται και παρακολουθούνται δείκτες για την Υγεία & Ασφάλεια στην Εργασία όπως ο δείκτης τραυματισμών IR ο οποίος παρουσίασε μείωση κατά τη διάρκεια του 2017.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΩΝ (IR)

$$\text{Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων (IR)} = \frac{\text{αριθμός ατυχημάτων}}{\text{αριθμός πραγματοποιηθεισών ωρών εργασίας}} \cdot 10^6$$

Εθελοντισμός εργαζομένων

Το ιατρικό, νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό, συμμετέχει εθελοντικά στις δράσεις του Ομίλου, προσφέροντας υλικά, χρόνο, αγάπη και κυρίως μια ζεστή αγκαλιά και ένα χαμόγελο για όλους τους συνανθρώπους μας που τα έχουν ανάγκη. Οι δράσεις αυτές αφορούν κυρίως τη συλλογή ειδών πρώτης ανάγκης για φορείς, την εθελοντική αιμοδοσία, καθώς και τη συμμετοχή σε αθλητικές οργανώσεις για τη στήριξη φορέων και μη κυβερνητικών οργανώσεων.

6. Φροντίδα για το Περιβάλλον

Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ αναπτύσσει με συνέπεια και συνέχεια, δράσεις περιβαλλοντικής φροντίδας προκειμένου να βελτιώνεται συνεχώς και να μειώνει το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα. Βασικές περιβαλλοντικές προτεραιότητες για οργανισμούς παροχής υπηρεσιών υγείας, αποτελούν η ορθή διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και αποβλήτων, η ορθολογική κατανάλωση των φυσικών πόρων, της ηλεκτρικής ενέργειας και του νερού και οι μειωμένες εκπομπές αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα. Σημειώνεται πως ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ δεν δραστηριοποιείται σε προστατευόμενες περιοχές με υδροβιότοπους και δεν πραγματοποιούνται αντλήσεις από επιφανειακά ύδατα (π.χ. ποτάμια, λίμνες).

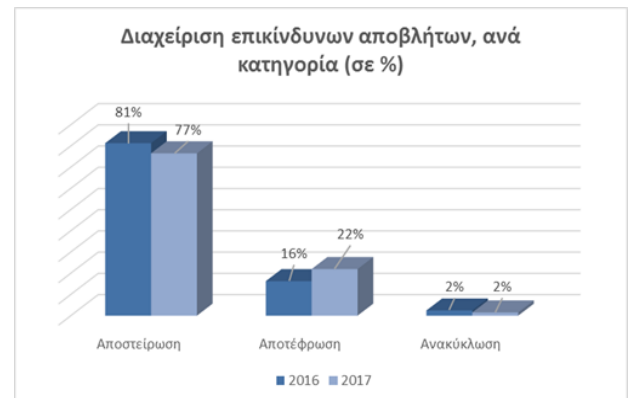
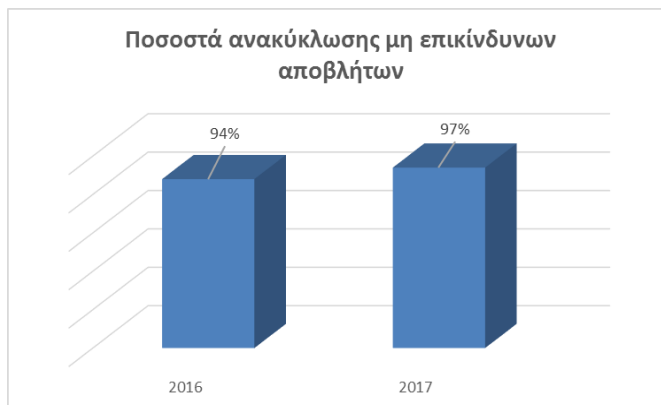
Το ΥΓΕΙΑ εφαρμόζει Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης πιστοποιημένο σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 14001

Κάθε χρόνο αξιολογούμε τις περιβαλλοντικές μας πλευρές και τις επιπτώσεις που έχουν στο περιβάλλον οι δραστηριότητές μας. Με βάση την αξιολόγηση αυτή, προσπαθούμε να βελτιώνουμε την περιβαλλοντική μας επίδοση θέτοντας στόχους και προγράμματα, καθορίζοντας δείκτες και παρακολουθώντας την επίδοσή μας, στο πλαίσιο της εφαρμογής του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Η πιστοποίηση αυτή αποτελεί προτεραιότητα για το ΥΓΕΙΑ, που ως στόχο του έχει θέσει την περιβαλλοντικά υπεύθυνη λειτουργία του, η οποία εκτός των άλλων αποτελεί και βασικό μέσο εξοικονόμησης οικονομικών πόρων, καθώς και βιώσιμο τρόπο ανάπτυξης.

Επιπρόσθετη απόδειξη της δέσμευσής μας για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών θεμάτων που μας αφορούν ή μπορούμε να επηρεάσουμε, είναι το γεγονός ότι τα έτη 2015-2017 το ΥΓΕΙΑ δαπάνησε περίπου 1.4 εκατ. € για τις δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος (εξαιρουμένης της διαχείρισης των αστικών απορριμμάτων), οι οποίες περιλαμβάνουν συμβάσεις με εταιρείες διαχείρισης αποβλήτων, κόστος τροχήλατων συλλογής αποβλήτων, κόστος αναλωσίμων, καθώς και κόστη αντικατάστασης μηχανημάτων με νέα που διαθέτουν φιλικότερα προς το περιβάλλον χαρακτηριστικά.

Αναγνωρίζοντας την κρισιμότητα της σωστής διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από τις κλινικές του Ομίλου, εφαρμόζεται ειδικό Πλάνο Διαχείρισης Επικίνδυνων Ουσιών και Αποβλήτων. Το πλάνο έχει διαμορφωθεί ανά κλινική του Ομίλου και περιλαμβάνει τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για το χειρισμό, την αποθήκευση, τη μεταφορά και την απόρριψη των επικίνδυνων ουσιών και των αποβλήτων που παράγονται κατά την παροχή των υπηρεσιών και λειτουργία των τμημάτων των κλινικών. Τα θεραπευτήρια του Ομίλου ΥΓΕΙΑ συμμορφώνονται πλήρως με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία. Η διαχείριση των επικίνδυνων και μη επικίνδυνων αποβλήτων για τη διετία 2016-2017, αποτυπώνεται παρακάτω:

Οι ποσότητες που προκύπτουν από τις διαδικασίες της αποτέφρωσης και αποστείρωσης προωθούνται από κατάλληλα αδειοδοτημένους διαχειριστές σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής, ως ορίζεται από τη νομοθεσία.

Κατανάλωση νερού

Η κατανάλωση νερού στις εγκαταστάσεις του Ομίλου Υγεία, αφορά κυρίως στη χρήση αστικού τύπου. Παρόλα αυτά, ο Όμιλος καταγράφει και παρακολουθεί τις καταναλώσεις νερού και είναι σε εγρήγορση να επέμβει σε κάθε περίπτωση διαρροής ή κατασπατάλησης του πολύτιμου αυτού φυσικού πόρου.

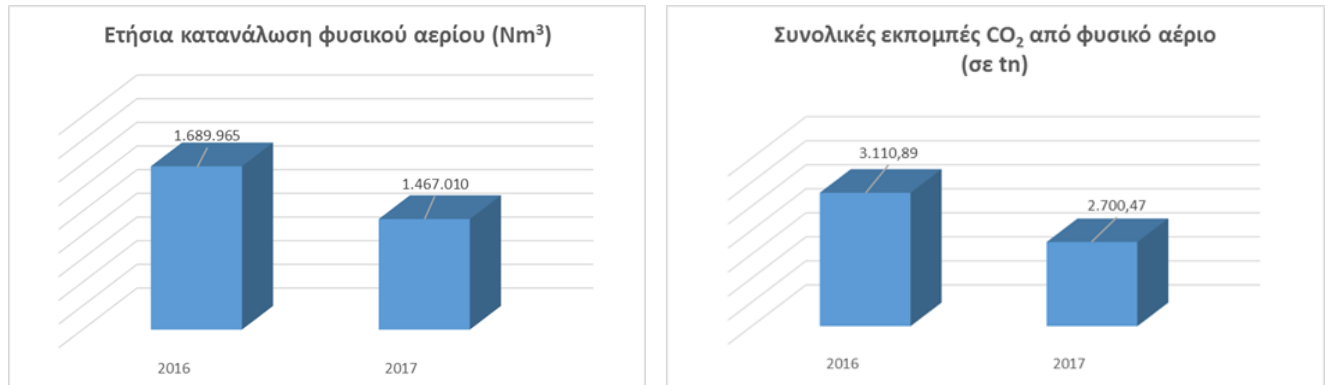
ΣΥΝΟΛΑ ΟΜΙΛΟΥ ΥΓΕΙΑ	2017	2016
Κατανάλωση νερού από τα δίκτυα ύδρευσης (m ³)	228.769	215.587
Κατανάλωση νερού από τα δίκτυα ύδρευσης (lt ανά ασθενονύκτα)	7.716	7.009

Για την εξασφάλιση της αδιάλειπτης παροχής νερού το ΥΓΕΙΑ, το ΜΗΤΕΡΑ και το ΗΗΤ, διαθέτουν δίκτυο με ενδιάμεσες δεξαμενές προσωρινής αποθήκευσης, οι οποίες εξασφαλίζουν την αυτονομία ύδρευσης των

εγκαταστάσεων τους σε περιπτώσεις διακοπής της υδροδότησης από το δίκτυο του φορέα ύδρευσης. Επίσης, η κλινική του ΥΓΕΙΑ και η Y-Logimed, διαθέτουν γεώτρηση με αποκλειστική χρήση το πότισμα του περιβάλλοντα χώρου πρασίνου που διαθέτουν.

Κατανάλωση ενέργειας και εκπομπές αέριων ρύπων

Οι Κλινικές του Ομίλου ΥΓΕΙΑ καταναλώνουν ενέργεια, που προέρχεται από άμεσες πηγές (φυσικό αέριο και πετρέλαιο) και έμμεσες πηγές (ηλεκτρική ενέργεια). Στις εγκαταστάσεις του Ομίλου ΥΓΕΙΑ, οι αέριες εκπομπές προέρχονται κυρίως από τη λειτουργία των καυστήρων για τη θέρμανση των κτηρίων, την παραγωγή ζεστού νερού και τη λειτουργία των ατμογεννητριών, καθώς και τη λειτουργία των Ηλεκτροπαραγωγών Ζευγών Η/Ζ. Λαμβάνοντας υπόψη, ότι για τη λειτουργία των καυστήρων και των ατμογεννητριών χρησιμοποιείται φυσικό αέριο, οι εκπομπές αέριων ρύπων είναι πολύ χαμηλές.

* Πηγή: Φυσικό Αέριο Αττικής <http://www.aerioattikis.gr>

Κανονιστική Συμμόρφωση

Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ παρακολουθεί συστηματικά την Εθνική και Κοινοτική περιβαλλοντική νομοθεσία και φροντίζει ώστε να συμμορφώνεται με όλες τις σχετικές νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις. Αποτέλεσμα της πρακτικής αυτής είναι ότι και το έτος 2017 δεν παρουσιάστηκε καμία καταγγελία και δεν επιβλήθηκε στις Κλινικές κανένα πρόστιμο για περιβαλλοντικά θέματα.

7. Υπευθυνότητα για την Κοινωνία

Η προσφορά, ο σεβασμός και η υπεύθυνη στάση απέναντι στο κοινωνικό σύνολο, είναι αναπόσπαστο μέρος της κουλτούρας και της στρατηγικής του Ομίλου ΥΓΕΙΑ, ο οποίος συνεχίζει να αναπτύσσει σειρά δράσεων για την κοινωνία, δίνοντας έμφαση στην αγωγή πρόληψης και διάγνωσης αλλά και την θεραπεία, συμβάλλοντας στη γενικότερη προαγωγή της υγείας.

Οι κοινωνικές δράσεις του Ομίλου ΥΓΕΙΑ αναπτύσσονται σε τρεις βασικούς άξονες, μέσω των οποίων θέτει τους στόχους και τις στρατηγικές προτεραιότητες. Οι άξονες αυτοί περιλαμβάνουν:

- **Προαγωγή της Δημόσιας Υγείας**

Το 2013 σχεδιάσαμε το πρόγραμμα «Ταξιδεύουμε για την υγεία» με στόχο να καλύψουμε τις ανάγκες των κατοίκων μικρών νησιών και ορεινών κοινοτήτων που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες.

Μέχρι σήμερα, έχουν γίνει 8 εθελοντικές εκστρατείες, έχουν εξεταστεί περισσότεροι από 9.834 κάτοικοι και έχουν διενεργηθεί περισσότερες από 38.000 ιατρικές και διαγνωστικές εξετάσεις.

Εκτός από την θέσπιση του προγράμματος «Ταξιδεύουμε για την υγεία» εφαρμόζουμε ένα εκτεταμένο πρόγραμμα κοινωνικής συνεισφοράς στον τομέα της υγείας, που περιλαμβάνει: παροχή ιατρικών υπηρεσιών, ιατρικού εξοπλισμού και τεχνογνωσίας και ιατρικής φροντίδας.

- **Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση κοινού**

Με αφορμή τις Παγκόσμιες Ημέρες, τις Ευρωπαϊκές Εβδομάδες Υγείας ή Μήνες Πρόληψης, διοργανώνονται καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού, προσφέροντας ελέγχους υγείας σε συμβολικές τιμές αλλά και στηρίζοντας το όραμα και τη δράση κοινωνικών φορέων και οργανισμών. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης των δράσεων αυτών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, προβάλλονται καθημερινά ενημερωτικά βίντεο διαφόρων οργανώσεων, από τις τηλεοράσεις που βρίσκονται στους κοινόχρηστους χώρους των Νοσοκομείων του Ομίλου.

- **Ανάπτυξη της ιατρικής επιστήμης**

Στο πλαίσιο της συνεχούς μέριμνας του Ομίλου ΥΓΕΙΑ να επενδύει στην εκπαίδευση, διοργανώνει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα, συνέδρια - ημερίδες και επισκέψεις σχολείων στις κλινικές του. Μέσω των δράσεων αυτών παρέχεται η δυνατότητα σε φοιτητές να κάνουν την πρακτική τους άσκηση σε ειδικότητες που αφορούν στον κλάδο παροχής υπηρεσιών υγείας και σε μαθητές να ξεναγηθούν στους χώρους των θεραπευτηρίων μας και να γνωρίσουν από κοντά πώς είναι η καθημερινή ιατρική στην πράξη.

Αναλυτικότερα οι δράσεις Εταιρικής Υπευθυνότητας του Ομίλου ΥΓΕΙΑ περιγράφονται στον Ετήσιο Απολογισμό 2017 ο οποίος συντάσσεται με βάση το διεθνές πρότυπο GRI STANDARDS (βλ. ιστοσελίδα www.hygeia.gr).

Μαρούσι, 24 Απριλίου 2018

Κατ' εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Αθανάσιος Παπανικολάου

Πρόεδρος – Μη Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Δ. Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31^Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (Δ.Π.Χ.Α.), ΩΣ ΕΧΟΥΝ ΥΙΟΘΕΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΥΓΕΙΑ ΑΕ στις 24/4/2018 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.hygeia.gr καθώς και στον διαδικτυακό χώρο του ΧΑ.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις των ενοποιούμενων θυγατρικών εταιρειών που προβλέπονται από την απόφαση 8/754/14.4.2016 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αναρτώνται στο διαδίκτυο στη διεύθυνση www.hygeia.gr.

1. Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2017 (Ενοποιημένη και Εταιρική)

Ποσά σε € '000

Ποσά σε € '000		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Σημ.	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Ενσώματα Πάγια	12.1	133.384	173.948	68.833	72.136
Υπεραξία επιχείρησης	12.2	82.706	82.706	0	0
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	12.3	65.420	68.689	1.255	1.349
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	12.4	0	0	124.536	142.021
Επενδύσεις σε ακίνητα	12.5	146	148	146	148
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	12.6	1.100	1.222	678	594
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	12.7	11.028	12.561	6.613	7.904
Σύνολο		293.784	339.274	202.061	224.152
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Αποθέματα	12.8	5.111	5.674	1.400	1.308
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	12.9	64.381	62.858	46.570	46.987
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	12.10	9.814	6.573	5.805	3.361
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο και χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω ΚΑΧ	12.11	45	45	0	0
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	12.12	11.108	14.854	4.755	2.503
Σύνολο		90.459	90.004	58.530	54.159
Στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	11	27.359	0	0	0
Σύνολο Ενεργητικού		411.602	429.278	260.591	278.311
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	12.13	125.350	125.350	125.350	125.350
Υπερ το άρτιο		303.112	303.112	303.112	303.112
Λοιπά αποθεματικά	12.14	7.828	5.311	5.134	5.134
Αποτελέσματα εις νέον		(315.594)	(314.382)	(304.291)	(294.657)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής		120.696	119.391	129.305	138.939
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		157	1.312		
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		120.853	120.703	129.305	138.939
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	12.7	32.187	33.971	5.852	6.985
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	12.15	15.642	15.632	9.360	9.389
Επιχορηγήσεις	12.16	105	140	0	0
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	12.17	116.692	1.473	77.816	867
Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	12.18	10.137	11.544	2.139	2.208
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	12.19	523	664	215	259
Σύνολο		175.286	63.424	95.382	19.708
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	12.20	53.101	66.488	14.819	16.284
Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι	12.21	307	588	297	554
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	12.17	14.900	156.452	9.284	92.015
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	12.22	19.796	21.623	11.504	10.811
Σύνολο		88.104	245.151	35.904	119.664
Υποχρεώσεις συνδεδεμένες με στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	11	27.359	0	0	0
Σύνολο Υποχρεώσεων		290.749	308.575	131.286	139.372
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		411.602	429.278	260.591	278.311

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

2. Κατάσταση Συνολικών Εσόδων χρήσης 2017 (Ενοποιημένη και Εταιρική)

Ποσά σε € '000

Ποσά σε € '000		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Σημ.	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Πωλήσεις	12.24	205.972	205.891	125.223	126.043
Κόστος πωληθέντων	12.25	(169.796)	(172.702)	(98.562)	(103.280)
Μικτό Κέρδος		36.176	33.189	26.661	22.763
Έξοδα διοίκησης	12.25	(15.562)	(15.135)	(5.515)	(5.499)
Έξοδα διάθεσης	12.25	(5.320)	(5.093)	(1.814)	(1.514)
Λοιπά έσοδα	12.26	4.871	3.656	1.386	1.007
Λοιπά έξοδα	12.26	(1.140)	(1.264)	(435)	(726)
Λειτουργικό κέρδος/(ζημία)		19.025	15.353	20.283	16.031
Λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	12.28	(26)	(3.662)	(23.454)	(14.840)
Χρηματοοικονομικά κόστη	12.27	(9.477)	(9.772)	(6.051)	(6.566)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	12.27	35	27	26	22
Έσοδα από μερίσματα		0	0	0	6
Κέρδη/(Ζημίες) προ φόρων		9.557	1.946	(9.196)	(5.348)
Φόρος εισοδήματος	12.29	69	2.138	(422)	1.559
Κέρδη/(Ζημίες) μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		9.626	4.084	(9.618)	(3.789)
Διακοπείσες δραστηριότητες					
Αποτελέσμα περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	11	(11.322)	(3.324)	0	0
Κέρδη/(Ζημίες) περιόδου μετά από φόρους		(1.696)	760	(9.618)	(3.789)
Κατανομημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		9.656	4.173		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(30)	(89)		
Αποτελέσματα από διακοπείσες Δραστηριότητες					
Κατανομημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		(11.322)	(3.324)		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		0	0		
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA)		33.523	30.472	28.881	25.275
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (Εγκ.34)		33.492	30.475	28.885	25.307
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων					
Ποσά σε € '000	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	
Κέρδη/(Ζημίες) περιόδου μετά από φόρους	(1.696)	760	(9.618)	(3.789)	
Λοιπά συνολικά έσοδα:					
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	(29)	73	(23)	276	
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	8	(21)	7	(80)	
	(21)	52	(16)	196	
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εξωτερικού	149	153	0	0	
Συναλλαγματικά κέρδη/(ζημίες) διάθεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού που αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου	2.368	0	0	0	
	2.517	153	0	0	
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	2.496	205	(16)	196	
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	800	965	(9.634)	(3.593)	
Κατανομημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής	830	1.056			
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	(30)	(91)			
Κέρδη ανά μετοχή					
Βασικά κέρδη ανά μετοχή από μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0,0316	0,0137	(0,0315)	(0,0124)	
Βασικά κέρδη ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες	(0,0370)	(0,0109)	0,0000	0,0000	
Βασικά κέρδη ανά μετοχή	(0,0055)	0,0028	(0,0315)	(0,0124)	

- Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων
- Τα κονδύλια της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2016 έχουν αναμορφωθεί προκειμένου να περιληφθούν μόνο οι συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Τα αποτελέσματα των διακοπειών δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται διακριτά και αναλύονται σε ξεχωριστή σημείωση (βλ. σημείωση 11), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες».

3. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων χρήσης 2017 (Ενοποιημένη και Εταιρική)

Ο ΟΜΙΛΟΣ								
Ποσά σε € '000	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπερ Το Άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις Νέον	Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2016	305.732.436	125.350	303.112	5.158	(315.285)	118.335	1.405	119.740
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		0	0	0	0	0	(2)	(2)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες	0	0	0	0	0	0	(2)	(2)
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	849	849	(89)	760
Λοιπά συνολικά έσοδα:								
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού		0	0	153	0	153	0	153
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	75	75	(2)	73
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	(21)	(21)	0	(21)
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		0	0	153	54	207	(2)	205
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	0	0	0	153	903	1.056	(91)	965
Υπόλοιπο την 31/12/2016	305.732.436	125.350	303.112	5.311	(314.382)	119.391	1.312	120.703
Υπόλοιπο την 1/1/2017	305.732.436	125.350	303.112	5.311	(314.382)	119.391	1.312	120.703
Άυξηση/(Μείωση) ποσοστού μη ελεγχουσών συμμετοχών σε θυγατρικές		0	0	0	475	475	(1.125)	(650)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες	0	0	0	0	475	475	(1.125)	(650)
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	(1.666)	(1.666)	(30)	(1.696)
Λοιπά συνολικά έσοδα:								
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού		0	0	149	0	149	0	149
Συναλλαγματικά κέρδη/(ζημιές) διάθεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού που αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου		0	0	2.368	0	2.368	0	2.368
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	(29)	(29)	(0)	(29)
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		0	0	2.517	(21)	2.496	(0)	2.496
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	0	0	0	2.517	(1.687)	830	(30)	800
Υπόλοιπο την 31/12/2017	305.732.436	125.350	303.112	7.828	(315.594)	120.696	157	120.853

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά σε € '000	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπερ Το Άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις Νέον	Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2016	305.732.436	125.350	303.112	5.134	(291.065)	142.531	142.531
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	(3.788)	(3.788)	(3.788)
Λοιπά συνολικά έσοδα:							
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	276	276	276
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	(80)	(80)	(80)
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		0	0	0	196	196	196
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		0	0	0	(3.592)	(3.592)	(3.592)
Υπόλοιπο την 31/12/2016	305.732.436	125.350	303.112	5.134	(294.657)	138.938	138.939
Υπόλοιπο την 1/1/2017	305.732.436	125.350	303.112	5.134	(294.657)	138.939	138.939
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	(9.618)	(9.618)	(9.618)
Λοιπά συνολικά έσοδα:							
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	(23)	(23)	(23)
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		0	0	0	7	7	7
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		0	0	0	(16)	(16)	(16)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		0	0	0	(9.634)	(9.634)	(9.634)
Υπόλοιπο την 31/12/2017	305.732.436	125.350	303.112	5.134	(304.291)	129.305	129.305

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

4. Κατάσταση Ταμειακών Ροών χρήσης 2017 (Ενοποιημένη και Εταιρική)

		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Ποσά σε € '000		Σημ.	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες						
Κέρδη/(Ζημιές) Περιόδου προ φόρων από συνεχιζόμενη δραστηριότητα			9.557	1.946	(9.196)	(5.348)
Κέρδη/(Ζημιές) Περιόδου προ φόρων από διακοπείσα δραστηριότητα			(11.327)	(3.330)	0	0
Προσαρμογές για:						
Αποσβέσεις			14.498	15.119	8.598	9.244
Μεταβολές στις υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού			1.209	1.242	863	905
Προβλέψεις			4.183	7.300	2.500	5.300
Προβλέψεις απομείωσης δανείων και λοιπών επενδύσεων			0	500	23.449	13.400
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές			(41)	(11)	(1)	(2)
Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές (Κέρδη)/ ζημιές από την πώληση ενσώματων παγίων			13	24	6	2
			4	38	4	32
Έσοδα από χρησιμοποίηση προβλ. Προηγ.Χρήσεων			(1.247)	(400)	0	0
Κέρδη/Ζημιές εύλογης αξίας άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων			4	3.149	0	1.440
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων			(35)	(35)	0	0
Μη ταμειακά έξοδα			246	276	158	190
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα			(10)	(6)	(2)	(1)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα			9.170	9.424	5.859	6.346
Μερίσματα			0	0	0	(6)
Σύνολο προσαρμογών			27.994	36.620	41.434	36.850
Ταμειακές Ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τις μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης			26.224	35.236	32.238	31.502
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης						
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων			(85)	(44)	(92)	138
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων			(11.639)	(7.820)	(7.325)	(11.518)
(Αύξηση) / μείωση λοιπών λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού			(3.589)	(140)	(2.529)	723
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)			(4.061)	(15.569)	(3.194)	(17.047)
Λειτουργικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες			12.173	4.172	0	0
			(7.201)	(19.401)	(13.140)	(27.704)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			19.023	15.835	19.098	3.798
Καταβληθέντες τόκοι			(9.161)	(7.979)	(6.036)	(5.379)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος			(586)	(177)	(581)	0
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			9.276	7.679	12.481	(1.581)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες						
Αγορές ενσώματων παγίων	12.1		(4.948)	(2.838)	(2.850)	(1.595)
Αγορές ασώματων παγίων	12.3		(1.214)	(1.064)	(758)	(640)
Έσοδα από την πώληση ενσώματων παγίων			37	83	106	65
Μερίσματα εισπραχθέντα			0	0	0	6
Πώληση θυγατρικών (μείον χρηματικών διαθεσίμων θυγατρικής)			161	0	0	0
Τόκοι που εισπράχθηκαν			7	2	2	1
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις			0	0	(1.000)	(615)
Επενδυτικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες			(515)	(1.142)	0	0
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			(6.472)	(4.959)	(4.500)	(2.778)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες						
Δάνεια αναληφθέντα			821	2.856	394	2.672
Δάνεια πληρωθέντα			(6.801)	(5.180)	(5.964)	(4.500)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές			0	(2)	0	0
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις			(301)	(94)	(159)	0
Χρηματοδοτικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες			(120)	249	0	0
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			(6.401)	(2.171)	(5.729)	(1.828)
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις			(3.597)	549	2.252	(6.187)
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στην έναρξη της περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			14.727	14.127	2.503	8.690
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στην έναρξη της περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες			127	114	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από διακοπείσες δραστηριότητες			(80)	64	0	0
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στη λήξη της περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			11.108	14.727	4.755	2.503
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στη λήξη της περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες			69	127	0	0

- Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων
- Τα κονδύλια της ενοποιημένης Κατάστασης των Ταμειακών Ροών της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2016 αναπροσαρμόστηκαν προκειμένου να περιληφθούν μόνο οι συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες των διακοπειών δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται διακριτά και αναλύονται σε ξεχωριστή σημείωση (βλ. σημείωση 11), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5.

5. Γενικές πληροφορίες για τον Όμιλο

Το ΥΓΕΙΑ Α.Ε. ιδρύθηκε το 1970 από ιατρούς, που ως επί το πλείστον ήταν καθηγητές στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και έκτοτε δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης.

Η Εταιρεία στεγάζεται σε ιδιόκτητο κτίριο που βρίσκεται επί της οδού Ερυθρού Σταυρού 4 και Λεωφόρος Κηφισίας στο Μαρούσι. Οι διοικητικές υπηρεσίες του Ομίλου ΥΓΕΙΑ στεγάζονται στο Μαρούσι Αττικής, επί της οδού Φλέμινγκ 14 (Τ.Κ. 151 23). Η ηλεκτρονική της διεύθυνση είναι www.hygeia.gr και οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Τον Ιανουάριο του 2006 η «MARFIN INVESTMENT GROUP» απέκτησε τον έλεγχο της Εταιρείας και εντός των επόμενων μηνών προχώρησε σε μια σειρά από επενδυτικές πρωτοβουλίες (εξαγορές, συγχωνεύσεις και ίδρυση νέων εταιρειών) με στρατηγικό στόχο τη δημιουργία του μεγαλύτερου ομίλου παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών υγείας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ κατά την 31/12/2017, είχε παρουσία σε 2 χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης διαθέτοντας συνολικά 4 ιδιωτικά νοσοκομεία στην Ελλάδα και την Αλβανία, με άδειες συνολικής δυναμικότητας 1.094 κλινών με συνολικά 52 χειρουργικές αίθουσες, 19 αίθουσες τοκετών και 10 Μονάδες Εντατικής Θεραπείας, απασχολώντας περίπου 3.200 εργαζομένους και περισσότερους από 3.900 συνεργάτες ιατρούς. Σημειώνεται ότι δεν υφίσταται σημαντική εποχικότητα στις δραστηριότητες του Ομίλου μεταξύ των περιόδων.

Η Εταιρεία διαθέτει στο χαρτοφυλάκιο της, τα εξής νοσοκομεία: το Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ, την ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ, ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ & ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΜΗΤΕΡΑ, το ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ ΛΗΤΩ και το HYGEIA HOSPITAL TIRANA.

Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ έχει παρουσία στο χώρο της πρωτοβάθμιας παροχής υγείας μέσω του Κέντρου Μοριακής Βιολογίας & Κυτταρογενετικής Αλφα-LAB.

Επίσης, ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ διαθέτει εταιρεία εμπορίας ειδικών υλικών, αναλωσίμων, φαρμακευτικών ειδών και ειδών ιατρικής γενικής χρήσης (Y-LOGIMED Α.Ε.).

Τέλος, από το Μάιο του 2013 ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ δραστηριοποιείται και στον κλάδο της έρευνας, παραγωγής και εμπορίας καλλυντικών με τη σύσταση της εταιρείας «BEATIFIC ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ».

Το ΥΓΕΙΑ Α.Ε. προσφέρει τις υπηρεσίες του σε ιδιώτες, καθώς και σε ασθενείς που επιζητούν την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας μέσω των δημοσίων ταμείων τους και ασφαλιστικών οργανισμών. Καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας του ο Όμιλος, σεβόμενος τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, επεδίωξε να συνδυάσει την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας με σεβασμό στον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον.

Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ αποτελεί θυγατρική εταιρεία της «**MARFIN INVESTMENT GROUP A.E.**» (**MIG**) στις ενοποιημένες καταστάσεις της οποίας ενοποιείται με ποσοστό 70,38% (31.12.2016:70,38%).

Το ΥΓΕΙΑ Α.Ε. την 31/12/2017 απασχολούσε 1.271 υπαλλήλους έναντι 1.278 την 31/12/2016, ενώ ο Όμιλος την 31/12/2017 απασχολούσε 3.224 υπαλλήλους (εκ των οποίων 568 αντιστοιχούσαν στη διακοπείσα δραστηριότητα) έναντι 3.213 την 31/12/2016 (εκ των οποίων 594 αντιστοιχούσαν στη διακοπείσα δραστηριότητα).

6. Πλαίσιο Κατάρτισης Οικονομικών Καταστάσεων

6.1 Δήλωση Συμμόρφωσης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017 που καλύπτουν τη χρήση από την 1^η Ιανουαρίου έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2017, έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern). Οι ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των διερμηνειών τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31/12/2017.

Οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2017 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 24/4/2018 και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, είναι δε διαθέσιμες στο επενδυτικό κοινό στα γραφεία της Εταιρείας και τη ιστοσελίδα της Εταιρείας στο διαδίκτυο www.hygeia.gr, καθώς και στον διαδικτυακό χώρο του Χ.Α. www.helex.gr.

6.2 Βάση Επimέτρησης

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται για την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία των παρακάτω στοιχείων:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω της Καταστάσεων Συνολικών Εσόδων (περιλαμβάνονται και τα παράγωγα),
- χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση.

6.3 Νόμισμα Παρουσίασης

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε χιλιάδες ευρώ, το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου, δηλαδή το νόμισμα του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία και οι περισσότερες θυγατρικές της εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

6.4 Χρήση Εκτιμήσεων

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Εταιρείας. Κρίσεις, παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης επηρεάζουν το ποσό στο οποίο αποτιμώνται ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις, το ποσό που αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της χρήσης για ορισμένα έσοδα και έξοδα, καθώς και τις παρουσιαζόμενες εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και σύμφωνα με την ιστορική εμπειρία και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών για την έκβαση μελλοντικών γεγονότων που θεωρούνται λογικά κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν το μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι τομείς που απαιτούν τον μεγαλύτερο βαθμό κρίσης καθώς και οι τομείς στους οποίους οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές έχουν σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται στη Σημείωση 8.

6.5 Συγκριτικά στοιχεία και στρογγυλοποιήσεις

Διαφορές που παρουσιάζονται μεταξύ των ποσών στις οικονομικές καταστάσεις και των αντίστοιχων ποσών στις σημειώσεις οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

6.6 Αλλαγή στις Λογιστικές Πολιτικές

Οι λογιστικές πολιτικές βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι Οικονομικές Καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31/12/2016, εκτός από τις αλλαγές σε Πρότυπα και Διερμηνείες που ισχύουν από την 1/1/2017. Στην παράγραφο 6.6.1 παρουσιάζονται τα πρότυπα τα οποία έχουν εφαρμογή στην Εταιρεία και έχουν υιοθετηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2017, καθώς και τα πρότυπα τα οποία είναι μεν υποχρεωτικά από την 1^η Ιανουαρίου 2017, ωστόσο δεν είναι εφαρμόσιμα στις εργασίες της Εταιρείας. Στην παράγραφο 6.6.2 παρουσιάζονται τα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες σε ήδη υπάρχοντα πρότυπα τα οποία είτε δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ, είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

6.6.1. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2017 ή μεταγενέστερα.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 7. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να καταστεί εφικτό για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις, οι οποίες θα καθιστούν εφικτό στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από ταμειακές ροές, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Ο Όμιλος έχει προβεί στις απαραίτητες γνωστοποιήσεις στη σημείωση 12.23.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12: «Αναγνώριση Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαιτήσης για μη Πραγματοποιηθείσες Ζημιές» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 12. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

6.6.2. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018 και εκτιμάται ότι κατά την πρώτη εφαρμογή του, η επίδραση για την Εταιρεία και τον Όμιλο δεν θα είναι σημαντική.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το καινούργιο Πρότυπο χωρίς αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης και προέβη κατά την ημερομηνία αναφοράς σε αξιολόγηση του αντίκτυπου της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9. Ακολουθώντας παρατίθενται τα συμπεράσματα της Διοίκησης αναφορικά με τους βασικούς τομείς όπου αναμένεται να έχει επίδραση το νέο πρότυπο:

- Το νέο μοντέλο απομείωσης αξίας απαιτεί την αναγνώριση των προβλέψεων απομείωσης βάσει των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και όχι μόνο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών, όπως ισχύει σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει την απλοποιημένη προσέγγιση αναφορικά με τις εμπορικές απαιτήσεις. Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία τελικών ελέγχων προκειμένου να προσδιοριστεί ο αντίκτυπος από τη μετάβαση στο νέο πρότυπο. Σημειώνεται ότι με βάση την διενεργηθείσα αναλυτική αξιολόγηση, ο Όμιλος έχει συμπεράνει ότι κατά την υιοθέτηση του νέου προτύπου δεν αναμένεται να υπάρξει σημαντική επίδραση στον Όμιλο και στην Εταιρεία.
- Οι αναμορφωμένοι κανόνες λογιστικής αντιστάθμισης, εναρμονίζουν την λογιστική αντιμετώπιση των σχέσεων αντιστάθμισης με τις πολιτικές και τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου. Ο Όμιλος δεν κατείχε κατά την 31/12/2017 σχέσεις αντιστάθμισης και κατά συνέπεια δεν αναμένεται να υπάρχει επίπτωση στις εταιρικές και στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.
- Δεν αναμένεται επίδραση στην ταξινόμηση και στην επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού λόγω εφαρμογής του νέου προτύπου.

Το νέο Πρότυπο προβλέπει επίσης πρόσθετες γνωστοποιήσεις τροποποιώντας παράλληλα τον τρόπο παρουσίασης των πληροφοριών. Ο Όμιλος θα τροποποιήσει καταλλήλως τη φύση, έκταση και δομή των παρεχόμενων γνωστοποιήσεων αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα, προκειμένου να συμμορφωθεί με το νέο Πρότυπο.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018. Στο πλαίσιο εφαρμογής του Προτύπου, ο Όμιλος πραγματοποίησε αναλυτική αξιολόγηση του λογιστικού χειρισμού

για το σύνολο των πηγών εσόδων του. Με βάση την διενεργηθείσα αξιολόγηση, η Διοίκηση δεν εντόπισε ουσιώδεις διαφορές από τις υφιστάμενες λογιστικές πολιτικές. Ως εκ τούτου, η υιοθέτηση του νέου Προτύπου δεν αναμένεται να έχει επίδραση στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις κατά την εφαρμογή του.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018. Όπως αναλύεται ανωτέρω, η υιοθέτηση του νέου προτύπου δεν αναμένεται να έχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την εφαρμογή του.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Ο Όμιλος δεν αναμένεται να έχει καμία επίδραση στις οικονομικές του καταστάσεις από την εν λόγω τροποποίηση. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

Το πρότυπο θα επηρεάσει κυρίως το λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων του Ομίλου. Κατά την ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος διαθέτει μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις ύψους €3.941 χιλ. Η Διοίκηση βρίσκεται στο στάδιο αξιολόγησης του κατάλληλου λογιστικού χειρισμού ανά λειτουργική μίσθωση και του ποσοτικού προσδιορισμού της επίδρασης από την υιοθέτηση του νέου Προτύπου. Τα τελικά συμπεράσματα από την ως άνω αξιολόγηση, θα οριστικοποιηθούν το προσεχές διάστημα.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 1:** Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, **ΔΛΠ 28:** Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την 1η Ιανουαρίου 2018 όσον αφορά στα ΔΠΧΑ 1 και ΔΛΠ 28. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά πόσον το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11: Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, ΔΛΠ 12: Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, ΔΛΠ 23: Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την

εναπομένονσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στις αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

7. Βασικές Λογιστικές Πολιτικές

Οι λογιστικές αρχές βάσει των οποίων συντάσσονται οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις και τις οποίες συστηματικά εφαρμόζει ο Όμιλος είναι συνεπείς με αυτές που εφαρμόστηκαν την προηγούμενη χρήση εκτός όσων αναφέρονται στην παράγραφο 6.6.1.

7.1 Ενοποίηση

7.1.1 Θυγατρικές

Είναι όλες οι εταιρείες στις οποίες η Μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιριών. Η Εταιρεία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Θυγατρικές θεωρούνται επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες η Εταιρεία, αποτελώντας το σημαντικότερο και μοναδικό μεγάλο μέτοχο, έχει τη δυνατότητα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου τους. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι εξασκίσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η Εταιρεία ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με τη μέθοδο της απόκτησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται. Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με βάση τη μέθοδο της απόκτησης. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η αποκτώσα επιχείρηση αναγνωρίζει την υπεραξία που προκύπτει από τη συναλλαγή της απόκτησης, ως το υπερβάλλον ποσό μεταξύ:

- του αθροίσματος (i) του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε αποτιμώμενο σε εύλογες αξίες, (ii) του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην αποκτώμενη (αποτιμώμενων είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών επί των καθαρών αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού της αποκτώμενης) και (iii) σε συνένωση επιχειρήσεων που ολοκληρώνεται σε στάδια, της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε η αποκτώσα προηγουμένως στην αποκτώμενη, μείον
- της καθαρής αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των αποκτηθέντων αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων,

Η υπεραξία ελέγχεται ετησίως για πιθανή απομείωση και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της ανακτήσιμης αξίας της αναγνωρίζεται ως ζημιά απομείωσης, επιβαρύνοντας τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου.

Τα κόστη που σχετίζονται με την απόκτηση των επενδύσεων σε θυγατρικές (π.χ. αμοιβές συμβούλων, νομικών, λογιστών, εκτιμητών και άλλες επαγγελματικές και συμβουλευτικές αμοιβές), αναγνωρίζονται ως έξοδα και επιβαρύνουν τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

Σε αντίθετη περίπτωση, που η αποκτώσα επιχείρηση προβεί σε μία απόκτηση συμμετοχικού δικαιώματος στην οποία, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η καθαρή αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων υπερβαίνει τα ανταλλάγματα που μεταβιβάζονται, τότε πρόκειται για μία αγορά ευκαιρίας. Αφού διενεργηθούν οι απαραίτητοι επανέλεγχοι, το υπερβάλλον ποσό της παραπάνω διαφοράς αναγνωρίζεται ως κέρδος, στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος στοιχείου ενεργητικού.

Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών εταιριών έχουν τροποποιηθεί, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο. Στη σημείωση 9, παρατίθεται πλήρης λίστα των ενοποιούμενων θυγατρικών μαζί με τα σχετικά ποσοστά του Ομίλου.

7.1.2 Συμμετοχές σε Θυγατρικές Εταιρείες (Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις)

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις ενοποιούμενες θυγατρικές της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

7.1.3 Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές

Όταν πραγματοποιούνται μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε μία θυγατρική, τότε εξετάζεται εάν οι μεταβολές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ελέγχου στη θυγατρική ή όχι.

- Όταν οι μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, τότε λογίζονται ως συναλλαγές ιδίων κεφαλαίων (δηλαδή ως συναλλαγές με ιδιοκτήτες υπό την ιδιότητά τους

ως ιδιοκτήτες). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι λογιστικές αξίες των ελεγχουσών και μη ελεγχουσών συμμετοχών προσαρμόζονται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στις σχετικές συμμετοχές τους στη θυγατρική. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του ποσού με το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές προσαρμόζονται και της εύλογης αξίας του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή ελήφθη, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια και κατανέμεται στους ιδιοκτήτες της μητρικής.

- Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή όταν οι μεταβολές ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων οδηγούν σε απώλεια ελέγχου, τότε η μητρική λογιστικοποιεί τις απαραίτητες εγγραφές πώλησης και αναγνωρίζει το αποτέλεσμα από την πώληση (αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού, της υπεραξίας και των υποχρεώσεων της θυγατρικής κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου, αποαναγνώριση της λογιστικής αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών, προσδιορισμός του αποτελέσματος από την πώληση). Με την απώλεια ελέγχου μίας θυγατρικής, τυχόν επένδυση που διακρατείται στην πρώην θυγατρική, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39.

7.1.4 Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική επιχείρηση. Οι ζημιές που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές (μειοψηφία) μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής. Τα κέρδη ή οι ζημιές και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εσόδων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.

7.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου.

(α) Δραστηριότητες εξωτερικού

Τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων και της υπεραξίας και των προσαρμογών εύλογης αξίας λόγω επιχειρηματικών συνενώσεων, των θυγατρικών εταιρειών του εξωτερικού, μετατρέπονται σε Ευρώ με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τα έσοδα και τα έξοδα έχουν μετατραπεί στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου στις μέσες ισοτιμίες κατά την αναφερόμενη χρήση. Όποιες διαφορές προκύπτουν από αυτή τη διαδικασία, έχουν χρεωθεί / (πιστωθεί) στο αποθεματικό μετατροπής των Καταστάσεων Οικονομικής Θέσης των θυγατρικών σε ξένο νόμισμα, των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την πώληση, διαγραφή ή αποαναγνώριση κάποιας θυγατρικής εξωτερικού το παραπάνω αποθεματικό μεταφέρεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

(β) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης χρησιμοποιώντας την ισοτιμία κλεισίματος κατά την ημερομηνία αυτή. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Τα μη νομισματικά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τα μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αλλά και από την αποτίμηση τέλους χρήσης νομισματικών στοιχείων σε ξένα νομίσματα που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών απεικονίζονται στα ίδια κεφάλαια.

7.3 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια και οι επενδύσεις σε ακίνητα απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσεως μειωμένο κατά τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και την τυχόν απομείωσή τους. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων. Μεταγενέστερες δαπάνες που διενεργούνται σε σχέση με τα ενσώματα πάγια, κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που αναμένεται ότι θα εισρεύσουν στον Όμιλο από την εκμετάλλευση των παγίων αυτών και το κόστος τους μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι επισκευές και οι συντηρήσεις καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ως έξοδο, κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσώματων παγίων επιβαρύνουν το κονδύλι της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων, με βάση τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης, καθ' όλη τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής η οποία, κατά κατηγορία παγίων, έχει ως εξής:

Κτίρια	30-50 έτη
Κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	12-20 έτη
Μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός	6-10 έτη
Μεταφορικά Μέσα	4-9 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	3-10 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε ετήσια βάση κατά την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσώματων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Κατά την πώληση ενσώματων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

7.4 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Στα άυλα στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνονται κυρίως άδειες, σχέσεις πελατών και σήματα. Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις αναγνωρίζονται άυλα περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους, τα οποία προηγουμένως δεν είχαν αναγνωριστεί στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις των εξαγοραζόμενων εταιρειών.

Ένα άυλο στοιχείο του ενεργητικού αποτιμάται αρχικά στο κόστος κτήσης του. Το κόστος ενός άυλου στοιχείου του ενεργητικού το οποίο αποκτήθηκε σε μία συνένωση επιχειρήσεων, αποτελεί η εύλογη αξία του στοιχείου αυτού κατά την ημερομηνία της απόκτησής του.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν συσσωρευμένη ζημιά απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των άυλων στοιχείων. Με εξαίρεση ορισμένα εμπορικά σήματα και άδεια τα οποία εκτιμήθηκε ότι έχουν απεριόριστη ωφέλιμη διάρκεια ζωής, όλα τα άλλα άυλα στοιχεία του ενεργητικού έχουν περιορισμένη διάρκεια ζωής, η οποία κυμαίνεται από 3 έως 12 χρόνια. Η περίοδος και η μέθοδος απόσβεσης αναθεωρούνται τουλάχιστον στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς.

Λογισμικό

Τα λογισμικά προγράμματα αφορούν το κόστος αγοράς, καθώς και κάθε δαπάνη που έχει πραγματοποιηθεί κατά την ανάπτυξη του λογισμικού προκειμένου αυτό να τεθεί σε καθεστώς λειτουργίας. Οι δαπάνες που

ενισχύουν ή επεκτείνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, αναγνωρίζονται ως κεφαλαιουχική δαπάνη και προστίθενται στο αρχικό κόστος του λογισμικού. Τα λογισμικά προγράμματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 3 έως 5 έτη και καταχωρούνται ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων. Οι δαπάνες που απαιτούνται για τη συντήρηση του λογισμικού αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

Σήματα/Εμπορικές επωνυμίες

Αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν σωρευμένη ζημία απομείωσης. Επιπλέον, αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους με βάση τις διαδικασίες επιμερισμού του τιμήματος εξαγορών στα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις των εξαγορασθέντων. Οι εμπορικές επωνυμίες που αναγνωρίστηκαν κατά τον επιμερισμό του κόστους αγοράς έχουν απεριόριστη ωφέλιμη ζωή και εξετάζονται για τυχόν απομείωση της αξίας τους σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. (Βλέπε Σημείωση 12.2.1)

Οι συμβάσεις με πελάτες (Customer Relations)

Αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους με βάση τις διαδικασίες επιμερισμού του τιμήματος εξαγορών στα στοιχεία του ενεργητικού και στις υποχρεώσεις των εξαγορασθέντων. Το άυλο στοιχείο του ενεργητικού που αναγνωρίστηκε κατά τον επιμερισμό τους κόστους εξαγοράς έχει εναπομένουσα διάρκεια ωφέλιμης ζωής 12ετή και αποσβένεται ανάλογα. Οι αποσβέσεις καταχωρούνται ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Άδειες

Αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους με βάση τις διαδικασίες επιμερισμού του τιμήματος εξαγορών στα στοιχεία του ενεργητικού και στις υποχρεώσεις των εξαγορασθέντων. Οι άδειες που αναγνωρίστηκαν κατά τον επιμερισμό του κόστους αγοράς έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή και εξετάζονται για τυχόν μείωση της αξίας τους σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Στη συνέχεια ακολουθεί μία περίληψη των πολιτικών που εφαρμόζονται και αφορούν στην ωφέλιμη ζωή των άυλων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου:

Άυλο στοιχείο του ενεργητικού	Διάρκεια	Ωφέλιμη ζωή (σε έτη)
Σήματα / Εμπορικές επωνυμίες	Απεριόριστη	-
Άδειες	Απεριόριστη	-
Λογισμικά προγράμματα	Περιορισμένη	3-5
Συμβάσεις με πελάτες	Περιορισμένη	12

Υπεραξία που προκύπτει από την εξαγορά θυγατρικών και συγγενών επιχειρήσεων

Ως υπεραξία αναγνωρίζεται η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της εξαγοραζόμενης επιχείρησης κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Σε περίπτωση εξαγοράς θυγατρικής επιχείρησης, η υπεραξία παρουσιάζεται ως ένα διακεκριμένο στοιχείο του ενεργητικού, ενώ στην περίπτωση εξαγοράς συγγενούς επιχείρησης η υπεραξία ενσωματώνεται στην αξία που παρουσιάζεται η επένδυση του Ομίλου στη συγγενή.

Κατά την ημερομηνία εξαγοράς (ή κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του σχετικού επιμερισμού του τιμήματος εξαγοράς), η υπεραξία που αποκτάται, κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών, ή σε ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τη συνένωση αυτή. Μετά την αρχική αναγνώριση η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος μείον τις συσσωρευμένες ζημιές λόγω μείωσης της αξίας της. Η υπεραξία δεν αποσβένεται, αλλά εξετάζεται ετησίως ή και πιο συχνά εάν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι μπορεί να έχει προκληθεί πιθανή μείωση της αξίας της (βλέπε σημείωση 12.2.2 & 12.2.3 για τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την εξέταση απομείωσης της υπεραξίας).

Αν τμήμα μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία έχει κατανεμηθεί υπεραξία, πωληθεί, τότε η υπεραξία που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία του τμήματος αυτού προκειμένου να προσδιορισθεί το κέρδος ή η ζημία. Η αξία της υπεραξίας που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα προσδιορίζεται βάσει των σχετικών αξιών του τμήματος που πωλήθηκε και του τμήματος της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών που παραμένει.

7.5 Απομείωση Αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Τα στοιχεία του ενεργητικού που έχουν απεριόριστη ωφέλιμη διάρκεια ζωής και δεν αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως και όταν κάποια γεγονότα καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί.

Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται όταν η λογιστική αξία ενός στοιχείου του ενεργητικού ή μιας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό τους. Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών είναι η μικρότερη ομάδα στοιχείων ενεργητικού που μπορεί να παράγει ταμειακές ροές ανεξάρτητα από άλλα στοιχεία και ομάδες στοιχείων του Ομίλου. Η ανακτήσιμη αξία είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής εύλογης αξίας (μετά από έξοδα πώλησης) και της αξίας λόγω χρήσης. Η αξία χρήσης είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από τη χρήση ενός στοιχείου ενεργητικού και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του. Η λογιστική αξία του στοιχείου μειώνεται στο ποσό της ανακτήσιμης αξίας. Σε περίπτωση μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, η ζημιά απομείωσης αφαιρείται πρώτα από το ποσό της υπεραξίας που έχει αναγνωριστεί για αυτή τη μονάδα και κατόπιν στα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού σε αναλογική βάση.

Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων της χρήσης. Η ζημιά απομείωσης που έχει αναγνωριστεί για την υπεραξία δεν επιτρέπεται να αναστραφεί σε μεταγενέστερη περίοδο. Αναφορικά με τα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού, σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης εξετάζεται εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης. Μια ζημιά απομείωσης αναστρέφεται εάν υπάρξει μια αλλαγή στην εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού. Μετά την αναστροφή της ζημιάς απομείωσης η λογιστική αξία του στοιχείου δεν μπορεί να υπερβαίνει την λογιστική αξία (μετά από αποσβέσεις) με την οποία θα παρουσιάζονταν εάν δεν είχε αναγνωριστεί ζημιά απομείωσης.

7.6 Χρηματοοικονομικά μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μία χρηματοοικονομική υποχρέωση ή έναν συμμετοχικό τίτλο σε μία άλλη επιχείρηση.

7.6.1 Αρχική Αναγνώριση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι και η ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πουλήσει το στοιχείο.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους πλέον των άμεσα επιρριπτόμενων στη συναλλαγή δαπανών, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

7.6.2 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων του Ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες με βάση την ουσία της σύμβασης και τον σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν. Η κατηγορία στην οποία ταξινομείται κάθε χρηματοοικονομικό μέσο διαφοροποιείται από τις υπόλοιπες, καθώς ανάλογα με την κατηγορία στην οποία θα ταξινομηθεί το μέσο, ισχύουν διαφορετικοί κανόνες όσον αφορά στην αποτίμησή του αλλά και στον τρόπο αναγνώρισης κάθε προσδιοριζόμενου αποτελέσματος είτε στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων είτε στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου, περιλαμβάνουν τις εξής κατηγορίες στοιχείων του ενεργητικού:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων,
- δάνεια και απαιτήσεις, και
- διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού.

(α) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με σταθερές ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές και για τα οποία ο Όμιλος δεν έχει σκοπό την άμεση πώλησή τους.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου μείον κάθε πρόβλεψη για απομείωση. Κάθε μεταβολή στην αξία των δανείων και απαιτήσεων αναγνωρίζεται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου όταν τα δάνεια και οι απαιτήσεις διαγράφονται ή υφίστανται μείωση της αξίας τους καθώς και κατά τη διενέργεια της απόσβεσης.

(β) Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Πρόκειται για χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, που ικανοποιούν οποιαδήποτε από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

(1) Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς. Πρόκειται για χρεόγραφα που αγοράστηκαν με σκοπό την επίτευξη κέρδους από βραχυπρόθεσμες μεταβολές των τιμών.

(2) Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις τα οποία κατά την αρχική αναγνώριση ταξινομούνται στην συγκεκριμένη κατηγορία επειδή:

(α) πρόκειται για στοιχεία τα οποία σύμφωνα με την στρατηγική του Ομίλου διαχειρίζονται, αξιολογούνται και παρακολουθούνται στην εύλογη αξία τους. Πρόκειται ουσιαστικά για επενδύσεις επιχειρηματικών συμμετοχών, ή

(β) πρόκειται για στοιχεία που περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα που διαφοροποιούν σημαντικά τις ροές του κυρίως συμβολαίου και ο Όμιλος επιλέγει να ταξινομήσει ολόκληρο το σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο στην κατηγορία αυτή.

Τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου αυτού αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων, ως αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου τα χρηματοοικονομικά μέσα της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Εμπορικό χαρτοφυλάκιο και λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων».

(γ) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία ταξινομούνται ως διαθέσιμα προς πώληση ή δεν πληρούν τα κριτήρια να ταξινομηθούν σε άλλες κατηγορίες χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που ταξινομούνται στην κατηγορία αυτήν αποτιμώνται στην εύλογη αξία, εφόσον αυτή μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα, με τις μεταβολές στην αξία τους να αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και σωρευτικά σε ειδικό αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την πώληση ή την απομείωση των διαθέσιμων προς πώληση στοιχείων του ενεργητικού, τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που είχαν αναγνωριστεί στα ίδια κεφάλαια αναταξινομούνται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Σε περίπτωση απομείωσης, το ποσό των σωρευτικών ζημιών που μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα συνίσταται στη διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και της εύλογης αξίας μείον κάθε ζημιά απομείωσης που έχει προηγουμένως αναγνωριστεί.

Οι ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα για επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο ταξινομημένο ως διαθέσιμο προς πώληση δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων. Οι ζημιές που είχαν αναγνωριστεί στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις προηγούμενων περιόδων και οι οποίες προέρχονταν από απομείωση χρεωστικών τίτλων αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων, εάν η αύξηση (αναστροφή απομείωσης) σχετίζεται με γεγονότα που συνέβησαν μετά την αναγνώριση της απομείωσης στην Κατάσταση των Αποτελεσμάτων.

Αναφορικά με τις επενδύσεις που δεν εμπορεύονται σε ενεργό αγορά, η εύλογη αξία υπολογίζεται με βάση γενικά αποδεκτές τεχνικές αποτίμησης. Αυτές οι τεχνικές βασίζονται σε πρόσφατες αμφοτεροβαρείς συναλλαγές παρόμοιων επενδύσεων, αναφορά στην χρηματιστηριακή αξία μίας άλλης επένδυσης με παρεμφερή χαρακτηριστικά με αυτά της αποτιμώμενης, ανάλυση προεξοφλημένων χρηματοροών και μοντέλα αποτίμησης επενδύσεων.

Έσοδα από τόκους χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθεσίμων προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Μερίσματα τίτλων διαθεσίμων προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν ο Όμιλος αποκτά το δικαίωμα επί των μερισμάτων. Συναλλαγματικές διαφορές από την αποτίμηση διαθεσίμων προς πώληση χρεωστικών τίτλων αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

7.6.3 Αποτίμηση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως Ομολογιακά Δάνεια και δάνεια τραπεζών. Οι δανειακές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα δάνεια ταξινομούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν ο Όμιλος διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δύναται να ταξινομηθούν κατά την αρχική αναγνώριση ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αν ικανοποιούνται τα κάτωθι κριτήρια.

- (α) Η ταξινόμηση αντιστρέφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό τις επιδράσεις της λογιστικής ασυνέπειας (accounting mismatch) που θα προέκυπτε αν η υποχρέωση είχε αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος.
- (β) Οι εν λόγω υποχρεώσεις αποτελούν μέρος μιας ομάδας υποχρεώσεων οι οποίες διαχειρίζονται ή αξιολογούνται ως προς την απόδοσή τους στην βάση της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τις στρατηγικές διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων του Ομίλου.
- (γ) Η χρηματοοικονομική υποχρέωση περιέχει ένα ενσωματωμένο παράγωγο το οποίο ταξινομείται και αποτιμάται διακεκριμένα.

7.6.4 Αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού αποαναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος χάνει τον έλεγχο επί των συμβατικών δικαιωμάτων που περιέχονται στο στοιχείο αυτό. Αυτό συμβαίνει όταν τα δικαιώματα λήγουν ή μεταβιβάζονται και ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ανταμοιβές που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποαναγνωρίζονται όταν η συμβατική δέσμευση του Ομίλου για καταβολή μετρητών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων λήγει, ακυρώνεται ή εξαλείφεται.

Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο τρίτο (δανειστή) με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους ή όταν οι υφιστάμενοι όροι μιας υποχρέωσης διαφοροποιούνται ουσιαστικά τότε από-αναγνωρίζεται η υφιστάμενη υποχρέωση, αναγνωρίζεται η διαφοροποιημένη και η διαφορά μεταξύ των δύο, αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων χρήσης.

7.6.5 Συμψηφισμός

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό εμφανίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, μόνο όταν ο Όμιλος έχει το νομικό δικαίωμα και προτίθεται να προβεί στον ταυτόχρονο διακανονισμό της απαίτησης και υποχρέωσης στο καθαρό ποσό.

Έξοδα και έσοδα συμψηφίζονται μόνο αν κάτι τέτοιο επιτρέπεται από τα πρότυπα ή όταν αφορούν κέρδη ή ζημιές που προέκυψαν από μία ομάδα παρόμοιων συναλλαγών, όπως συναλλαγές εμπορικού χαρτοφυλακίου.

7.6.6 Απομείωση Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσο ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ή μία ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού έχει απομειωθεί.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης (εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις) είναι στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο κόστος κτήσης ή με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης (συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες), στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο αποσβεσμένο κόστος (μακροπρόθεσμες απαιτήσεις) και διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις.

Στην περίπτωση των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία (χρεωστικοί, συμμετοχικοί τίτλοι και διαθέσιμα προς πώληση), η μείωση στην εύλογη αξία του στοιχείου που έχει αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια μεταφέρεται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου αναφοράς. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης του στοιχείου και της εύλογης αξίας του. Μεταγενέστερη αναστροφή ζημιάς απομείωσης συμμετοχικού τίτλου δεν επιτρέπεται να διενεργείται μέσω των αποτελεσμάτων. Αντίθετα, αν σε μεταγενέστερη ημερομηνία η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου αυξηθεί, και σχετίζεται με αντικειμενικά γεγονότα που συνέβησαν μετά το σχηματισμό της πρόβλεψης, τότε η αναστροφή της πρόβλεψης απομείωσης αναγνωρίζεται μέσω των αποτελεσμάτων.

Η ανακτήσιμη αξία των συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες προσδιορίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως για τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού. Η ανακτήσιμη / εισπράξιμη αξία των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού προκειμένου να διενεργηθούν οι σχετικοί έλεγχοι απομείωσης, προσδιορίζεται σε γενικές γραμμές βάσει της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών χρηματοροών, προεξοφλημένων είτε με βάση το αρχικό πραγματικό επιτόκιο προεξόφλησης του εκάστοτε στοιχείου ή ομάδας στοιχείων ή με τον τρέχοντα συντελεστή απόδοσης ενός παρόμοιου χρηματοοικονομικού στοιχείου. Οι προκύπτουσες ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της περιόδου αναφοράς.

7.7 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος των εμπορευμάτων περιλαμβάνει όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν ώστε να βρεθούν στο τρέχον σημείο εναπόθεσης. Το κόστος των εμπορευμάτων καθορίζεται με βάση το μέσο σταθμικό κόστος. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εμπορευμάτων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης ή το εκτιμώμενο κόστος αντικατάστασης στην κανονική λειτουργία του Ομίλου μείον τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώλησή τους. Πρόβλεψη για βραδύως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

7.8 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως, προθεσμιακές καταθέσεις, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, καθώς και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις οι οποίες είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά ταμειακών διαθεσίμων που υπόκεινται σε μη σημαντικό κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους. Ο Όμιλος θεωρεί τις προθεσμιακές καταθέσεις και τις επενδύσεις υψηλής ρευστότητας και χαμηλού ρίσκου με αρχική λήξη μικρότερη των τριών μηνών ως χρηματικά διαθέσιμα. Για τον σκοπό της σύνταξης των ενοποιημένων Καταστάσεων Ταμειακών Ροών, τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

7.9 Μακροπρόθεσμα Περιουσιακά Στοιχεία Κατεχόμενα προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Ο Όμιλος ταξινομεί ένα μακροπρόθεσμο στοιχείο του ενεργητικού ή μία ομάδα στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων ως κατεχόμενα προς πώληση, αν η αξία τους αναμένεται να ανακτηθεί κατά κύριο λόγο μέσω διάθεσης των στοιχείων και όχι μέσω της χρήσης τους.

Οι βασικές προϋποθέσεις για να ταξινομηθεί ένα μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα στοιχείων (περιουσιακών και υποχρεώσεων) σαν κατεχόμενα προς πώληση, είναι το περιουσιακό στοιχείο ή η ομάδα να είναι διαθέσιμα προς άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση, η δε ολοκλήρωση της πώλησης να εξαρτάται μόνο από συνθήκες που είναι συνήθεις και τυπικές για πωλήσεις τέτοιων στοιχείων και η πώληση θα πρέπει να είναι εξαιρετικά πιθανή.

Για να θεωρείται η πώληση εξαιρετικά πιθανή θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- να υπάρχει δέσμευση της Διοίκησης αναφορικά με ένα σχέδιο πώλησης των περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας,
- να έχει ενεργοποιηθεί ένα πρόγραμμα εξεύρεσης αγοραστή και ολοκλήρωσης της συναλλαγής,
- η προσφερόμενη τιμή πώλησης θα πρέπει να είναι σε λογική συσχέτιση με την τρέχουσα αγοραία αξία των προς πώληση περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας περιουσιακών στοιχείων,
- η πώληση αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημέρα που το περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα στοιχείων ταξινομήθηκαν σαν κατεχόμενα προς πώληση εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, και
- οι ενέργειες που απαιτείται να γίνουν προκειμένου να ολοκληρωθεί το σχέδιο πώλησης θα πρέπει να καταδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανόν να απαιτηθούν σημαντικές τροποποιήσεις στο σχέδιο ούτε ότι το σχέδιο θα ακυρωθεί.

Αμέσως πριν την αρχική ταξινόμηση του στοιχείου του ενεργητικού ή της ομάδας στοιχείων και υποχρεώσεων ως κατεχόμενων προς πώληση το στοιχείο του ενεργητικού (ή όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στην ομάδα) αποτιμώνται με βάση τα ισχύοντα σε κάθε περίπτωση ΔΠΧΑ.

Τα μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία (ή οι ομάδες περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) που ταξινομούνται σαν κατεχόμενα προς πώληση αποτιμώνται (μετά την αρχική ταξινόμηση ως ανωτέρω) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της αξίας που αυτά φέρονται στις οικονομικές καταστάσεις και της εύλογης αξίας τους μειωμένης κατά τα άμεσα έξοδα διάθεσης, και οι προκύπτουσες ζημιές απομείωσης καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως. Όποια πιθανή αύξηση της εύλογης αξίας σε μεταγενέστερη αποτίμηση θα καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσεως αλλά όχι για ποσό μεγαλύτερο της αρχικά καταχωρηθείσας ζημίας απομείωσης.

Από την ημερομηνία κατά την οποία ένα μακροπρόθεσμο στοιχείο του ενεργητικού (ή τα μακροπρόθεσμα στοιχεία του ενεργητικού που περιλαμβάνονται σε μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) ταξινομείται ως κατεχόμενο προς πώληση, δεν λογίζονται αποσβέσεις επί των εν λόγω μακροπρόθεσμων στοιχείων του ενεργητικού.

7.10 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών περιλαμβάνει κάθε διαφορά υπέρ το άρτιο κατά την αρχική έκδοση του μετοχικού κεφαλαίου.

(α) Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου

Τα άμεσα έξοδα σχετικά με την έκδοση νέων μετοχών απεικονίζονται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων, καθαρά από φόρους.

(β) Μερίσματα μετοχών

Τα μερίσματα μετοχών αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στην χρήση που εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας.

7.11 Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος

Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους, τους αναβαλλόμενους φόρους και τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων.

Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών Καταστάσεων Οικονομικής Θέσης κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα ή άλλα φορολογικά πλαίσια εντός των οποίων λειτουργούν οι θυγατρικές εξωτερικού. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της κάθε εταιρείας όπως αναμορφώνονται στις φορολογικές τους δηλώσεις και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους και προσαυξήσεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, και υπολογίζεται σύμφωνα με τις θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος

Αναβαλλόμενοι φόροι είναι οι φόροι ή οι φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά βάρη ή οφέλη που προκύπτουν στην χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποτιμώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στη χρήση κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης χρήση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ενώ επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και μειώνονται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα είναι διαθέσιμο επαρκές φορολογητέο κέρδος για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

Οι περισσότερες αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται ως μέρος των φορολογικών εξόδων στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων της χρήσης. Μόνο αυτές οι μεταβολές στα στοιχεία του ενεργητικού ή στις υποχρεώσεις που επηρεάζουν τις προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται κατευθείαν στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, έχουν ως αποτέλεσμα την σχετική αλλαγή στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις να χρεώνεται έναντι του σχετικού λογαριασμού των Ιδίων Κεφαλαίων.

7.12 Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

(β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Η υποχρέωση που καταχωρείται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2017 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης /(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
- λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

(γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

7.13 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις σχηματίζονται όταν:

- Υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος,

- Είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για διακανονισμό της υποχρέωσης,
- Το απαιτούμενο ποσό μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανakλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για τη διευθέτηση της υποχρέωσης. Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης αποτελεί η παρούσα αξία των εξόδων που αναμένονται να απαιτηθούν προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση. Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν εξετάζεται στα πλαίσια μια συνένωσης επιχειρήσεων. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

7.14 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει η βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς όρους λήψης της επιχορήγησης. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν δαπάνες, καταχωρούνται αφαιρετικά αυτών των εξόδων κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για τη συστηματική συσχέτιση τους με τα επιχορηγούμενα έξοδα. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που προορίζονται στην επιδότηση ενσώματων στοιχείων του ενεργητικού, καταχωρούνται στις υποχρεώσεις και μεταφέρονται στα κέρδη ή στις ζημιές κάθε περιόδου αναφοράς σε ισόποσες ετήσιες δόσεις βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των επιχορηγούμενων παγίων, αφαιρετικά των αντίστοιχων εξόδων αποσβέσεων.

7.15 Αναγνώριση εσόδων και εξόδων

Έσοδα

Τα έσοδα αποτιμώνται στην εύλογη αξία του ανταλλάγματος το οποίο έχει εισπραχθεί ή αναμένεται να εισπραχθεί και αντιπροσωπεύουν τα εισπρακτέα ποσά για την παροχή υπηρεσιών στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας του Ομίλου. Τα έσοδα λογιστικοποιούνται καθαρά από φόρο προστιθέμενης αξίας, επιστροφές, κάθε είδους εκπτώσεις και αφού περιοριστούν οι πωλήσεις εντός του Ομίλου.

Το ποσό του εσόδου θεωρείται ότι μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα όταν όλες οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που σχετίζονται με την πώληση έχουν επιλυθεί. Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

(α) Παροχή υπηρεσιών

Ο Όμιλος παρέχει τις υπηρεσίες του τόσο σε ιδιώτες ασθενείς-πελάτες όσο και σε ασθενείς-πελάτες που καλύπτονται μέσω των συνεργαζόμενων ασφαλιστικών ταμείων και ασφαλιστικών οργανισμών. Πιο συγκεκριμένα, ο βασικός ασφαλιστικός φορέας με τον οποίο συνεργάζεται ο Όμιλος και η Εταιρεία είναι ο ΕΟΠΥΥ. Αξίζει να σημειωθεί ότι, οι Εταιρείες του Ομίλου έχουν συνάψει συμφωνίες μέσω των οποίων οι ασθενείς καλύπτονται πλήρως ή μερικώς ως προς τα έξοδά τους (προσυμφωνημένη αμοιβή) σε ότι αφορά επεμβάσεις ανοιχτής καρδιάς, αξονικές και μαγνητικές τομογραφίες, αρθροπλαστικές, λιθοτριψίες, κ.α. Οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί με τους οποίους συνεργάζεται η Εταιρεία, αφορούν ασφαλιστικές εταιρείες του εσωτερικού αλλά και του εξωτερικού.

Στις βασικές υπηρεσίες του Ομίλου περιλαμβάνονται αμοιβές για ιατρικές υπηρεσίες και νοσηλεία, υγειονομικό και φαρμακευτικό υλικό. Το έσοδο υπολογίζεται σύμφωνα με τους εγκεκριμένους τιμοκαταλόγους ανά αντισυμβαλλόμενο (ΕΟΠΥΥ, ιδιώτες, ασφαλιστικές εταιρείες) και αναγνωρίζεται κατά την περίοδο παροχής της υπηρεσίας με βάση τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν από τους αντισυμβαλλόμενους.

(β) Πωλήσεις αγαθών

Το έσοδο από την πώληση αγαθών αναγνωρίζεται όταν οι ουσιαστικοί κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας των αγαθών έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή, συνήθως με την αποστολή των αγαθών.

(γ) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου το οποίο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπράξεις για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης.

Όταν μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση αξίας, ο Όμιλος μειώνει τη λογιστική αξία στο ποσό που αναμένεται να ανακτηθεί, το οποίο είναι το ποσό που προκύπτει από τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλημένες με το πραγματικό επιτόκιο του μέσου και συνεχίζει την περιοδική αναστροφή της προεξόφλησης ως έσοδο από τόκους. Έσοδα από τόκους σε δάνεια τα οποία έχουν υποστεί απομείωση αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

(δ) Έσοδα από μερίσματα

Τα μερίσματα, αναγνωρίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους, δηλαδή κατά την ημερομηνία έγκρισης της διανομής τους από τη Γενική Συνέλευση της κάθε εταιρείας.

(ε) Έσοδα από ενοίκια

Τα έσοδα από τις λειτουργικές μισθώσεις των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου αναγνωρίζονται σταδιακά στην διάρκεια της μίσθωσης.

Έξοδα

Τα έξοδα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων σε δεδουλευμένη βάση. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις μεταφέρονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ως έξοδα, κατά το χρόνο χρήσεως του μισθίου.

Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση.

7.16 Μισθώσεις

(α) Λειτουργικές μισθώσεις

Μισθώσεις όπου ουσιασδώς οι κίνδυνοι και ανταμοιβές της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή (ιδιοκτήτη) ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται ως έξοδα με βάση την σταθερή μέθοδο (αναλογικά) κατά την διάρκεια της μίσθωσης.

(β) Χρηματοοικονομικές μισθώσεις

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις που μεταφέρουν στην Εταιρεία ή στον Όμιλο ουσιασδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο πάγιο, κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στην εύλογη αξία του μισθωμένου παγίου ή, αν αυτή είναι χαμηλότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων. Οι πληρωμές για χρηματοδοτικές μισθώσεις επιμερίζονται μεταξύ των χρηματοοικονομικών εξόδων και της μείωσης της χρηματοδοτικής υποχρέωσης, ώστε να επιτευχθεί ένα σταθερό επιτόκιο στο εναπομείναν υπόλοιπο της υποχρέωσης. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα χρεώνονται στα αποτελέσματα. Τα κεφαλαιοποιηθέντα μισθωμένα πάγια αποσβένονται με βάση τη μικρότερη περίοδο από την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή του παγίου ή τη διάρκεια της μίσθωσης.

7.17 Κέρδη ή ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες

Μία διακοπείσα δραστηριότητα αποτελεί ένα συστατικό μέρος του Ομίλου που έχει είτε διατεθεί είτε ταξινομηθεί ως κατεχόμενη προς πώληση και

- αντιπροσωπεύει ένα ξεχωριστό μεγάλο τμήμα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή μία γεωγραφική περιοχή εκμεταλλεύσεων,
- είναι μέρος ενός ενιαίου, συντονισμένου προγράμματος διάθεσης ενός μεγάλου τμήματος δραστηριοτήτων ή μιας γεωγραφικής περιοχής εκμεταλλεύσεων ή
- είναι θυγατρική που αποκτήθηκε αποκλειστικά με προοπτική να επαναπωληθεί.

Τα κέρδη ή οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των κερδών ή ζημιών της συγκριτικής περιόδου, παρουσιάζονται ως ξεχωριστό κονδύλι της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Το ποσό αυτό αποτελεί τα μετά φόρων αποτελέσματα των διακοπείσων δραστηριοτήτων και το μετά φόρων κέρδος ή ζημιά που προέκυψε από την αποτίμηση και διάθεση των στοιχείων του ενεργητικού που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση (βλέπε και σημείωση 11).

Οι γνωστοποιήσεις διακοπείσων δραστηριοτήτων της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνουν γνωστοποιήσεις για προγενέστερες περιόδους που παρουσιάζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις ώστε οι γνωστοποιήσεις να σχετίζονται με όλες τις εκμεταλλεύσεις που έχουν διακοπεί μέχρι την ημερομηνία του λήξης της τελευταίας περιόδου που παρουσιάζεται. Στην περίπτωση κατά την οποία δραστηριότητες προηγούμενα ταξινομημένες ως διακοπείσες θεωρούνται πλέον συνεχιζόμενες, οι γνωστοποιήσεις προηγούμενων περιόδων προσαρμόζονται ανάλογα.

7.18 Κέρδη ανά Μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή (ΚΑΜ) υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής εταιρείας με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους, εξαιρώντας τον μέσο όρο των κοινών μετοχών που αποκτήθηκαν ως ίδιες μετοχές.

Τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αποδίδεται στους μετόχους της μητρικής (αφού αφαιρεθεί ο τόκος επί των μετατρέψιμων μετοχών μετά φόρων) με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους (προσαρμοσμένο για την επίδραση των απομειούμενων μετατρέψιμων μετοχών).

Ο μέσος σταθμισμένος αριθμός των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου και για όλες τις παρουσιαζόμενες λογιστικές περιόδους προσαρμόζεται για γεγονότα που έχουν μεταβάλει τον αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία χωρίς αντίστοιχη μεταβολή στους πόρους.

8. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοίκησης

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση τον σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις, τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ως εκ τούτου τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

Οι βασικές εκτιμήσεις και οι κρίσεις που αναφέρονται σε δεδομένα η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων τους επόμενους 12 μήνες, παρατίθενται ακολούθως:

8.1 Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό της αξίας χρήσης των ΜΔΤΡ

Ο Όμιλος διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 36. Προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ). Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ έχουν καθοριστεί για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας χρήσης τους, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προ εξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με τη συγκεκριμένη ΜΔΤΡ. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένα από τη Διοίκηση επιχειρηματικά σχέδια. Αυτά τα επιχειρηματικά σχέδια και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΔΤΡ και οι εκάστοτε αναλύσεις ευαισθησίας που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στον χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπου και εξηγείται περαιτέρω.

8.2 Συνενώσεις Επιχειρήσεων

Κατά την αρχική αναγνώριση τα στοιχεία του ενεργητικού καθώς και οι υποχρεώσεις της αποκτώμενης επιχείρησης συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις στις εύλογες αξίες τους. Κατά την επιμέτρηση των εύλογων αξιών η Διοίκηση χρησιμοποιεί εκτιμήσεις σχετικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές, ωστόσο τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν. Οποιαδήποτε αλλαγή στην επιμέτρηση μετά την αρχική αναγνώριση θα επηρεάσει την επιμέτρηση της υπεραξίας. Εντός της τρέχουσας χρήσης, δεν συνέτρεξαν τέτοια γεγονότα.

8.3 Έλεγχοι Απομείωσης Υπεραξίας και Άυλων Στοιχείων του Ενεργητικού με Απεριόριστη Ωφέλιμη Ζωή

Ο Όμιλος διενεργεί τον σχετικό έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας και των άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη διάρκεια ζωής που έχουν προκύψει από θυγατρικές και συγγενείς, τουλάχιστον σε ετήσια βάση ή και όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 36. Προκειμένου να διαπιστωθεί αν συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας απομειωμένης κατά το κόστος πώλησης της επιχειρηματικής μονάδας. Συνήθως χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι παρούσας αξίας ταμειακών ροών, η αποτίμηση βάσει δεικτών ομοειδών συναλλαγών ή επιχειρήσεων που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά και η χρηματιστηριακή τιμή. Για την εφαρμογή των συγκεκριμένων μεθόδων, η Διοίκηση απαιτείται να χρησιμοποιήσει στοιχεία όπως εκτιμώμενη μελλοντική κερδοφορία της θυγατρικής, επιχειρηματικά σχέδια καθώς και στοιχεία της αγοράς, όπως επιτόκια κ.λπ. (περαιτέρω πληροφορίες στις σημειώσεις 12.2.2 & 12.2.3 των Οικονομικών Καταστάσεων).

8.4 Απομείωση ενσώματων παγίων

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα ταμειακής ροής και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών.

8.5 Ωφέλιμη Ζωή Αποσβέσιμων Στοιχείων

Η Διοίκηση εξετάζει περιοδικά τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού, προκειμένου να εκτιμήσει την καταλληλότητα των αρχικών εκτιμήσεων. Την 31/12/2017 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

8.6 Εκτίμηση Εύλογης Αξίας Χρηματοοικονομικών Μέσων

Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού για τα οποία δεν υπάρχουν δημοσιευμένες τιμές αγοράς, απαιτεί τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένων τεχνικών

εκτίμησης. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας τους απαιτεί διαφόρων ειδών εκτιμήσεις. Οι σημαντικότερες αφορούν στην εκτίμηση των διαφόρων κινδύνων στους οποίους υπόκεινται το μέσο, όπως επιχειρηματικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας κτλ., και εκτίμηση των μελλοντικών προοπτικών κερδοφορίας επιχειρήσεων σε περίπτωση αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων.

8.7 Φόρος Εισοδήματος

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους.

Οι εταιρείες του Ομίλου υπόκεινται σε διαφορετικές νομοθεσίες φορολογίας εισοδήματος. Για το συνολικό προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος, όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσο θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωριστεί οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος και για αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 12.29).

8.8 Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις επί Φορολογικών Ζημιών

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για όλες τις αξιοποιημένες φορολογικές ζημιές στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογικά κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημιές. Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης του Ομίλου, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογικά κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν (Βλέπε Σημείωση 12.7).

8.9 Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις σε σχέση με συγκεκριμένους πελάτες όταν υπάρχουν δεδομένα ή ενδείξεις οι οποίες καταδεικνύουν ότι η είσπραξη της σχετικής απαίτησης στο σύνολό της ή κατά ένα μέρος δεν είναι πιθανή. Η Διοίκηση αξιολογεί στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου προκειμένου αυτές να απεικονίζονται στο ανακτήσιμο ποσό τους. Η αξιολόγηση αυτή λαμβάνει υπόψη την πιστωτική πολιτική του Ομίλου, αναφορές για το ανοιχτό υπόλοιπο των πελατών, εμπειρία αναφορικά με το ρυθμό είσπραξης απαιτήσεων ανά κατηγορία πελάτη, τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και πιθανές εξασφαλίσεις και εγγυήσεις που έχουν ληφθεί από συγκεκριμένους πελάτες. Παράλληλα, η Διοίκηση του Ομίλου συνεξετάζει τα στοιχεία των νομικών συμβούλων του Ομίλου τα οποία προκύπτουν βάσει επεξεργασίας ιστορικών δεδομένων και πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζεται για τις απαιτήσεις για τις οποίες έχουν ασκηθεί ένδικα μέσα. (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 12.9).

8.10 Υποχρεώσεις αρ. 100 Ν. 4172/2013 – «Claw-Back» και «Rebate»

Από τον Ιούλιο 2013 τέθηκαν σε εφαρμογή (με αναδρομική ισχύ από 01/01/2013), σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.4172/2013, τα εξής:

- α. ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (Claw-back) δαπανών νοσηλείας, διαγνωστικών εξετάσεων και φυσικοθεραπείας. Βάσει του συγκεκριμένου μηχανισμού, η μηνιαία δαπάνη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία και φυσικοθεραπείες, που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ. Το υπερβάλλον ποσό, το οποίο αναζητείται εκ μέρους του ΕΟΠΥΥ από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους των ανωτέρω υπηρεσιών υγείας, υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση και καταβάλλεται εντός μηνός από την έγγραφη ατομική ειδοποίηση σε λογαριασμό τραπεζής που θα υποδείξει ο ΕΟΠΥΥ. Σε περίπτωση απράκτου παρελεύσεως της ως άνω προθεσμίας, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ αναστέλλει αυτοδικαίως και αζημίως ως προς αυτόν, τη σύμβαση του συμβεβλημένου παρόχου με τον ΕΟΠΥΥ, για το χρονικό διάστημα μέχρι την καταβολή του συνολικού οφειλομένου ποσού εντόκως από αυτόν (πάροχο) του ποσού ή την είσπραξη του κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Ως βάση υπολογισμού του

ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβαλλόμενο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον ΕΟΠΥΥ, έναντι των παρεχόμενων για τον αντίστοιχο χρονικό διάστημα υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του. Δεν αναγνωρίζονται και δεν αποζημιώνονται από τον ΕΟΠΥΥ δαπάνες που υποβάλλονται σε αυτόν μετά την πάροδο είκοσι (20) ημερών από τη λήξη εκάστου ημερολογιακού μήνα και αφορούν παρασχεθείσες υπηρεσίες του προηγούμενου μήνα.

Το συνολικό ποσό της επιστροφής (claw-back) υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση, υπολογίζοντας τη διαφορά ανάμεσα στην προϋπολογισμένη και την πραγματική δαπάνη, που προκύπτει από την αιτούμενη από τους παρόχους δαπάνη, αφού αφαιρεθούν τυχόν επιστροφές rebate και λοιπές μη αποδεκτές δαπάνες κατά το χρόνο υπολογισμού.

- β. η καθιέρωση ποσοστού επί των οφειλών του ΕΟΠΥΥ για νοσηλεία, διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες των ασφαλισμένων του προς τους συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ ιδιώτες παρόχους των ως άνω υπηρεσιών υγείας, υπέρ του Οργανισμού ως έκπτωση (rebate) για κάθε μήνα. Το ποσό έκπτωσης (rebate) υπολογίζεται σε μηνιαία βάση και ενσωματώνεται από την 01/01/2016 στα εκδοθέντα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών προς τον ΕΟΠΥΥ.

Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση οικ.Γ5/63587/20.8.2015, οι διατάξεις των (α) και (β) ανωτέρω, έχουν διάρκεια έως την 31/12/2018.

Με την υπουργική απόφαση Γ3γ/37400/19.05.2017 (ΦΕΚ 1752/Β'/22.05.2017) καθορίστηκαν τα επιτρεπόμενα όρια δαπανών του ΕΟΠΥΥ για παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους και για παροχή ιατροτεχνολογικών προϊόντων και συμπληρωμάτων ειδικής διατροφής από συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ κατασκευαστές, εισαγωγείς, διανομείς/προμηθευτές, έτους 2017. Σύμφωνα με τις κατηγορίες παρεχόμενης υπηρεσίας το ετήσιο όριο δαπάνης για υπηρεσίες νοσηλείας ιδιωτικών κλινικών διαμορφώνεται σε 265 εκ. Ευρώ, ενώ το ετήσιο όριο δαπάνης των διαγνωστικών εξετάσεων και πράξεων διαμορφώνεται σε 350 εκ. Ευρώ.

Με την απόφαση Αριθμ. Γ3γ/Γ.Π./51816 (ΦΕΚ 2638/28.07.2017) του αναπληρωτή υπουργού Υγείας γνωστοποιήθηκε ότι οι υπ' αριθμ. Γ3γ/οικ. 96176/4-11-2014 (Β' 3040) και Γ3γ/65273/15-09-2015 (Β' 2036) υπουργικές αποφάσεις για τον υπολογισμό του claw-back 2014 παύουν να ισχύουν. Τα ποσά αυτόματης επιστροφής (claw-back) του έτους 2014 για την κατηγορία παρεχόμενης υπηρεσίας υγείας «Υπηρεσίες Νοσηλείας Ιδιωτικών Κλινικών» υπολογίζονται πλέον σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100 του ν. 4172/2013 και ειδικότερα ως βάση υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβεβλημένο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον ΕΟΠΥΥ, έναντι των παρεχόμενων, για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του. Το ποσό επιστροφής υπολογίζεται στη βάση της διαφοράς μεταξύ της προϋπολογισμένης και της πραγματικής δαπάνης, μετά την αφαίρεση τυχόν εκπτώσεων (rebates) και μη αποδεκτών δαπανών.

Επιπλέον με την απόφαση Αριθμ. Γ3γ/Γ.Π./58976/2017 (ΦΕΚ Β' 2746/04.08.2017) του αναπληρωτή υπουργού Υγείας, κατηγοριοποιήθηκαν οι υπηρεσίες υγείας οι οποίες υπόκεινται σε έκπτωση (rebate) ενώ καθορίστηκαν αντίστοιχα και τα ποσοστά, τα οποία διαμορφώνονται κλιμακωτά ανάλογα με το ύψος της υποβαλλόμενης μηνιαίας δαπάνης. Η εφαρμογή της εν λόγω υπουργικής απόφασης έχει ισχύ από την 01/08/2017.

Ο ΕΟΠΥΥ έχει κοινοποιήσει με την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων στις κλινικές και τα διαγνωστικά κέντρα του Ομίλου ΥΓΕΙΑ τα ποσά του rebate και claw-back, που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013, 2014, 2015, 2016 και το Α' εξάμηνο του 2017 συνολικού ύψους €95,4 εκ. περίπου (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ).

Οι συνεργαζόμενες με τον ΕΟΠΥΥ εταιρείες του Ομίλου, προχώρησαν σε κατάθεση προσφυγής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά των από 28/05/2014, 18/11/2014, 22/05/2015, 02/07/2015, 09/12/2015, 11/02/2016, 06/04/2016, 20/03/2017, 20/06/2017 και 23/08/2017 πράξεων έκδοσης του ΕΟΠΥΥ, καθώς και σε κατάθεση αίτησης ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά της από 07/03/2017 νέας πράξης έκδοσης του ΕΟΠΥΥ αναφορικά με τα ποσά αυτόματης επιστροφής (claw-back) και ποσά έκπτωσης (rebate) που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013, 2014, 2015 καθώς επίσης και στο 2^ο εξάμηνο του 2016. Μέχρι στιγμής, με εξαίρεση τις χρήσεις 2013 και 2016, είναι αδύνατη η ακριβής ποσοτικοποίηση του προϋπολογισμού και του claw-back, που αντιστοιχεί σε κάθε κλινική του Ομίλου, λόγω μη γνωστοποίησης, από πλευράς ΕΟΠΥΥ,

όλων των παραμέτρων (κλάδου και κλινικών ξεχωριστά) που μπορούν αξιόπιστα να οδηγήσουν σε ακριβή προσδιορισμό των αντίστοιχων περικοπών. Επίσης, θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι τα τελικά ποσά του claw-back για τις χρήσεις 2014 και 2015 θα προκύψουν εφόσον ελεγχθούν οι συνολικές υποβολές των εν λόγω χρήσεων και τελικώς επικυρωθούν από τον ΕΟΠΥΥ. Σε κάθε περίπτωση, η Διοίκηση εκτιμά ότι με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, τα αποτελέσματα της Εταιρείας και του Ομίλου έχουν ήδη επιβαρυνθεί με επαρκή ποσά καθόλη την περίοδο εφαρμογής του claw-back και του rebate και δεν αναμένεται περαιτέρω σημαντική επιβάρυνση αυτών.

Επιπλέον, την 18η Μαρτίου 2015 κοινοποιήθηκαν, με βάση την ισχύουσα σύμβαση από την συμβαλλόμενη Ελεγκτική Εταιρεία στις κλινικές του Ομίλου ΥΓΕΙΑ, ΜΗΤΕΡΑ και ΛΗΤΩ, τα αποτελέσματα του διοικητικού και ιατρικού ελέγχου των υποβληθέντων λογαριασμών προς τον ΕΟΠΥΥ για την περίοδο 01/01/2013-31/12/2013. Σύμφωνα με τα γνωστοποιηθέντα πορίσματα, οι μη αποδεκτές δαπάνες ανέρχονται περίπου στα 5,8 εκ. Ευρώ. Οι συμβαλλόμενες με τον ΕΟΠΥΥ κλινικές του Ομίλου προχώρησαν, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, σε υποβολή ένστασης επί των σχετικών ευρημάτων του ελέγχου της εν λόγω χρήσης, ο οποίος ολοκληρώθηκε με την επιφύλαξη περί της νομιμότητας της υπ' αριθ. 593 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΟΠΥΥ. Η συγκεκριμένη απόφαση κοινοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο 2013 και αφορούσε σε διευκρινήσεις και οδηγίες για την εφαρμογή των ΚΕΝ, σύμφωνα με τον Ενιαίο Κανονισμό Παροχών Υγείας (ΕΚΠΥ), με αναδρομική ισχύ από ενάρξεως του 2013. Με δεδομένο ότι ο έλεγχος των υποβολών του έτους 2013 βασίστηκε στην ως άνω απόφαση, οι συνεργαζόμενες με τον ΕΟΠΥΥ κλινικές έχουν προσφύγει στο ΣτΕ λόγω της αναδρομικότητας εφαρμογής των ΚΕΝ για τη συγκεκριμένη χρήση αλλά και με σκοπό την ακύρωση της συγκεκριμένης απόφασης καθώς εκδόθηκε από αναρμόδιο όργανο (ήτοι από το ΔΣ του ΕΟΠΥΥ).

Ο ΕΟΠΥΥ την 7η Μαρτίου 2017 κοινοποίησε, με την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων στις κλινικές του Ομίλου ΥΓΕΙΑ, τα ποσά του claw-back, που αντιστοιχούν στη χρήση 2013 μετά και την κοινοποίηση του σχετικού ελέγχου από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές και την εκκαθάριση των σχετικών υποβολών της περιόδου, συνολικού ύψους €13,2 εκ. περίπου συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Μετά και την οριστικοποίηση των ποσών περικοπών, τα αποτελέσματα της Εταιρείας και του Ομίλου δεν επιβαρύνθηκαν περαιτέρω καθώς ήταν επαρκή τα αρχικά ποσά των σχετικών προς αυτές περικοπών. Επισημαίνεται, ότι ο διοικητικός και ιατρικός έλεγχος των υποβολών όλων των κλινικών του κλάδου προς τον ΕΟΠΥΥ των χρήσεων 2012, 2014 και 2015 δεν έχει, μέχρι στιγμής, ξεκινήσει.

Οι συνεργαζόμενες με τον ΕΟΠΥΥ εταιρείες του Ομίλου, με βάση τα κοινοποιούμενα από τον ΕΟΠΥΥ ενημερωτικά, για claw-back και rebate, σημειώματα, παρά τη μη ολοκλήρωση των ελέγχων για τις χρήσεις 2014 και 2015, προχώρησαν, αποκλειστικά και μόνο για λόγους φορολογικής συμμόρφωσης σύμφωνα με την ΠΟΛ.1191/12.8.2014 και την ΠΟΛ 1113/2.6.2015, στην έκδοση των αντίστοιχων τιμολογίων επιστροφών για τις περιόδους 1/1/2013-30/06/2017. Από ενάρξεως της χρήσης 2016, οι εκπτώσεις (rebates) του άρθρου 100 του Ν. 4172/2013, ενσωματώνονται στις μηνιαίες υποβεβλημένες τιμολογήσεις των εταιρειών του Ομίλου προς τον Οργανισμό.

Με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), (ΦΕΚ Α 184 31-12-2015) αποφασίσθηκε ότι η ισχύς των υφισταμένων κατά τη δημοσίευση του παρόντος συμβάσεων μεταξύ των ιατρών, διαγνωστικών εργαστηρίων, πολυϊατρείων, κλινικών και λοιπών παρόχων και του ΕΟΠΥΥ, είτε αυτές είναι αρχικές είτε έχουν ήδη παραταθεί, να παραταθεί έως τις 30/06/2016. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 52 του υπ αριθ. 4410/2016 Νόμου (αρ. ΦΕΚ 141/3-8-2016) παρατείνεται η ισχύς των ανωτέρω συμβάσεων μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και όλων των παρόχων υγείας μέχρι την ολοκλήρωση των νέων συμβάσεων.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 90 του υπ' αρ. 4368/2016 Νόμου «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (αρ. ΦΕΚ 21/21-2-2016), οι δαπάνες των παρόχων υγείας, πλην φαρμακοποιών, που πραγματοποιήθηκαν από την 01/01/2016 και υποβάλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΟΠΥΥ εκκαθαρίζονται με δειγματοληψία, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αφορά ποσοστό μικρότερο του πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού αριθμού των υποβαλλομένων δικαιολογητικών δαπανών ασφαλισμένων εκάστου παρόχου και κατ' ελάχιστο αριθμό 10 δικαιολογητικών δαπάνης. Ο ΕΟΠΥΥ δύναται να ελέγξει οριστικά και να εκκαθαρίσει τις μη εκκαθαρισθείσες οφειλές του ΕΟΠΥΥ προς τους παρόχους του, πλην φαρμακοποιών και νοσοκομείων Ε.Σ.Υ., που αφορούν τα έτη 2012-2015, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται οι συμβεβλημένοι πάροχοι που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία του άρθρου 100 παρ. 6 του ν. 4172/2013 (Α' 167). Κατά συνέπεια οι υποβληθείσες δαπάνες των κλινικών του

Ομίλου για τη χρήση 2016 έχουν ελεγχθεί από τους αρμόδιους φορείς του ΕΟΠΥΥ και οι όποιες περικοπές προέκυψαν (ήτοι rebate, μη αποδεκτές δαπάνες και claw-back) θεωρούνται οριστικές.

Τον Οκτώβριο 2016, σύμφωνα με το άρθρο 52 του Ν. 4430/2016, προσδιορίστηκαν οι όροι για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του ΕΟΠΥΥ, οι οποίες γεννήθηκαν πριν και μετά τη λειτουργία του, προς τους συμβεβλημένους παρόχους υγείας. Ειδικότερα, με βάση τις διατάξεις του συγκεκριμένου άρθρου, προσδιορίστηκαν περαιτέρω εκπτώσεις προκειμένου ο Οργανισμός να προβεί, εντός του 2017, στην ολοσχερή εξόφληση των οφειλών του, που γεννήθηκαν έως και τη χρήση 2015 (συμπεριλαμβανομένων των οφειλών πριν το 2012). Επισημαίνεται ότι οι συμβεβλημένες εταιρείες του Ομίλου έχουν ήδη διενεργήσει επαρκείς προβλέψεις έναντι των διατάξεων του συγκεκριμένου άρθρου και, ως εκ τούτου, δεν προβλέπεται περαιτέρω επιβάρυνση των αποτελεσμάτων τους.

Τέλος με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) με αριθμό 1874/2017 ακυρώνονται οι αποφάσεις που ελήφθησαν τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2012 από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΥΥ για μείωση τιμών σε επιλεγμένες διαγνωστικές εξετάσεις. Στο σκεπτικό της απόφασης επισημαίνεται πως οι αποφάσεις εκδόθηκαν από αναρμόδια αρχή (Διοικητικό Συμβούλιο ΕΟΠΥΥ) καθώς δεν υφίσταται διάταξη νόμου που να παρέχει τέτοια αρμοδιότητα. Ο Όμιλος Υγεία ακολουθώντας την ανωτέρω απόφαση του ΣΤΕ προχώρησε στην επανατιμολόγηση των συγκεκριμένων διαγνωστικών εξετάσεων.

8.11 Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους (Βλέπε Σημείωση 12.15).

8.12 Ενδεχόμενα γεγονότα

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοδήποτε διακανονισμοί δεν θα επηρέαζαν σημαντικά την οικονομική θέση του Ομίλου και της Εταιρείας, την 31/12/2017. Παρόλα αυτά, ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές διεκδικήσεις και τις απαιτήσεις είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με τις πιθανές συνέπειες και τις διερμηνείες σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας στο μέλλον (Βλέπε Σημείωση 12.32).

8.13 Αβέβαιη έκβαση εκκρεμών επίδικων υποθέσεων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις. Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη πληροφόρηση της νομικής υπηρεσίας του Ομίλου που χειρίζεται τις υποθέσεις. Οι προβλέψεις, όπου απαιτούνται, υπολογίζονται με βάση τις εκτιμήσεις της Διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για τη διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης. Μεταβολές στις κρίσεις ή εκτιμήσεις είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μία αύξηση ή μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του Ομίλου στο μέλλον. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, η Διοίκηση του Ομίλου επανεξετάζει τα γεγονότα και μπορεί να οδηγήσει σε αναθεώρηση των εκτιμήσεών της (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 12.32.1).

9. Δομή του Ομίλου

9.1 Ενοποιούμενες εταιρείες και μέθοδος ενοποίησης

Οι εταιρείες του Ομίλου οι οποίες περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις την 31/12/2017, είναι οι εξής:

A/A	Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Δραστηριότητα	% Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Σχέση Συμ/χής	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις 2011, 2013-2017 (1)
1	ΔΘΚΑ ΥΓΕΙΑ ΑΕ Θυγατρικές του ΥΓΕΙΑ	Ελλάδα	Υπηρεσίες υγείας		ΜΗΤΡΙΚΗ		
2	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες υγείας	99,55%	Ολική Ενοποίηση	Άμεση & Έμμεση	2011-2017 (1)
3	ΜΗΤΕΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Συμμετοχή στην εταιρεία ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ	100,00%	Ολική Ενοποίηση	Άμεση	2010-2017 (1)
4	ΛΗΤΩ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες υγείας	99,45%	Ολική Ενοποίηση	Έμμεση	2010-2017
5	ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Συμμετοχή στην εταιρεία ΛΗΤΩ ΑΕ	99,27%	Ολική Ενοποίηση	Έμμεση	2010-2017
6	ΑΛΦΑ-LAB Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες υγείας	99,45%	Ολική Ενοποίηση	Έμμεση	2010-2017
7	HYGEIA HOSPITAL-TIRANA ShA.	Αλβανία	Υπηρεσίες υγείας	100,00%	Ολική Ενοποίηση	Άμεση	-
8	Y-LOGIMED Α.Ε.	Ελλάδα	Εισαγωγή, εμπορία και εφοδιασμός ιατροτεχνολογικών προϊόντων	100,00%	Ολική Ενοποίηση	Άμεση	2010-2017
9	Y-PHARMA Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορία φαρμακευτικών ειδών και ειδών ιατρικής γενικής χρήσεως	85,00%	Ολική Ενοποίηση	Άμεση	2010-2017
10	ANIZ Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση κυλικίων εστιατορίων	70,00%	Ολική Ενοποίηση	Άμεση	2010-2017
11	BEATIFIC Α.Ε.	Ελλάδα	Έρευνα, παραγωγή και εμπορία καλλυντικών	100,00%	Ολική Ενοποίηση	Άμεση	2014-2017

(1) Για τις εταιρείες του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα έχει ολοκληρωθεί για τις χρήσεις 2011 έως 2013 φορολογικός έλεγχος βάσει της παρ.5 του αρ.82 του Ν.2238/1994, και για τις χρήσεις 2014, 2015 και 2016 βάσει των διατάξεων του Ν.4174/2013 άρθρο 65Α παρ.1. Σημειώνεται ότι, την 31/12/2017 παραγράφηκαν οι χρήσεις έως την 31/12/2011 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 36 Ν.4174/2013 ενώ ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης βρίσκεται σε εξέλιξη. Περαιτέρω ανάλυση παρατίθεται στη σημείωση 12.32.2

9.2 Μεταβολές στη δομή του Ομίλου

Την 21η Αυγούστου 2017 πιστοποιήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας συνολικού ποσού τεσσάρων εκατομμυρίων πεντακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (4.550.000€) με κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων και καταβολή μετρητών. Η εν λόγω αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε. καλύφθηκε εξ ολοκλήρου από την μητρική εταιρεία ΥΓΕΙΑ Α.Ε. Μετά την παραπάνω ΑΜΚ μεταβάλλεται η άμεση και η έμμεση συμμετοχή του ΥΓΕΙΑ Α.Ε. στην θυγατρική και ανέρχεται πλέον στο 99,55% από 99,49%.

Την 8η Δεκεμβρίου 2017, το ΥΓΕΙΑ ολοκλήρωσε την πώληση του συνόλου των μετοχών των θυγατρικών εταιρειών του ομίλου «ΒΙΟ- ΤΣΕΚ ΙΝΤΕΡΝΑΣΙΟΝΑΛ Ιδιωτικό Πολυιατρείο Ιατρική Ανώνυμος Εταιρεία» και «ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ, ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε.» τις οποίες κατείχε εμμέσως κατά ποσοστό 100%, προς την εταιρεία «AFFIDEA ΕΥΡΩΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ». Συνεπώς στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2017 και σε σχέση με την αντίστοιχη ετήσια συγκριτική περίοδο του 2016, δεν περιλαμβάνονται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης οι ως άνω εταιρείες. Τα δε στοιχεία των αποτελεσμάτων των εν λόγω εταιρειών για τις

παρουσιαζόμενες περιόδους, παρουσιάζονται στα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες του Ομίλου (βλ. αναλυτικά σημείωση 11).

Εντός του 2017, λήφθηκαν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πιστοποιούν την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης της αδρανούς θυγατρικής εταιρείας ΛΗΤΩ LAB Α.Ε., στην οποία ο όμιλος ΥΓΕΙΑ διατηρούσε ποσοστό συμμετοχής 89,19%.

Ο Όμιλος δεν έχει θυγατρικές στις οποίες οι μη ελέγχουσες συμμετοχές να είναι σημαντικές. Επιπλέον, ο Όμιλος δεν έχει συμφέρον σε μη ενοποιούμενες δομημένες οντότητες.

10. Πληροφόρηση κατά τομέα

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί Τομείς» σύμφωνα με τις διατάξεις του οποίου, ο καθορισμός των λειτουργικών τομέων βασίζεται στη «διοικητική προσέγγιση» και επιβάλλει η πληροφόρηση που γνωστοποιείται εξωτερικά να είναι αυτή που βασίζεται στην εσωτερική πληροφόρηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων και έχει καθορίσει δύο λειτουργικούς τομείς δραστηριότητας του Ομίλου. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος δραστηριοποιείται στον τομέα της παροχής υπηρεσιών υγείας και πιο αναλυτικά της παροχής υγειονομικών υπηρεσιών διαγνωστικού και θεραπευτικού χαρακτήρα και στον τομέα εμπορίας υγειονομικού υλικού, φαρμάκων και ειδικών υλικών, κυρίως στη γεωγραφική περιοχή της Ελληνικής Επικράτειας, αλλά και εκτός αυτής.

Οι διατομεακές πωλήσεις αφορούν κατά κύριο λόγο την εμπορία υγειονομικού υλικού και ειδικών υλικών από την εταιρεία Υ-Logimed Α.Ε. προς τα νοσοκομεία του Ομίλου.

Ο Όμιλος εμφανίζει έσοδα από τον ΕΟΠΥΥ τα οποία ανέρχονται σε ποσοστό άνω του 10% του ετήσιου κύκλου εργασιών.

Η απαιτούμενη πληροφόρηση ανά λειτουργικό τομέα έχει ως εξής:

Τα έσοδα και κέρδη και τα στοιχεία του ενεργητικού κάθε λειτουργικού τομέα παρουσιάζονται ως ακολούθως:

Στοιχεία ανά λειτουργικό Τομέα την 31/12/2017

Ποσά σε € '000	Κλάδος Υγείας	Κλάδος Εμπορίας	Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Διακοπείσες δραστηριότητες	Σύνολο
Πωλήσεις					
- σε εξωτερικούς πελάτες	200.113	5.859	205.972	21.588	227.560
- διατομεακές πωλήσεις	2.556	25.595	28.151	0	28.151
Καθαρές πωλήσεις τομέα	202.669	31.454	234.123	21.588	255.711
Αποσβέσεις	(14.403)	(95)	(14.498)	(3.417)	(17.915)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	32	3	35	0	35
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(9.423)	(54)	(9.477)	(1.807)	(11.284)
Ζημιές απομείωσης στοιχείων ενεργητικού	0	0	0	0	0
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων περιόδου	11.845	(2.288)	9.557	(3.456)	6.101
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2017	401.167	32.446	433.613	28.273	461.886

Στοιχεία ανά λειτουργικό Τομέα την 31/12/2016

Ποσά σε € '000	Κλάδος Υγείας	Κλάδος Εμπορίας	Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Διακοπείσες δραστηριότητες	Σύνολο
Πωλήσεις					
- σε εξωτερικούς πελάτες	200.445	5.446	205.891	21.840	227.731
- διατομεακές πωλήσεις	3.256	25.809	29.065	276	29.341
Καθαρές πωλήσεις τομέα	203.701	31.255	234.956	22.116	257.072
Αποσβέσεις	(15.026)	(93)	(15.119)	(3.345)	(18.464)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	24	3	27	0	27
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(9.697)	(75)	(9.772)	(1.648)	(11.420)
Ζημιές απομείωσης στοιχείων ενεργητικού	(500)	0	(500)	0	(500)
Κέρδη προ φόρων περιόδου	4.346	(2.400)	1.946	(3.330)	(1.384)
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2016	423.652	39.704	463.356	39.297	502.653

Οι πωλήσεις και τα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου με βάση την γεωγραφική τους κατανομή παρουσιάζονται ως εξής :

Γεωγραφικά Στοιχεία

	31/12/2017		31/12/2016	
Ποσά σε € '000	Πωλήσεις	Στοιχεία ενεργητικού	Πωλήσεις	Στοιχεία ενεργητικού
Ελλάδα	234.123	433.613	235.233	463.356
Λοιπές χώρες	0	0	0	0
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	234.123	433.613	235.233	463.356
Διακοπείσες δραστηριότητες	21.588	28.273	21.839	39.297
Σύνολο	255.711	461.886	257.072	502.653

Τα συνολικά ποσά που απεικονίζονται στους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου συμφωνούν με τα βασικά στοιχεία που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις ως εξής :

Πίνακας Συμφωνίας
Ποσά σε € '000

Πωλήσεις Τομέων	31/12/2017	31/12/2016
Συνολικές Πωλήσεις Τομέα	234.123	235.232
Απαλοιφές ενδοτομεακών πωλήσεων	(28.151)	(29.341)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	205.972	205.891
Διακοπείσες δραστηριότητες	21.588	21.840
Σύνολο	227.560	227.731
Κέρδη ή Ζημιές	31/12/2017	31/12/2016
Συνολικά Κέρδη / (Ζημιές) Τομέων	6.101	(1.384)
Προσαρμογές για :		
Διακοπείσες δραστηριότητες	3.456	3.330
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων περιόδου	9.557	1.946
Στοιχεία ενεργητικού	31/12/2017	31/12/2016
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού Τομέα συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	433.613	501.801
Απαλοιφές ενδοτομεακών στοιχείων ενεργητικού	(22.011)	(72.523)
	411.602	429.278

11. Ομάδες Διάθεσης Κατεχόμενες Προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες
11.1 Πώληση των εταιρειών BIO-ΤΣΕΚ ΙΝΤΕΡΝΑΣΙΟΝΑΛ Ιδιωτικό Πολυιατρείο Ιατρική ΑΕ και ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΪΑΤΡΕΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ, ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ

Την 8η Δεκεμβρίου 2017, το ΥΓΕΙΑ ολοκλήρωσε την πώληση του συνόλου των μετοχών των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου «BIO-ΤΣΕΚ ΙΝΤΕΡΝΑΣΙΟΝΑΛ Ιδιωτικό Πολυιατρείο Ιατρική Ανώνυμος Εταιρεία» και «ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΪΑΤΡΕΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ, ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε.» τις οποίες κατείχε εμμέσως κατά ποσοστό 100%, προς την εταιρεία «AFFIDEA ΕΥΡΩΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», έναντι συνολικής αξίας τιμήματος €350 χιλ.

Από την παραπάνω συναλλαγή προέκυψε για τον Όμιλο κέρδος ποσού € 3,2 εκ., το οποίο περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Το ποσό του κέρδους υπολογίστηκε ως η διαφορά μεταξύ του προϊόντος της διάθεσης των συμμετοχών, αφαιρουμένων των σχετικών με τη συναλλαγή εξόδων, και της λογιστικής τους αξίας κατά την ημερομηνία της πώλησης.

Αναλυτικά, οι λογιστικές αξίες των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού των ως άνω εταιρειών κατά την ημερομηνία της οριστικοποίησης της πώλησης, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Ποσά σε € '000

Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις
Σύνολο υποχρεώσεων

Σύνολο ιδίων κεφαλαίων

Μείον: Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής

Biocheck AE
Λογιστικές αξίες κατά την ημερομηνία της πώλησης
276
112
94
482

Primary AE
Λογιστικές αξίες κατά την ημερομηνία της πώλησης
150
186
95
431

219
2.336
2.555

88
1.117
1.205

(2.073)

(774)

(2.073)

(774)

Αντίστοιχα ο υπολογισμός του αποτελέσματος των ανωτέρω συναλλαγών αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000

Λογιστική αξία
Τίμημα πώλησης μείον των εξόδων διάθεσης
Κέρδη από την εκποίηση

Biocheck AE
Αποτέλεσμα από την πώληση
(2.073)
175
2.248

Primary AE
Αποτέλεσμα από την πώληση
(774)
175
949

Ο Όμιλος δεν ενοποίησε κατά την 31/12/2017 τα στοιχεία Οικονομικής Θέσης των παραπάνω εταιρειών, ενώ συμπεριέλαβε στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων, το αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες των εν λόγω εταιρειών, ήτοι κέρδη ποσού €2.976 χιλ. (αναλύεται περαιτέρω σε κέρδος από την πώληση ποσού €3.197 χιλ. και σε ζημιές δραστηριότητας για την περίοδο 01/01-08/12/2017 ποσού €221 χιλ.).

11.2 Απόφαση για διερεύνηση πώλησης της συμμετοχής της ΔΘΚΑ ΥΓΕΙΑ στο HYGEIA HOSPITAL TIRANA

Η Διοίκηση της Εταιρείας αποφάσισε εντός της τρέχουσας χρήσης, τη διερεύνηση πώλησης της συμμετοχής της ΔΘΚΑ ΥΓΕΙΑ ΑΕ στη θυγατρική HYGEIA HOSPITAL TIRANA Sha. Συγκεκριμένα, η Διοίκηση εξετάζοντας τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η μητρική έναντι των τραπεζικών δανείων της θυγατρικής σε συνδυασμό με την χρηματοοικονομική επίδοση της εν λόγω επένδυσης, αποφάσισε να διερευνήσει το ενδεχόμενο προσέλκυσης πιθανών επενδυτών με σκοπό την αποεπένδυση της θυγατρικής. Το γεγονός αυτό αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός περιόδου ενός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησης της επένδυσης ως κατεχόμενη προς πώληση.

Βάσει των ανωτέρω, κατά την 31/12/2017 τα στοιχεία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της HYGEIA HOSPITAL TIRANA Sha ταξινομήθηκαν ως μία ομάδα διάθεσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 για τα κατεχόμενα προς πώληση μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού. Κατά την ημερομηνία της ταξινόμησης στην ομάδα διάθεσης, ο Όμιλος αποτίμησε τα στοιχεία της ομάδας διάθεσης στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας μείον των εξόδων πώλησης (σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5, παρ.15). Από τη σύγκριση του ποσού της εύλογης αξίας της ομάδας διάθεσης με το ποσό της αντίστοιχης λογιστικής της αξίας, προέκυψε για τον όμιλο ζημιά ποσού € 8.700 χιλ. η οποία και αναγνωρίστηκε στο κονδύλι «Κέρδη /(Ζημιές) από την αποτίμηση της ομάδας διάθεσης σε εύλογες αξίες» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων των διακοπεισών δραστηριοτήτων (βλ. παρακάτω σημείωση).

Τα έσοδα και τα έξοδα, τα κέρδη και οι ζημιές που σχετίζονται με την εν λόγω διακοπείσα δραστηριότητα δεν περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα του Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για την περίοδο 01/01-31/12/2017, ήτοι ζημιές ποσού € 14.297 χιλ., (αναλύεται περαιτέρω σε ζημιές € 8.700 χιλ. από την επιμέτρηση σε εύλογη αξία και σε ζημιές δραστηριότητας της περιόδου 01/01-31/12/2017 ποσού € 3.229 αλλά παρουσιάζονται ξεχωριστά. Επίσης, παρουσιάζονται διακριτά και οι λογιστικές αξίες των στοιχείων του

ενεργητικού και των σχετιζόμενων με αυτά υποχρεώσεων της ομάδας διάθεσης κατά την 31/12/2017 (βλ. αναλυτικά την σημείωση 11.4).

11.3 Διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου αναφοράς (χρήση 2016)

Στις διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνονται:

- τα αποτελέσματα της περιόδου 01/01-31/12/2016 της Hygeia Hospital Tirana Sha (λόγω ταξινόμησης την 31/12/2017 ως ομάδα διάθεσης κατεχόμενη προς πώληση) και
- τα αποτελέσματα της BIO-ΤΣΕΚ ΙΝΤΕΡΝΑΣΙΟΝΑΛ Ιδιωτικό Πολυιατρείο Ιατρική Ανώνυμος Εταιρεία» και «ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ, ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε.» (λόγω πώλησης την 8/12/2017)

11.4 Καθαρά αποτελέσματα Ομίλου από διακοπείσες δραστηριότητες και ομάδα διάθεσης κατεχόμενη προς πώληση

Τα καθαρά αποτελέσματα του Ομίλου από διακοπείσες δραστηριότητες για τις περιόδους 01/01-31/12/2017 και 01/01-31/12/2016 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Διακοπείσες Δραστηριότητες	Ομάδα διάθεσης κατεχόμενη προς πώληση	Διακοπείσες Δραστηριότητες	Ομάδα διάθεσης κατεχόμενη προς πώληση
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2016
Πωλήσεις	1.920	19.668	1.971	19.869
Κόστος Πωληθέντων	(1.167)	(17.811)	(1.322)	(17.571)
Μικτό Κέρδος	753	1.857	649	2.298
Έξοδα διοίκησης	(906)	(3.744)	(1.055)	(3.706)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	3	238	5	186
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	(2)	(71)	(1)	(227)
Λειτουργικό κέρδος	(152)	(1.720)	(402)	(1.449)
Λοιπά Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα	0	223	(82)	251
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(75)	(1.732)	(108)	(1.540)
Ζημιές προ φόρων από διακοπείσες δραστηριότητες	(227)	(3.229)	(592)	(2.738)
Φόρος Εισοδήματος	5	0	6	0
Ζημιές μετά από φόρους από διακοπείσες δραστηριότητες	(222)	(3.229)	(586)	(2.738)
Κέρδη/(ζημιές) από την εκποίηση της Διακοπείσας Δραστηριότητας	3.197	0	0	0
Διαγραφή συνολικών εσόδων σχετιζόμενων με μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού κατεχόμενων προς πώληση μέσα από την κατάσταση αποτελεσμάτων	0	(2.368)	0	0
Κέρδη/(ζημιές) από την αποτίμηση των ομάδων διάθεσης σε εύλογες αξίες	0	(8.700)	0	0
Μείον: Φόρος Εισοδήματος	0	0	0	0
Αποτελέσματα περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	2.975	(14.297)	(586)	(2.738)

Επιπλέον οι λογιστικές αξίες των στοιχείων του ενεργητικού και των σχετιζόμενων με αυτά υποχρεώσεων ταξινομημένων ως κατεχόμενες προς πώληση (Hygeia Hospital Tirana Sha) κατά την 31/12/2017 αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε € '000	31/12/2017
Στοιχεία Ενεργητικού	
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	25.456
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	242
Αποθέματα	651
Πελάτες και λοιπές Εμπορικές Απατήσεις	730
Λοιπά Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	211
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	69
Στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	27.359
Υποχρεώσεις	
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	11.318
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	6.636
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	7.606
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	1.799
Υποχρεώσεις συνδεδεμένες με στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	27.359

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες που αφορούν στις διακοπείσες δραστηριότητες:

Ποσά σε € '000	Διακοπείσες Δραστηριότητες	Ομάδα διάθεσης κατεχόμενη προς πώληση	Διακοπείσες Δραστηριότητες	Ομάδα διάθεσης κατεχόμενη προς πώληση
	31/12/2017	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2016
Λειτουργικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	212	634	87	755
Επενδυτικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	(48)	(467)	(76)	(1.066)
Χρηματοδοτικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	(56)	(64)	(19)	268
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	81	46	89	25
Συνολικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	109	149	145	(18)

Τα βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες για τις παρουσιαζόμενες περιόδους αναφοράς 01/01-31/12/2017 και 01/01-31/12/2016 ανέρχονται σε € (0,0370) και € (0,0109) αντίστοιχα (Βλέπε Σημείωση 12.30).

12. Λοιπές επεξηγηματικές σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

12.1 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια (οικόπεδα, κτίρια, μηχανήματα, λοιπός εξοπλισμός) απεικονίζονται στο ιστορικό κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν μειώσεις της αξίας τους.

Επί των ενσώματων παγίων στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31/12/2017 υπάρχουν εμπράγματα βάρη ποσού € 187,4 εκ. και € 116,8 εκ. αντίστοιχα, έναντι δανεισμού.

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος και η Εταιρεία δαπάνησαν ποσό € 7 εκ. και € 4,6 εκ. αντίστοιχα, για αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων, που αφορούν κατά κύριο λόγο την απόκτηση ιατρομηχανολογικού εξοπλισμού και βελτιώσεις ή κατασκευές εγκαταστάσεων.

Ο ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε € '000

	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	50.484	151.432	87.766	1.048	36.644	1.070	328.444
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(45.288)	(64.346)	(812)	(34.076)	0	(144.522)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	50.484	106.144	23.420	236	2.568	1.070	183.922
Προσθήκες	0	171	2.595	9	944	27	3.746
Πωλήσεις /αποσβέσεις	0	0	(1.816)	(17)	(105)	0	(1.938)
Αναταξινόμησης	0	147	87	0	0	(234)	0
Συνλλαγματικές διαφορές	(2)	(12)	(16)	10	(5)	0	(25)
Λοιπές μεταφορές	0	0	197	0	0	(63)	134
Αποσβέσεις περιόδου	0	(4.868)	(8.168)	(61)	(991)	0	(14.088)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσβρθέντων	0	0	1.644	8	101	0	1.753
Συνλλαγματικές διαφορές	0	83	393	83	(9)	0	550
Λοιπές μεταφορές	0	0	(106)	0	0	0	(106)
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	50.482	151.738	88.813	1.050	37.478	800	330.361
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(50.073)	(70.583)	(782)	(34.975)	0	(156.413)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	50.482	101.665	18.230	268	2.503	800	173.948

	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	50.482	151.738	88.813	1.050	37.478	800	330.361
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(50.073)	(70.583)	(782)	(34.975)	0	(156.413)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	50.482	101.665	18.230	268	2.503	800	173.948
Προσθήκες	0	364	4.398	0	863	1.023	6.648
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	0	(732)	(948)	(2)	(313)	0	(1.995)
Πωλήσεις /αποσβέσεις	0	0	(2.240)	0	(72)	(24)	(2.336)
Αναταξινόμησης	0	45	30	0	264	(339)	0
Προσθήκες περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	0	84	116	0	152	0	352
Πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	0	0	(1.091)	(17)	0	0	(1.108)
Συνλλαγματικές διαφορές περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	93	507	(648)	(25)	55	0	(18)
Περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	(5.528)	(30.138)	(12.682)	(177)	(3.632)	(1)	(52.158)
Αποσβέσεις περιόδου	0	(4.160)	(5.222)	(28)	(1.035)	0	(10.445)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσβρθέντων	0	0	2.320	0	(30)	0	2.290
Αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	0	(625)	(2.230)	(27)	(162)	0	(3.044)
Αποσβέσεις στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	0	(69)	(66)	0	(8)	0	(143)
Αποσβέσεις πωληθέντων στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	0	0	1.020	9	0	0	1.029
Συσσωρευμένες αποσβέσεις πωληθείσας θυγατρικής	0	536	889	1	306	0	1.732
Συσσωρευμένες αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	0	4.575	10.040	129	3.260	0	18.004
Συνλλαγματικές διαφορές στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	0	(72)	724	26	(50)	0	628
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	45.047	121.868	75.748	829	34.795	1.459	279.746
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(49.888)	(63.108)	(672)	(32.694)	0	(146.362)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	45.047	71.980	12.640	157	2.101	1.459	133.384

Επί των ενσώματων παγίων πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν τα γεγονότα και οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Εάν η αναπόσβεστη αξία των ενσώματων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, το επιπλέον ποσό αφορά σε ζημιά απομείωσης, η οποία αναγνωρίζεται απευθείας σε επιβάρυνση των αποτελεσμάτων. Το μεγαλύτερο ποσό που προκύπτει από τη σύγκριση μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου αφού εξαιρεθούν οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την πώληση και της αξίας λόγω χρήσης (value in use), αποτελεί και την ανακτήσιμη αξία του παγίου.

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων παγίων της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά σε € '000	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	23.951	72.661	60.651	702	18.547	504	177.017
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(32.535)	(47.338)	(605)	(17.513)	0	(97.991)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	23.951	40.126	13.313	97	1.034	504	79.025
Προσθήκες	0	47	1.216	0	307	25	1.595
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(1.244)	0	(14)	0	(1.259)
Αναταξινόμησης	0	95	82	0	0	(178)	0
Λοιπές μεταφορές	0	0	0	0	0	(70)	(70)
Αποσβέσεις περιόδου	0	(2.971)	(4.775)	(25)	(547)	0	(8.318)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	1.148	0	14	0	1.162
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	23.951	72.803	60.705	702	18.841	281	177.283
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(35.505)	(50.965)	(630)	(18.047)	0	(105.147)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	23.951	37.298	9.741	72	794	281	72.136

Ποσά σε € '000	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	23.951	72.803	60.705	702	18.841	281	177.283
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(35.505)	(50.965)	(630)	(18.047)	0	(105.147)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	23.951	37.298	9.741	72	794	281	72.136
Προσθήκες	0	32	3.110	0	386	1.023	4.550
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(1.849)	0	(1)	(24)	(1.874)
Αναταξινόμησης	0	45	217	0	76	(339)	0
Αποσβέσεις περιόδου	0	(2.940)	(4.082)	(22)	(699)	0	(7.744)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	1.763	0	1	0	1.764
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	23.951	72.881	62.183	702	19.302	941	179.960
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(38.445)	(53.283)	(653)	(18.746)	0	(111.127)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	23.951	34.435	8.900	49	556	941	68.833

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν τα κατωτέρω ποσά, τα οποία ο Όμιλος κατέχει ως μισθωτής σύμφωνα με χρηματοοικονομικές μισθώσεις:

Ποσά σε € '000	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	17.354	29	17.383
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(14.901)	(11)	(14.912)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	2.453	18	2.471
Προσθήκες	738	9	747
Πωλήσεις	0	(19)	(19)
Παύση συμβολαίων μίσθωσης	(428)	0	(428)
Συναλλαγματικές διαφορές	13	3	16
Λοιπές κινήσεις	68	0	68
Αποσβέσεις περιόδου	(147)	(10)	(157)
Αποσβέσεις πωληθέντων	0	10	10
Παύση συμβολαίων μίσθωσης	372	0	372
Συναλλαγματικές διαφορές αποσβέσεων	(3)	0	(3)
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	17.746	22	17.768
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(14.678)	(11)	(14.689)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	3.068	11	3.079

Ποσά σε € '000	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	17.746	22	17.768
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(14.678)	(11)	(14.689)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	3.068	11	3.079
Προσθήκες	868	19	887
Παύση συμβολαίων μίσθωσης	(265)	0	(265)
Περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	(910)	(42)	(952)
Συναλλαγματικές διαφορές	15	1	16
Αποσβέσεις περιόδου	(125)	(9)	(134)
Αποσβέσεις περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	(105)	8	(97)
Παύση συμβολαίων μίσθωσης	103	0	103
Συναλλαγματικές διαφορές αποσβέσεων	(2)	(1)	(3)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	222	13	235
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	17.454	0	17.454
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(14.585)	0	(14.585)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	2.869	0	2.869

12.2 Υπεραξία

12.2.1 Ανάλυση κίνησης υπεραξίας

Η υπεραξία έχει κατανεμηθεί στο σύνολό της στον κλάδο Υπηρεσιών Υγείας και ανέρχεται σε €82,7 εκ. (2016: €82,7 εκ.). Εντός της τρέχουσας χρήσης δεν προέκυψε καμία μεταβολή στα ποσά της αναγνωρισθείσας υπεραξίας.

Η μεταβολή στο κονδύλι της υπεραξίας παρουσιάζεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	188.914
Συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης	(106.208)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	82.706
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	188.914
Συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης	(106.208)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	82.706
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	188.914
Συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης	(106.208)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	82.706
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	188.914
Συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης	(106.208)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	82.706

12.2.2 Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας και άυλων με απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις

Κατά την 31/12/2017 διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας και των αναγνωρισμένων άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη διάρκεια ζωής. Ο έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας που προέκυψε από τις αποκτήσεις των ενοποιούμενων εταιρειών του Ομίλου πραγματοποιήθηκε έχοντας επιμερίσει τα στοιχεία αυτά στις επιμέρους Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Το ανακτήσιμο ποσό της υπεραξίας που σχετίζεται με τις επιμέρους ΜΔΤΡ έχει προσδιοριστεί με βάση την αξία λόγω χρήσης, η οποία υπολογίστηκε με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ροών.

Αντίστοιχα, κατά την 31/12/2017 τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή ανέρχονται σε ποσό € 45.790 χιλ., το οποίο αναλύεται περαιτέρω σε εμπορικά σήματα ποσού € 30.600 χιλ. και άδειες νοσοκομείων ποσού € 15.190 χιλ. Το ανακτήσιμο ποσό των εμπορικών σημάτων με απεριόριστη διάρκεια ζωής (αξία λόγω χρήσης), προσδιορίστηκε με βάση τα έσοδα που θα προέκυπταν από τα δικαιώματα χρήσης (μέθοδος Income Approach via Relief from Royalty). Το ανακτήσιμο ποσό των αδειών των νοσοκομείων με απεριόριστη διάρκεια ζωής (αξία λόγω χρήσης), προσδιορίστηκε με βάση την μέθοδο Incremental Cash Flow.

Για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης, η Διοίκηση χρησιμοποιεί παραδοχές τις οποίες θεωρεί λογικές και βασίζονται στην καλύτερη δυνατή πληροφόρηση που έχει στη διάθεσή της και ισχύει κατά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων (βλ. αναλυτικά σημείωση 12.2.3).

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Κατά την 31/12/2017, από τον έλεγχο απομείωσης που διενεργήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36, δεν προέκυψε για τον Όμιλο ανάγκη σχηματισμού πρόβλεψης απομείωσης επί της υπεραξίας και των άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη διάρκεια ζωής (κατά την συγκριτική ετήσια περίοδο είχαν αναγνωριστεί ζημιές απομείωσης επί της αξίας των άυλων στοιχείων του ενεργητικού ύψους €500χιλ.).

Εταιρικές οικονομικές καταστάσεις

Αντίστοιχα, στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις από τον έλεγχο απομείωσης που διενεργήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36, δεν προέκυψε ανάγκη σχηματισμού πρόβλεψης απομείωσης επί της αξίας των συμμετοχών της Εταιρείας.

12.2.3 Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης

Η ανακτήσιμη αξία κάθε ΜΔΤΡ καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας χρήσης της (value in use). Ο προσδιορισμός προκύπτει μέσω της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, όπως αναμένεται να παραχθούν από κάθε ΜΔΤΡ (μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών). Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για τον προσδιορισμό των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών είναι οι εξής:

- **Κατάρτιση 5ετών επιχειρηματικών σχεδίων ανά ΜΔΤΡ:**

- Τα επιχειρηματικά σχέδια καταρτίζονται βάσει μίας μέγιστης περιόδου 5 ετών. Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας εξάγονται συμπερασματικά χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.
- Τα επιχειρηματικά σχέδια βασίζονται σε πρόσφατα καταρτισμένους και εγκεκριμένους προϋπολογισμούς και εκτιμήσεις.
- Επί των επιχειρηματικών σχεδίων χρησιμοποιούνται προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους και EBITDA, καθώς και μελλοντικές εκτιμήσεις με τη χρήση εύλογων παραδοχών.
- Τα επιχειρηματικά σχέδια περιλαμβάνουν τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

Οι υπολογισμοί για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των ΜΔΤΡ βασίστηκαν σε 5ετή επιχειρηματικά σχέδια εγκεκριμένα από τη Διοίκηση, τα οποία έχουν συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

- **Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές:**

Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας έχουν εξαχθεί συμπερασματικά χρησιμοποιώντας τις εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης στο διηνεκές, όπως αυτές λήφθηκαν από εξωτερικές πηγές. Για τον όμιλο ΜΗΤΕΡΑ, ο χρησιμοποιούμενος ρυθμός ανάπτυξης προσδιορίστηκε σε 2% (2016: 2%).

- **Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC):**

Η μέθοδος του WACC αντανακλά το προεξοφλητικό επιτόκιο των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε ΜΔΤΡ, σύμφωνα με το οποίο σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων.

Δεδομένου του προσδιορισμού όλων των ταμειακών ροών των επιχειρηματικών σχεδίων στο νόμισμα του ευρώ, ως απόδοση μηδενικού κινδύνου (risk-free return), χρησιμοποιήθηκε η απόδοση του δεκαετούς Euro Swap Rate (EUS). Κατά την ημερομηνία της αποτίμησης το δεκαετές Euro Swap Rate ήταν 0,8865%. Δεν χρησιμοποιήθηκε ως απόδοση μηδενικού κινδύνου το 10ετές Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου, δεδομένης της αναγνώρισης από τις αγορές σημαντικού ασφάλιστρου κινδύνου (spread) στον συγκεκριμένο τίτλο.

Για τον υπολογισμό του ειδικού κινδύνου της χώρας (country risk premium) και του equity risk premium λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Οι δείκτες ευαισθησίας beta αξιολογούνται ετήσια με βάση δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς. Το WACC της ΜΔΤΡ ΜΗΤΕΡΑ εκτιμήθηκε σε ποσοστό 7,6% (2016: 10,5% για την περίοδο 2017-2021, 6,8% στο διηνεκές).

Εκτός των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της Διοίκησης, μεταβολές στις συνθήκες που ενδεχομένως να επηρέαζαν τις λοιπές παραδοχές της.

Ανάλυση ευαισθησίας των ανακτήσιμων ποσών:

Η Διοίκηση δεν γνωρίζει επί του παρόντος οποιοδήποτε άλλο γεγονός ή συνθήκη που θα επέφερε λογικά πιθανή μεταβολή σε κάποια από τις βασικές παραδοχές στις οποίες βασίστηκε ο προσδιορισμός του ανακτήσιμου ποσού των ΜΔΤΡ. Παρά ταύτα, την 31/12/2017, ο Όμιλος ανέλυσε την ευαισθησία των ανακτήσιμων ποσών ανά ΜΔΤΡ σε σχέση με μία μεταβολή σε κάποιες από τις βασικές παραδοχές που παρουσιάζονται ανωτέρω (ενδεικτικά αναφέρεται μία αλλαγή: (i) μίας εκατοστιαίας μονάδας στο περιθώριο EBITDA έως το 2022 και μισής εκατοστιαίας μονάδας στο EBITDA έως το διηνεκές, (ii) μίας εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης έως το 2022 ή (iii) μισής εκατοστιαίας μονάδας στον ρυθμό ανάπτυξης έως το διηνεκές). Από τις σχετικές αναλύσεις συνάγεται ότι μπορεί να ανακύψει ένα ποσό απομείωσης μεταξύ € 0 εκ. έως μέγιστο € 16,8 εκ. το οποίο αφορά στον όμιλο ΜΗΤΕΡΑ.

12.3 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2017 και 2016 αναλύονται ως εξής:

Ο ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε € '000	Άδειες	Σχέσεις Πελατών	Εμπορικά Σήματα	Λογισμικά Προγράμματα	Λοιπά	Τεχνονγνωσία	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	15.796	37.848	31.100	19.816	0	240	104.800
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(397)	(15.084)	0	(16.809)	0	(240)	(32.530)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	15.399	22.764	31.100	3.007	0	0	72.270
Προσθήκες	26	0	0	1.197	0	0	1.223
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	0	(7)	0	0	(7)
Ζημιές απομείωσης αναγνωρισμένες στην Κατάσταση	0	0	(500)	0	0	0	(500)
Αποτελεσμάτων	(16)	0	0	20	0	0	4
Λοιπές κινήσεις	0	0	0	70	0	0	70
Αποσβέσεις περιόδου	(67)	(2.530)	0	(1.776)	0	0	(4.373)
Συνολικά λογισμικά διαφορές	17	0	0	(15)	0	0	2
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	15.806	37.848	30.600	21.096	0	240	105.590
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(447)	(17.614)	0	(18.600)	0	(240)	(36.901)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	15.359	20.234	30.600	2.496	0	0	68.689

	Άδειες	Σχέσεις Πελατών	Εμπορικά Σήματα	Λογισμικά Προγράμματα	Λοιπά	Τεχνονγνωσία	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	15.806	37.848	30.600	21.096	0	240	105.590
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(447)	(17.614)	0	(18.600)	0	(240)	(36.901)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	15.359	20.234	30.600	2.496	0	0	68.689
Προσθήκες	3	0	0	1.174	37	0	1.214
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	0	0	0	(135)	0	0	(135)
Προσθήκες περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	5	0	0	31	0	0	36
Συνολικά λογισμικά διαφορές περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	9	0	0	12	0	0	21
Περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	(543)	0	0	(756)	0	0	(1.299)
Αποσβέσεις περιόδου	(6)	(2.529)	0	(1.512)	(4)	0	(4.051)
Αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	(58)	0	0	(173)	0	0	(231)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις πωληθείσας θυγατρικής	0	0	0	135	0	0	135
Συσσωρευμένες αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	454	0	0	603	0	0	1.057
Συνολικά λογισμικά διαφορές στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	(7)	0	0	(9)	0	0	(16)
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	15.280	37.848	30.600	21.422	37	240	105.427
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(64)	(20.143)	0	(19.556)	(4)	(240)	(40.007)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	15.216	17.705	30.600	1.866	33	0	65.420

Εντός της τρέχουσας χρήσης δεν προέκυψε ανάγκη αναγνώρισης ζημιών απομείωσης επί της αξίας των άυλων στοιχείων του ενεργητικού (2016: €500 χιλ.).

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού της Εταιρείας για τις χρήσεις 2017 και 2016 παρουσιάζονται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί και αφορούν στο σύνολό τους λογισμικά προγράμματα:

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά σε € '000	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	12.628	12.628
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(11.066)	(11.066)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	1.562	1.562
Προσθήκες	640	640
Λοιπές μεταφορές	70	70
Αποσβέσεις περιόδου	(923)	(923)
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	13.338	13.338
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(11.989)	(11.989)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	1.349	1.349

	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	13.338	13.338
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(11.989)	(11.989)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	1.349	1.349
Προσθήκες	758	758
Λοιπές μεταφορές	0	0
Αποσβέσεις περιόδου	(852)	(852)
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	14.096	14.096
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(12.841)	(12.841)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	1.255	1.255

12.4 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Οι θυγατρικές της Εταιρείας παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 9.1. Η λογιστική αξία των επενδύσεων σε θυγατρικές αναλύεται ως εξής:

Επωνυμία θυγατρικής (ποσά σε €'000)	Λογιστική αξία 31/12/2016	Λογιστική αξία 31/12/2017
Μητέρα Α.Ε.	113.192	117.742
Μητέρα Συμμετοχών Α.Ε.	4.949	4.949
Hygeia Hospital Tirana Sha	22.036	0
Y-Logimed Α.Ε.	886	886
Y-Pharma Α.Ε.	255	255
Aniz Α.Ε.	64	64
Beatific Α.Ε.	639	639
Σύνολο	142.021	124.536

Η ανάλυση της κίνησης του λογαριασμού «Επενδύσεις σε Θυγατρικές» κατά την παρούσα και την προηγούμενη χρήση, έχει ως εξής:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	31/12/2017	31/12/2016
Υπόλοιπο ανοίγματος	142.021	154.806
Μεταβολές μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών	4.550	615
Πωλήσεις θυγατρικών	-	-
Απομείωση επενδύσεων αναγνωρισμένη στα αποτελέσματα	(22.036)	(13.400)
Υπόλοιπο κλεισίματος	124.535	142.021

Ποσό €4.550 χιλ. αφορά την συμμετοχή στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής εταιρείας «ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.» που είχε αποφασιστεί με την από 3/5/2017 Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της

εταιρείας με κεφαλαιοποίηση των απαιτήσεων της μητρικής Εταιρείας και καταβολή μετρητών. Μετά την παραπάνω ΑΜΚ μεταβάλλεται η άμεση και η έμμεση συμμετοχή του ΥΓΕΙΑ Α.Ε. στην εν λόγω θυγατρική και ανέρχεται στο 99,55% από 99,49%.

Η Διοίκηση της Εταιρείας αποφάσισε εντός της τρέχουσας χρήσης, τη διερεύνηση πώλησης της συμμετοχής της ΔΘΚΑ ΥΓΕΙΑ ΑΕ στο ΗΥΓΕΙΑ HOSPITAL TIRANA (εφεξής ΗΗΤ). Βάσει της απόφασης αυτής, κατά την 31/12/2017 η Εταιρεία αποτίμησε στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας της συμμετοχής της και της εύλογης αξίας μείον των εξόδων πώλησης και προχώρησε στην απομείωση της συμμετοχής

Η ανωτέρω απομείωση περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Απομείωση Στοιχείων Ενεργητικού» που περιλαμβάνεται στα «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της εταιρικής Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Δεν υφίστανται θυγατρικές με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών (βλ. σημείωση 9).

Ο Όμιλος δεν έχει συμμετοχές σε μη ενοποιούμενες δομημένες οντότητες.

12.5 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα την 31/12/2017 περιλαμβάνουν ένα κατάστημα στον Δήμο Χαλανδρίου 79,2 τ.μ. και αποτιμώνται σύμφωνα με την μέθοδο του κόστους.

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Μέθοδος κόστους	Σύνολο	Μέθοδος κόστους	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	182	182	182	182
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(31)	(31)	(31)	(31)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	151	151	151	151
Δαπάνη απόσβεσης	(3)	(3)	(3)	(3)
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	182	182	182	182
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(34)	(34)	(34)	(34)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	148	148	148	148

	Μέθοδος κόστους	Σύνολο	Μέθοδος κόστους	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	182	182	182	182
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(34)	(34)	(34)	(34)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	148	148	148	148
Δαπάνη απόσβεσης	(2)	(2)	(2)	(2)
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	182	182	182	182
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(36)	(36)	(36)	(36)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	146	146	146	146

12.6 Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού

Τα λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εγγυήσεις	441	574	229	223
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	659	648	449	371
Καθαρή Λογιστική Αξία	1.100	1.222	678	594

12.7 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί των προσωρινών διαφορών, με τη χρήση των φορολογικών συντελεστών που αναμένεται να ισχύουν στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι εταιρείες του Ομίλου κατά την ημερομηνία ανάκτησης ή διακανονισμού. Τα ποσά που εμφανίζονται στην Κατάσταση

Οικονομικής Θέσης εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν ή θα διακανονιστούν μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2017. Για τον υπολογισμό της αναβαλλόμενης φορολογίας των χωρών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, ο φορολογικός συντελεστής της χρήσης 2017, ανέρχεται σε 29%.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/υποχρεώσεις όπως προκύπτουν από τις σχετικές προσωρινές φορολογικές διαφορές έχουν ως εξής :

Ποσά σε € '000						Ο ΟΜΙΛΟΣ				
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	Υπόλοιπο την 1/1/2017	(Χρέωση)/Πίστωση στα αποτελέσματα συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	(Χρέωση)/ Πίστωση στην καθαρή θέση	(Χρέωση)/Πίστω- ση στα αποτελέσματα διακοπών δραστηριοτήτων	Αναβαλ. φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις ς) που αφορούν τις διακοπόμενες δραστηριότητες	Υπόλοιπο την 31/12/2017	Υπόλοιπο την 1/1/2016	(Χρέωση)/Πίστωση στα αποτελέσματα συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	(Χρέωση)/ Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/2016
Ενσώματα Πάγια	(14.687)	1.081	-	3	(33)	(13.636)	(15.893)	1.207	-	(14.687)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(19.274)	724	-	-	(1)	(18.551)	(20.133)	859	-	(19.274)
Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	18	-	-	-	-	18	18	-	-	18
Αποθέματα	24	(2)	-	-	-	22	28	(4)	-	24
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	58	72	-	-	-	130	170	(112)	-	58
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1
Υπερ το άρτο	42	-	-	-	-	42	42	-	-	42
Αποτελέσματα εις νέον	4.383	(1.423)	-	-	-	2.960	4.383	-	-	4.383
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	4.779	185	8	2	(53)	4.921	4.675	125	(21)	4.779
Επιχορηγήσεις	(10)	10	-	-	-	-	(21)	11	-	(10)
Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	3.174,00	(342)	-	-	(12)	2.820	3.021	153	-	3.174
Βραχυπρόθεσμες Προβλέψεις	23	-	-	-	-	23	23	-	-	23
Λοιπές βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	59	32	-	-	-	91	100	(41)	-	59
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	(21.410)	337	8	5	(99)	(21.159)	(23.586)	2.198	(21)	(21.410)

Ποσά σε € '000									
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ								
	Υπόλοιπο την 1/1/2017	(Χρέωση)/Πίστωση στα αποτελέσματα συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	(Χρέωση)/Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/2017	Υπόλοιπο την 1/1/2016	(Χρέωση)/Πίστωση στα αποτελέσματα συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	(Χρέωση)/Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/2016	
Ενσώματα Πάγια	(6.743)	1.128	-	(5.615)	(8.053)	1.310	-	(6.743)	
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(242)	5	-	(237)	(248)	6	-	(242)	
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	0	0	-	0	0	-	-	0	
Αποτελέσματα εις νέον	4.350	(1.423)	-	2.927	4.350	-	-	4.350	
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	2.934	124	7	3.065	2.916	98	(80)	2.934	
Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	620	-	-	620	475	145	-	620	
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	919	(166)	7	761	(560)	1.559	(80)	919	

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό σε μελλοντικές χρήσεις αναγνωρίζονται μόνο εφόσον είναι πιθανό ότι θα συμψηφιστούν μελλοντικά φορολογητέα κέρδη. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίστηκαν από τον Όμιλο για αχρησιμοποίητες ζημιές ανήλθαν σε € 2.960 χιλ. (31/12/2016: € 4.383 χιλ.) και έχουν αναγνωριστεί σε μέρος των ζημιών για το οποίο η Διοίκηση εκτιμά ότι είναι εύλογα βέβαιος ο συμψηφισμός τους με μελλοντικά φορολογητέα κέρδη.

12.8 Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εμπορεύματα	1.912	1.889	0	0
Έτοιμα προϊόντα	34	30	0	0
Πρώτες Ύλες και λοιπά αναλώσιμα	3.386	4.300	1.550	1.458
Ανταλλακτικά Παγίων Στοιχείων	22	22	0	0
Σύνολα	5.354	6.241	1.550	1.458
Μείον: Προβλέψεις για άχρηστα, βραδέως κινούμενα και κατεστραμμένα αποθέματα περιόδου	(12)	(81)	0	0
Μείον: Προβλέψεις για άχρηστα, βραδέως κινούμενα και κατεστραμμένα αποθέματα προηγούμενων χρήσεων	(231)	(486)	(150)	(150)
Καθαρή Λογιστική Αξία	5.111	5.674	1.400	1.308

Ο Όμιλος δεν έχει ενεχυριασμένα αποθέματα.

Η κίνηση των προβλέψεων για άχρηστα, καθυστερημένα και κατεστραμμένα αποθέματα αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Ποσά σε € '000		Ποσά σε € '000	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Υπόλοιπο ανοίγματος	(567)	(594)	(150)	(150)
Προσθήκες διακοπτόμενων δραστηριοτήτων	(21)	0	0	0
Μειώσεις διακοπτόμενων δραστηριοτήτων	340	0	0	0
Συναλλαγματική διαφοροποίηση διακοπτόμενων δραστηριοτήτων	17	0	0	0
Προσθήκες	(12)	(86)	0	0
Συναλλαγματική διαφοροποίηση	0	(12)	0	0
Αναταξινομήσεις	0	125	0	0
Υπόλοιπο κλεισίματος	(243)	(567)	(150)	(150)

12.9 Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Οι πελάτες και οι λοιπές εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εμπορικές Απαιτήσεις από τρίτους	76.195	76.106	49.990	49.497
Εμπορικές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	0	0	6.109	7.800
Γραμμάτια Εισπρακτέα	13.758	20.668	9.056	14.233
Επιταγές Εισπρακτέες	2.133	2.277	206	356
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(27.859)	(36.216)	(18.791)	(24.899)
Καθαρές Εμπορικές Απαιτήσεις	64.227	62.835	46.570	46.987
Προκαταβολές σε προμηθευτές	154	23	0	0
Σύνολα	64.381	62.858	46.570	46.987

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων θεωρούνται ποσά βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού δεν καθορίζεται ανεξάρτητα καθώς η λογιστική αξία θεωρείται πως προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν προβεί σε υπολογισμό του claw-back και του rebate από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων επιβαρύνοντας αντίστοιχα τα οικονομικά τους αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος έχει απομειώσει τις απαιτήσεις από τον ΕΟΠΥΥ περιόδου 1/1/2013-31/12/2017 μέσω πιστωτικών τιμολογίων και προβλέψεων με το σωρευτικό ποσό των € 110,2 εκ. περίπου ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του άρθρου 100 παρ.5 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α 167/23.7.2013) και των μεταγενέστερων σχετικών υπουργικών αποφάσεων ενώ αντίστοιχα η Εταιρεία έχει απομειώσει τις απαιτήσεις από τον ΕΟΠΥΥ περιόδου 1/1/2013-31/12/2017 με το ποσό των € 57,7 εκ.

Οι συνεργαζόμενες με τον ΕΟΠΥΥ εταιρείες του Ομίλου, με βάση τα κοινοποιούμενα από τον ΕΟΠΥΥ ενημερωτικά, για claw-back και rebate, σημειώματα, προχώρησαν αποκλειστικά και μόνο για λόγους φορολογικής συμμόρφωσης σύμφωνα με την ΠΟΛ.1191/12.8.2014 και την ΠΟΛ 1113/2.6.2015, στην έκδοση των αντίστοιχων τιμολογίων επιστροφών για τις περιόδους 1/1/2013-30/06/2017.

Το σύνολο των εμπορικών απαιτήσεων έχει εξεταστεί για τυχόν ύπαρξη ενδείξεων απομείωσης. Συγκεκριμένες απαιτήσεις εντοπίστηκαν να έχουν ενδείξεις για τις οποίες σχηματίστηκαν προβλέψεις απομείωσης. Οι απομειώσεις πραγματοποιήθηκαν κυρίως σε απαιτήσεις από φυσικά πρόσωπα και συναλλαγματικές.

Η κίνηση των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Υπόλοιπο ανοίγματος	(36.216)	(30.265)	(24.899)	(20.444)
Πρόσθετες προβλέψεις	(4.034)	(6.382)	(2.500)	(4.800)
Εισπραχθείσες επισφάλειες	7	435	7	345
Συναλλαγματικές διαφορές	0	(4)	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές διακοπτόμενων δραστηριοτήτων	(5)	0	0	
Προβλέψεις διακοπτόμενων δραστηριοτήτων	36	0	0	0
Μειώσεις διακοπτόμενων δραστηριοτήτων	312	0	0	
Μειώσεις /Διαγραφές	12.041	0	8.601	0
Υπόλοιπο κλεισίματος	(27.859)	(36.216)	(18.791)	(24.899)

Η ανάλυση των ληξιπρόθεσμων και μη απομειωμένων εμπορικών απαιτήσεων παρατίθεται στη σημείωση 13.1.2.

12.10 Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Χρεώστες Διάφοροι	4.873	3.446	2.604	2.318
Απαιτήσεις Από Δημόσιες Αρχές	5.300	3.951	2.673	1.397
Λοιπές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	0	0	1.387	1.007
Προκαταβολές και δάνεια στο προσωπικό	7	14	0	0
Προπληρωθέντα έξοδα	1.276	866	804	292
Λοιπές Απαιτήσεις	398	437	53	63
Εγγυήσεις	104	102	51	51
Σύνολο	11.958	8.816	7.572	5.128
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(2.144)	(2.243)	(1.767)	(1.767)
Καθαρές απαιτήσεις Χρεωστών	9.814	6.573	5.805	3.361

Οι απαιτήσεις από δημόσιες αρχές αφορούν κυρίως σε παρακρατούμενο φόρο εισοδήματος και πιστωτικό ΦΠΑ, που αναμένεται είτε να εισπραχθεί είτε να συμψηφισθεί με μελλοντικούς φόρους εντός του 2018.

Η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης των λοιπών απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας παρατίθενται κάτωθι:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Υπόλοιπο ανοίγματος	(2.243)	(2.243)	(1.767)	(1.767)
Προβλέψεις διακοπτόμενων δραστηριοτήτων	99	0	0	0
Υπόλοιπο κλεισίματος	(2.144)	(2.243)	(1.767)	(1.767)

12.11 Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο

Το Εμπορικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου περιλαμβάνει ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 45 χιλ. για τα οποία δεν προέκυψε καμία μεταβολή εντός της τρέχουσας χρήσης

12.12 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31/12/2017 και 31/12/2016 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Μετρητά στο ταμείο	90	82	8	6
Ταμειακά διαθέσιμα στην τράπεζα	11.011	14.765	4.740	2.490
Δεσμευμένες βραχυπρόθεσμες προθεσμιακές τραπεζικές καταθέσεις	7	7	7	7
Σύνολο Ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμα	11.108	14.854	4.755	2.503
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε €	11.066	14.802	4.713	2.485
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε ξένο νόμισμα	42	52	42	18
Σύνολο Ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμα	11.108	14.854	4.755	2.503

Το ποσό των ταμειακών διαθεσίμων, το οποίο είναι προσωρινά δεσμευμένο την 31/12/2017 ανέρχεται σε ποσό € 7 χιλ. (31/12/2016: € 7 χιλ.) και αφορά κατά κύριο λόγο την παροχή, από τις συνεργαζόμενες τράπεζες, εγγυητικών επιστολών της Εταιρείας.

12.13 Μετοχικό κεφάλαιο

Την 31^η Δεκεμβρίου του 2017, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε εκατόν είκοσι πέντε εκατομμύρια τριακόσιες πενήντα χιλιάδες διακόσια ενενήντα εννέα Ευρώ (€ 125.350.299) ολοσχερώς καταβεβλημένο, διαιρούμενο σε τριακόσια πέντε εκατομμύρια επτακόσιες τριάντα δύο χιλιάδες τετρακόσιες τριάντα έξι (305.732.436) κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας σαράντα ενός λεπτών του Ευρώ (€ 0,41) η καθεμία και είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

12.14 Λοιπά Αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				
	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2016	5.600	594	1.634	(2.670)	5.158
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εξωτερικού	0	0	0	153	153
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	5.600	594	1.634	(2.517)	5.311

	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού	Σύνολα
	5.600	594	1.634	(2.517)	5.311
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017	5.600	594	1.634	(2.517)	5.311
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εξωτερικού	0	0	0	2.517	2.517
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	5.600	594	1.634	0	7.828

Ποσά σε € '000

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2016	4.101	594	440	5.134
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	4.101	594	440	5.134

	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολα
	4.101	594	440	5.134
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017	4.101	594	440	5.134
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	4.101	594	440	5.134

12.15 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο Όμιλος έχει τη νομική υποχρέωση για την καταβολή στο προσωπικό εφ' άπαξ αποζημίωσης κατά την ημερομηνία εξόδου κάθε εργαζομένου από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης. Η Εταιρεία εκτός της νομικής υποχρέωσης για την καταβολή στο προσωπικό εφ' άπαξ αποζημίωσης κατά την ημερομηνία εξόδου κάθε εργαζομένου από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης, έχει ενεργοποιήσει και ειδικό πρόγραμμα παροχών

προς τους εργαζομένους της υπό τη μορφή Ομαδικού Ασφαλιστηρίου, βάσει του οποίου χορηγείται επιπλέον ποσό αποζημίωσης συνταξιοδότησης, καθώς και χορήγηση πολυετιών εξαρτώμενο από τα έτη προϋπηρεσίας στην εταιρεία.

Η ανάλυση της υποχρέωσης αυτής για τον Όμιλο έχει ως εξής :

	Ποσά σε '000 €			31/12/2016		
	31/12/2017			31/12/2016		
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	12.910	3.918	16.828	12.774	3.586	16.360
Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος	-	1.186	1.186	-	728	728
	12.910	2.732	15.642	12.774	2.858	15.632
Ταξινομημένη ως :						
Μακροπρόθεσμη υποχρέωση	12.910	2.732	15.642	12.774	2.858	15.632
Βραχυπρόθεσμη υποχρέωση	0	0	0	0	0	0

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης για τα καθορισμένα προγράμματα παροχών έχει ως εξής:

	31/12/2017			31/12/2016		
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	12.774	3.586	16.360	12.345	3.641	15.986
Τρέχον κόστος απασχόλησης	431	471	902	408	491	899
Έξοδο τόκων	239	68	307	272	80	352
Επανεκτιμήσεις - αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) από μεταβολές χρηματοοικονομικών παραδοχών	(118)	158	40	228	(301)	(73)
Παροχές πληρωθείσες	(344)	(365)	(709)	(682)	(325)	(1.007)
Κόστος προϋπηρεσίας	104	-	104	203	-	203
Ζημιές/(κέρδη) από περικοπές και τακτοποιήσεις	-	-	-	-	-	-
Αναλογιστική υποχρέωσης διακοπείσας δραστηριότητας	(176)	-	(176)	-	-	-
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	12.910	3.918	16.828	12.774	3.586	16.360

Η μεταβολή στην εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος έχει ως εξής:

	31/12/2017	31/12/2016
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών
Εύλογη αξία στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος την 1η Ιανουαρίου	728	1.031
Έσοδο τόκων	13	23
Απόδοση των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (εξαιρουμένων των ποσών που περιλαμβάνονται στον καθαρό τόκο)	11	(2)
Εισφορές εργοδότη	799	-
Παροχές πληρωθείσες	(365)	(324)
Εύλογη αξία στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος την 31η Δεκεμβρίου	1.186	728

Τα στοιχεία του ενεργητικού του προγράμματος μπορούν να αναλυθούν στις ακόλουθες επενδυτικές κατηγορίες:

	31/12/2017	31/12/2016
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.186	728
Σύνολα	1.186	728

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων είναι:

	31/12/2017			31/12/2016		
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	431	471	902	408	491	899
Κόστος προϋπηρεσίας	104	-	104	203	-	203
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	239	55	294	272	59	331
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	774	526	1.300	883	550	1.433

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Λοιπών Συνολικών Εσόδων είναι:

	31/12/2017			31/12/2016		
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	(199)	(49)	(248)	(600)	(136)	(736)
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) στην υποχρέωση λόγω εμπειρίας	317	(98)	219	372	437	809
Συνολικά έσοδα /(έξοδα) αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα	118	(147)	(29)	(228)	301	73

Η επίδραση των μεταβολών σε σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές είναι :

	Προεξοφλητικό επιτόκιο		Προεξοφλητικό επιτόκιο	
	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	(1.190)	1.317	(976)	1081
	Μελλοντικές αυξήσεις μισθών		Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	
	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	1.052	(963)	1.070	(969)

Η ανάλυση ευαισθησίας πραγματοποιήθηκε αλλάζοντας μια παράμετρο κάθε φορά χωρίς να αλλάζουν οι υπόλοιπες. Η πραγματική μεταβολή ενδέχεται να είναι διαφορετική από αυτή που παρουσιάζεται, καθώς είναι απίθανο να προκύψει μια μεταβολή σε μια αναλογιστική παραδοχή χωρίς ταυτόχρονη επίδραση σε κάποια άλλη, αφού κάποιες από τις αναλογιστικές παραδοχές σχετίζονται μεταξύ τους.

Η ανάλυση της υποχρέωσης αυτής για την Εταιρεία έχει ως εξής :

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

	Ποσά σε '000 €			31/12/2016		
	31/12/2017			31/12/2016		
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	6.628	3.918	10.546	6.531	3.586	10.117
Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος	-	1.186	1.186	-	728	728
	6.628	2.732	9.360	6.531	2.858	9.389
Ταξινομημένη ως :						
Μακροπρόθεσμη υποχρέωση	6.628	2.732	9.360	6.531	2.858	9.389
Βραχυπρόθεσμη υποχρέωση						

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης για τα καθορισμένα προγράμματα παροχών έχει ως εξής:

	31/12/2017			31/12/2016		
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	6.531	3.585	10.116	6.409	3.641	10.050
Τρέχον κόστος απασχόλησης	200	471	671	193	491	684
Έξοδο τόκων	124	68	192	140	80	220
Επανεκτιμήσεις - αναλογιστικές ζημιές / (κέρδη) από μεταβολές χρηματοοικονομικών παραδοχών	(121)	159	38	24	(301)	(277)
Παροχές πληρωθείσες	(161)	(365)	(526)	(320)	(325)	(645)
Κόστος προϋπηρεσίας	58	-	58	108	-	108
Ζημιές / (κέρδη) από περικοπές και τακτοποιήσεις	(2)	-	(2)	(23)	-	(23)
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	6.628	3.918	10.546	6.531	3.585	10.116

Η μεταβολή στην εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος έχει ως εξής:

	31/12/2017	31/12/2016
Προγράμματα καθορισμένων παροχών		
Εύλογη αξία στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος την 1η Ιανουαρίου	728	1.031
Έσοδο τόκων	12	23
Απόδοση των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (εξαιρουμένων των ποσών που περιλαμβάνονται στον καθαρό τόκο)	11	(2)
Εισφορές εργοδότη	799	-
Παροχές πληρωθείσες	(365)	(324)
Εύλογη αξία στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος την 31η Δεκεμβρίου	1.185	728

Τα στοιχεία του ενεργητικού του προγράμματος μπορούν να αναλυθούν στις ακόλουθες επενδυτικές κατηγορίες:

	31/12/2017	31/12/2016
Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)		
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.185	728
Σύνολο	1.185	728

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων είναι:

	31/12/2017			31/12/2016		
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	200	471	671	193	491	684
Κόστος προϋπηρεσίας	58	-	58	108	-	108
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	124	55	179	140	57	197
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	382	526	908	441	548	989

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Λοιπών Συνολικών Εσόδων είναι:

	31/12/2017			31/12/2016		
	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	(98)	(49)	(147)	(24)	301	277
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) στην υποχρέωση λόγω εμπειρίας	219	(99)	120	-	-	-
Συνολικά έσοδα / (έξοδα) αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα	121	(148)	(27)	(24)	301	277

Η επίδραση των μεταβολών σε σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές είναι :

	Προεξοφλητικό επιτόκιο		Προεξοφλητικό επιτόκιο	
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%
	(708)	781	(481)	534
	Μελλοντικές αυξήσεις μισθών		Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%
	523	(482)	526	(480)

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές, που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής :

Οι σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση είναι οι ακόλουθες:

	31/12/2017	31/12/2016
Προεξοφλητικό επιτόκιο της 31ης Δεκεμβρίου	1,80%	1,90%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,80%	1,80%
Πληθωρισμός	2,00%	2,00%

Το επιτόκιο προεξόφλησης που έχει χρησιμοποιηθεί έχει καθοριστεί βάσει απόδοσης υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο νόμισμα στο οποίο οι παροχές θα πρέπει να καταβληθούν και που έχουν όρους λήξης που προσεγγίζουν τους όρους της σχετικής υποχρέωσης. Οι σχετικές παραδοχές έχουν μεταβληθεί σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο λόγω αλλαγών στις συνθήκες της αγοράς.

12.16 Επιχορηγήσεις

Η κίνηση των επιχορηγήσεων του Ομίλου αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2016	175	175
Απόσβεση επιχορηγήσεων	(35)	(35)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	140	140

	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2017	140	140
Απόσβεση επιχορηγήσεων	(35)	(35)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	105	105

12.17 Δανειακές υποχρεώσεις

Τα δάνεια του Ομίλου και της Εταιρείας καθώς και οι ημερομηνίες λήξης τους αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000

Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης
Τραπεζικός δανεισμός με εξασφαλίσεις
Τραπεζικός δανεισμός χωρίς εξασφαλίσεις
Ομολογιακά δάνεια με εξασφαλίσεις
Μείον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων

Ο ΟΜΙΛΟΣ

31/12/2017	31/12/2016
550	723
0	18.345
750	1.750
126.989	132.756
(11.597)	(152.101)
116.692	1.473

Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης
Τραπεζικός δανεισμός με εξασφαλίσεις
Πλέον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων

31/12/2017	31/12/2016
315	264
2.988	4.087
11.597	152.101
14.900	156.452

Ποσά σε € '000

Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης
Τραπεζικός δανεισμός χωρίς εξασφαλίσεις
Ομολογιακά δάνεια με εξασφαλίσεις
Μείον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

31/12/2017	31/12/2016
221	117
750	1.750
85.942	90.960
(9.097)	(91.960)
77.816	867

Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης
Πλέον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων

31/12/2017	31/12/2016
187	55
9.097	91.960
9.284	92.015

Οι ημερομηνίες λήξης των δανείων του Ομίλου, έχουν ως εξής :

Ποσά σε € '000

Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2017

	Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Τραπεζικός δανεισμός με εξασφαλίσεις	Τραπεζικός δανεισμός χωρίς εξασφαλίσεις	Ομολογιακά δάνεια με εξασφαλίσεις	Δανειακές Υποχρεώσεις
Εως 1 έτους	315	2.988	750	10.847	14.900
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	463	0	0	8.947	9.410
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών	80	0	0	14.447	14.527
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών	7	0	0	92.748	92.755
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών	0	0	0	0	0
Άνω των 5 ετών	0	0	0	0	0
	865	2.988	750	126.989	131.592

Ποσά σε € '000

Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2016

	Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Τραπεζικός δανεισμός με εξασφαλίσεις	Τραπεζικός δανεισμός χωρίς εξασφαλίσεις	Ομολογιακά δάνεια με εξασφαλίσεις	Δανειακές Υποχρεώσεις
Εως 1 έτους	264	22.432	1.000	132.756	156.452
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	253	0	750	0	1.003
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών	265	0	0	0	265
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών	148	0	0	0	148
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών	57	0	0	0	57
Άνω των 5 ετών	0	0	0	0	0
	987	22.432	1.750	132.756	157.925

Οι ημερομηνίες λήξης των δανείων της Εταιρείας, έχουν ως εξής :

Ποσά σε € '000		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2017		Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Τραπεζικός δανεισμός χωρίς εξασφαλίσεις	Ομολογιακά δάνεια με εξασφαλίσεις	Δανειακές Υποχρεώσεις
Εως 1 έτους		187	750	8.347	9.284
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών		197	0	5.947	6.144
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών		24	0	10.947	10.971
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών		0	0	60.701	60.701
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών		0	0	0	0
Άνω των 5 ετών		0	0	0	0
		408	750	85.942	87.100

Ποσά σε € '000		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2016		Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Τραπεζικός δανεισμός χωρίς εξασφαλίσεις	Ομολογιακά δάνεια με εξασφαλίσεις	Δανειακές Υποχρεώσεις
Εως 1 έτους		55	1.000	90.960	92.015
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών		57	750	0	807
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών		60	0	0	60
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών		0	0	0	0
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών		0	0	0	0
Άνω των 5 ετών		0	0	0	0
		172	1.750	90.960	92.882

Οι υποχρεώσεις χρηματοοικονομικής μίσθωσης του Ομίλου, έχουν ως εξής :

Ποσά σε € '000	31/12/2017		31/12/2016	
	Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές	Παρούσα αξία ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές	Παρούσα αξία ελάχιστων μελλοντικών καταβολών
Εως 1 έτους	317	315	273	264
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	555	550	734	723
Άνω των 5 ετών	0	0	0	0
Σύνολο Ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	872	865	1.007	987
Μείον: Ποσά που αποτελούν χρηματοοικονομικά έξοδα	(7)	0	(20)	0
Σύνολο παρούσας αξίας ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	865	865	987	987

Το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων καθώς και των χρηματοδοτικών μισθώσεων για την ετήσια περίοδο 01/01-31/12/2017 (και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο) περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έξοδα» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος δεν έχει δάνεια αποτιμώμενα στις εύλογες αξίες. Η λογιστική αξία των δανειακών υποχρεώσεων εκτιμάται ότι προσεγγίζει την εύλογη αξία τους καθώς τα δάνεια έχουν αναχρηματοδοτηθεί ή έχουν υποστεί τροποποιήσεις σχεδόν στο σύνολό τους κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2016-2017 και κατ' επέκταση το επιτόκιο προεξόφλησης που θα χρησιμοποιούνταν για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας εκτιμάται παρόμοιο με τα επιτόκια που ο Όμιλος καταβάλλει.

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια δανεισμού του Ομίλου για τη χρήση 2017, ήταν για τις Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις 6,70% (έναντι 6,40% το 2016) και για τις Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις 3,10% (έναντι 4,80% το 2016). Αντίστοιχα, για την Εταιρεία το επιτόκιο δανεισμού για τις Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις ανερχόταν σε 6,30% (έναντι 6,10% το 2016).

Ολοκλήρωση Συμφωνιών Αναδιάρθρωσης των ομολογιακών δανείων του ΥΓΕΙΑ και του ΜΗΤΕΡΑ

Εντός της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος και η Εταιρεία προχώρησαν στην αναταξινόμηση δανειακών υποχρεώσεων € 121.909 χιλ. και € 82.863 χιλ. αντίστοιχα, από τις βραχυπρόθεσμες στις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, στα πλαίσια της ολοκλήρωσης της αναδιάρθρωσης των δανειακών υποχρεώσεων του ΥΓΕΙΑ και του ΜΗΤΕΡΑ.

Ομολογιακό δάνειο ΥΓΕΙΑ

Την 21/11/2017, υπεγράφη η πρόσθετη πράξη τροποποίησης του, από 28/09/2012, προγράμματος εκδόσεως κοινού Ομολογιακού Δανείου, βάσει των διατάξεων του Ν. 3156/2003 και του κ.ν. 2190/1920, μέσω ιδιωτικής

τοποθέτησης με κάλυψη από τις «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη, ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά την υπογραφή της πρόσθετης πράξης ποσού €87.645 χιλ.

Οι βασικοί όροι της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του προγράμματος προβλέπουν α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης κατά 5 έτη έως 22/11/2021 με δυνατότητα επιπλέον παράτασης για 2 έτη υπό την έγκριση των ομολογιούχων, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με επιτόκιο Euribor τριμήνου και μείωση του περιθωρίου επιτοκίου σε 4% ετησίως, γ) την τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής του υφιστάμενου ανεξόφλητου κεφαλαίου σε εξαμηνιαίες δόσεις και δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων (Εξαμηνιαίων και Ετήσιων). Για το ως άνω πρόγραμμα έχουν παρασχεθεί εξασφαλίσεις από την Εταιρεία οι οποίες περιλαμβάνουν προσημειώσεις επί ενσώματων παγίων και σύσταση πλασματικού ενεχύρου επί εξοπλισμού ύψους € 116,8 εκ., καθώς και ενέχυρα επί απαιτήσεων από ασφαλιστικά ταμεία και του σήματος της Εταιρείας.

Ομολογιακό δάνειο ΜΗΤΕΡΑ

Αντίστοιχα, για ομολογιακό δάνειο του ΜΗΤΕΡΑ την 21/12/2017, υπογράφηκε η πρόσθετη πράξη τροποποίησης του, από 30/12/2013, προγράμματος εκδόσεως κοινού Ομολογιακού Δανείου, μεταξύ της εταιρείας «ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ» και των ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη, ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά την υπογραφή της πρόσθετης πράξης ποσού € 41.163 χιλ.

Οι βασικοί όροι της πρόσθετης πράξης τροποποίησης του προγράμματος προβλέπουν α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης κατά 5 έτη μέχρι την 15η Νοεμβρίου 2021 με δυνατότητα επιπλέον παράτασης για 2 έτη υπό την έγκριση των ομολογιούχων, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με επιτόκιο Euribor τριμήνου και μείωση του περιθωρίου επιτοκίου σε 4% ετησίως, γ) την τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής του υφιστάμενου ανεξόφλητου κεφαλαίου σε εξαμηνιαίες δόσεις και δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων (Εξαμηνιαίων και Ετήσιων). Για το ως άνω πρόγραμμα έχουν παρασχεθεί εξασφαλίσεις από την Εταιρεία οι οποίες περιλαμβάνουν προσημειώσεις επί ενσώματων παγίων και σύσταση πλασματικού ενεχύρου επί εξοπλισμού ύψους € 50,6 εκ., καθώς και ενέχυρα επί απαιτήσεων από ασφαλιστικά ταμεία και του σήματος του ΜΗΤΕΡΑ.

Η Διοίκηση του Ομίλου έλαβε εντός του 2017 τη συναίνεση των συνεργαζόμενων τραπεζών για την άρση της υποχρέωσης τήρησης των χρηματοοικονομικών δεικτών κατά την 31/12/2017 του ομολογιακού δανείου του ΜΗΤΕΡΑ.

12.18 Προβλέψεις

Το σύνολο των προβλέψεων του Ομίλου και της Εταιρείας αφορούν σε μακροπρόθεσμες προβλέψεις, οι οποίες δεν εμφανίζονται σε προεξοφλημένα ποσά, καθώς δεν υπάρχει ακριβής εκτίμηση του χρόνου καταβολής τους.

Ποσά σε € '000	Πρόβλεψη για έξοδο φόρου από ανέλεγκτες χρήσεις	ΟΜΙΛΟΣ Προβλέψεις επιδίκων υποθέσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2016	1.951	10.507	12.458
Πρόσθετες προβλέψεις	0	571	571
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	(1.381)	(104)	(1.485)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	570	10.974	11.544

Ποσά σε € '000	Πρόβλεψη για έξοδο φόρου από ανέλεγκτες χρήσεις	Προβλέψεις επιδίκων υποθέσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2017	570	10.974	11.544
Πρόσθετες προβλέψεις	0	93	93
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	(69)	(77)	(146)
Αχρησιμοποίητα ποσά προβλέψεων που αναστράφησαν	(30)	(1.200)	(1.230)
Αναστροφή Προβλέψεων διακοπτόμενων δραστηριοτήτων	(84)	(40)	(124)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	387	9.750	10.137

Ποσά σε € '000	Πρόβλεψη για έξοδο φόρου από ανέλεγκτες χρήσεις	ΟΜΙΛΟΣ Προβλέψεις επιδίκων υποθέσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2016	650	1.639	2.289
Πρόσθετες προβλέψεις		500	500
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	(581)	0	(581)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	69	2.139	2.208

Ποσά σε € '000	Πρόβλεψη για έξοδο φόρου από ανέλεγκτες χρήσεις	ΟΜΙΛΟΣ Προβλέψεις επιδίκων υποθέσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2017	69	2.139	2.208
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	(69)	0	(69)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	(0)	2.139	2.139

12.19 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Λοιπές Υποχρεώσεις	252	272	56	55
Διακανονισμένες οφειλές ασφαλιστικών οργανισμών	20	69	0	0
Τακτοποίηση αυθαιρέτων βάσει του Ν 4014/2011	251	323	159	204
Σύνολο	523	664	215	259

12.20 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των υπολοίπων των προμηθευτών και των λοιπών συναφών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας έχει ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Προμηθευτές	40.484	54.113	8.513	8.184
Επιταγές Πληρωτέες	3.829	3.175	2.108	2.430
Προκαταβολές πελατών	2.728	3.060	467	665
Εμπορικές υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	0	0	406	1.556
Λοιπές υποχρεώσεις	6.060	6.140	3.325	3.449
Σύνολο	53.101	66.488	14.819	16.284

12.21 Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι

Ο φόρος εισοδήματος πληρωτέος αναλύεται ως εξής :

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Φόρος εισοδήματος	10	34	0	0
Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	297	554	297	554
Σύνολο	307	588	297	554

Τον Μάρτιο του 2018, ολοκληρώθηκε ο φορολογικός έλεγχος της χρήσης 2012 της Εταιρείας από τον οποίο προέκυψαν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις ποσού € 296 χιλ. Σημειώνεται ότι, η Εταιρεία είχε σχηματίσει πρόβλεψη φόρων για ανέλεγκτες χρήσεις ποσού €68 χιλ. ευρώ με την οποία συμψηφίστηκε το ως ανωτέρω ποσό, το δε υπόλοιπο επιβάρυνε τα αποτελέσματα της χρήσης 2017.

Περαιτέρω, εντός της τρέχουσας χρήσης ολοκληρώθηκε και ο τακτικός φορολογικός έλεγχος της χρήσης 2012 της θυγατρικής του ΥΓΕΙΑ, ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ, από τον οποίο δεν προέκυψαν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις. Η Εταιρεία αναμένει τη λήψη των οριστικών φύλλων ελέγχου εντός του 2018.

12.22 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Έσοδα επόμενης περιόδου - Επιχορηγήσεις	103	50	0	0
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	3.707	4.606	1.819	1.981
Λοιπές υποχρεώσεις από φόρους	7.141	8.406	3.772	4.685
Υποχρεώσεις προς το προσωπικό	1.601	1.993	927	940
Δεδουλευμένα έξοδα	1.248	1.515	491	315
Λοιπές υποχρεώσεις	5.174	4.025	4.044	2.261
Δεδουλευμένοι τόκοι	822	958	451	629
Υποχρεώσεις από αγορά μετοχών	0	70	0	0
Σύνολο	19.796	21.623	11.504	10.811

12.23 Συμφωνία μεταβολής υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές δραστηριότητες

Οι μεταβολές στις υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας οι οποίες προέρχονται από χρηματοδοτικές δραστηριότητες έχουν κατηγοριοποιηθεί ως ακολούθως:

31/12/2016	ΟΜΙΛΟΣ		Σύνολο
	Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις 1.473	Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις 156.452	
Ταμειακές ροές:			
Αποπληρωμές	(5.801)	(1.301)	(7.102)
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	0	821	821
Μη ταμειακές μεταβολές:			
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών	0	(1.045)	(1.045)
/Μειώσεις από πώληση θυγατρικών			
Αναταξινόμησης	132.337	(132.337)	0
Μεταφορά στις ομάδες κατεχόμενες προς πώληση	(11.318)	(7.669)	(18.987)
Λοιπές μεταβολές	1	(21)	(20)
31/12/2017	116.692	14.900	131.592

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

31/12/2016	Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Σύνολο
	867	92.015	92.882
Ταμειακές ροές:			
Αποπληρωμές	0	-5.886	-5.886
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	104	0	104
Μη ταμειακές μεταβολές:			
Αναταξινομήσεις	76.845	-76.845	0
31/12/2017	77.816	9.284	87.100

12.24 Πωλήσεις

Οι πωλήσεις αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Πωλήσεις προϊόντων	258	210	0	0
Πωλήσεις εμπορευμάτων	4.434	3.909	0	0
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	201.280	201.772	125.223	126.043
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	205.972	205.891	125.223	126.043
Σύνολα από διακοπείσες δραστηριότητες	21.588	21.840	0	0
Σύνολο	227.560	227.731	125.223	126.043

12.25 Έξοδα ανά λειτουργία

Τα έξοδα του Ομίλου αναλύονται ως εξής σε κόστος πωληθέντων, έξοδα διοίκησης και έξοδα διάθεσης :

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ				1/1-31/12/2016			
	1/1-31/12/2017				1/1-31/12/2016			
	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Σύνολο	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Σύνολο
Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	59.151	9.652	2.917	71.720	58.849	9.463	2.962	71.274
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	44.732	0	0	44.732	45.039	0	0	45.039
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	9.641	319	487	10.447	10.157	305	522	10.984
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	3.354	644	53	4.051	3.394	684	57	4.135
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	27.534	1.610	97	29.241	27.060	1.832	134	29.026
Παροχές τρίτων	11.642	771	12	12.425	11.663	820	10	12.493
Έξοδα τηλεπικοινωνιών	245	73	1	319	232	71	1	304
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	1.524	649	270	2.443	1.475	490	252	2.217
Φόροι και τέλη	1.557	430	44	2.031	1.119	428	52	1.599
Προβλέψεις	3.783	269	0	4.052	7.285	15	0	7.300
Ασφάλιστρα	1.494	131	4	1.629	1.550	137	4	1.691
Έπισκευές και συντηρήσεις	3.609	301	25	3.935	3.291	267	27	3.585
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	12	305	1.247	1.564	78	242	930	1.250
Προμήθειες πωλήσεων	2	0	0	2	1	0	0	1
Λοιπά έξοδα	1.169	347	135	1.651	1.134	331	120	1.585
Δωρεές	222	13	0	235	195	4	0	199
Έξοδα μεταφοράς	124	29	28	181	179	31	22	232
Αναλώσιμα	1	19	0	20	1	15	0	16
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	169.796	15.562	5.320	190.678	172.702	15.135	5.093	192.930
Σύνολα από διακοπείσες δραστηριότητες	18.978	4.650	0	23.628	18.893	4.761	0	23.654
Σύνολο	188.774	20.212	5.320	214.306	191.595	19.896	5.093	216.584

Τα έξοδα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής σε κόστος πωληθέντων, έξοδα διοίκησης και έξοδα διάθεσης :

Ποσά σε € '000	1/1-31/12/2017				1/1-31/12/2016			
	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Σύνολο	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Σύνολο
Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	32.417	4.704	272	37.393	31.884	4.627	267	36.778
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	29.042	0	0	29.042	30.385	0	0	30.385
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	7.289	18	439	7.746	7.830	20	473	8.323
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	802	2	48	852	869	2	52	923
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	13.925	0	0	13.925	14.493	0	0	14.493
Παροχές τρίτων	5.546	390	0	5.936	5.441	383	0	5.824
Έξοδα τηλεπικοινωνιών	120	10	0	130	115	9	0	124
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	1.012	83	0	1.095	954	78	0	1.032
Φόροι και τέλη	1.248	0	0	1.248	935	0	0	935
Προβλέψεις	2.500	0	0	2.500	5.300	0	0	5.300
Ασφάλιστρα	1.070	88	0	1.158	1.115	91	0	1.206
Έπισκευές και συντηρήσεις	2.400	197	0	2.597	2.206	181	0	2.387
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	0	0	1.048	1.048	0	0	712	712
Προμήθειες πωλήσεων	2	0	0	2	1	0	0	1
Λοιπά έξοδα	867	23	7	897	821	22	5	848
Δωρεές	222	0	0	222	194	0	0	194
Έξοδα μεταφορών	100	0	0	100	144	0	0	144
Σύνολο	98.562	5.515	1.814	105.891	103.280	5.499	1.514	110.293

Εντός της τρέχουσας χρήσης, τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας λόγω συνταξιοδοτικών προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών ανέρχονται σε € 302 χιλ. και € 214 χιλ., αντίστοιχα. Τα ως άνω ποσά περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους» του παραπάνω πίνακα.

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, στα έξοδα του Ομίλου περιλαμβάνονται αμοιβές των τακτικών ελεγκτών ύψους € 62 χιλ. που αφορούν σε επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες.

12.26 Λοιπά έσοδα / έξοδα εκμετάλλευσης

Τα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης για τις χρήσεις 2017 και 2016 έχουν ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Έσοδα από Ενοίκια	1.261	1.231	337	318
Έσοδα από Επιδοτήσεις	125	235	45	66
Αποζημιώσεις	1	0	1	0
Αποσβέσεις ληφθέντων επιχορηγήσεων	35	35	0	0
Έσοδα από αχρησιμοποίητες Προβλέψεις	1.247	0	0	0
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις από αποζημίωση προσωπικού	0	400	0	0
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	767	819	391	482
Λοιπά έσοδα	1.427	925	612	130
Κέρδη από την πώληση ενσώματων παγίων	8	11	0	11
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	4.871	3.656	1.386	1.007
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από διακοπείσες δραστηριότητες	241	191	0	0
Σύνολο λοιπών εσόδων εκμετάλλευσης	5.112	3.847	1.386	1.007

Τα λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης για τις χρήσεις 2017 και 2016 έχουν ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Φόροι ακίνητης περιουσίας και λοιποί φόροι	171	196	72	75
Πρόστιμα και προσαυξήσεις	224	379	213	255
Προβλέψεις	131	0	0	0
Ζημιές από την πώληση ενσώματων παγίων	12	49	4	43
Λοιπά έξοδα	602	640	146	353
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.140	1.264	435	726
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από διακοπείσες δραστηριότητες	73	228	0	0
Σύνολο λοιπών εξόδων εκμετάλλευσης	1.213	1.492	435	726

12.27 Χρηματοοικονομικά κόστη / έσοδα

Τα χρηματοοικονομικά κόστη / έσοδα αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε € '000

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων	158	205	62	109
Τόκοι ομολογιακών δανείων	8.287	8.675	5.491	5.965
Τόκοι χρηματοοικονομικών μισθώσεων	34	5	16	0
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης υποχρεώσεων παροχών προσωπ.	307	348	192	221
Προμήθειες Εγγυητικών Επιστολών	1	2	1	2
Λοιποί τόκοι έξοδα	208	78	81	73
Προμήθειες Τραπεζών	482	459	208	196
Χρηματοοικονομικά έξοδα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	9.477	9.772	6.051	6.566
Χρηματοοικονομικά έξοδα από διακοπείσες δραστηριότητες	1.807	1.648	0	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	11.284	11.420	6.051	6.566

Ποσά σε € '000

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Έσοδα από τόκους καταθέσεων	6	2	0	1
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγράμματος καθορισμένων παρόχων	25	21	25	21
Λοιποί τόκοι έσοδα	4	4	1	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών εσόδων	35	27	26	22

12.28 Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε € '000

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Απομείωση στοιχείων ενεργητικού	0	(500)	(23.449)	(13.400)
Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	41	11	1	2
Ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	(13)	(24)	(6)	(2)
Λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	(54)	(3.149)	0	(1.440)
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(26)	(3.662)	(23.454)	(14.840)
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες	223	169	0	0
Σύνολο λοιπών χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων	197	(3.493)	(23.454)	(14.840)

Οι απομειώσεις στοιχείων ενεργητικού για την τρέχουσα χρήση αναλύονται στις Σημειώσεις 12.2 & 12.4.

12.29 Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αναλύεται ως εξής :

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ				Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Συνεχιζόμενες δραστηριότητες		Διακοπείσες δραστηριότητες		Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Τρέχον έξοδο φόρου	12	84	0	0	0	0
Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων	(337)	(2.192)	(5)	(6)	166	(1.559)
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	256	(30)	0	0	256	0
Σύνολο φόρου εισοδήματος συνεχιζόμενης δραστηριότητας	(69)	(2.138)	(5)	(6)	422	(1.559)

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Συνεχιζόμενες δραστηριότητες		Διακοπείσες δραστηριότητες		Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	
Ποσά σε € '000	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Κέρδη προ Φόρων (από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)	9.557	1.946	(3.457)	(3.330)	(9.196)	(5.348)
Συντελεστής Φόρου	29%	29%	29%	29%	29%	29%
Αναμενόμενη Δαπάνη Φόρου	2.772	564	(1.003)	(966)	(2.667)	(1.551)
Προ/γές για εισοδήματα που δεν υπόκεινται σε φορολογία						
- Συμψηφισμός λόγω σωρευμένων ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(7.972)	(7.428)	0	0	(8.213)	(6.840)
- Πρόσθετοι φόροι & προσαυξήσεις προηγ. χρήσεων	256	0	0	0	256	0
- Ζημιές χρήσης για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλ. φορολ. απαιτ.	3.013	3.712	513	172	9.465	2.294
- Λοιπά	(241)	0	0	0	0	0
Προς/γές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορ/κούς σκοπούς						
- Μη εκπιπώμενες δαπάνες	2.043	969	0	377	1.519	4.464
- Διαφορές φόρου προηγούμενων χρήσεων	0	(30)	0	0	0	0
- Πρόσθετοι φόροι & προσαυξήσεις	60	74	0	0	62	74
- Επίδραση από διαφορές φορολογικών συντελεστών θυγατρικών εξωτερικού	0	0	485	411	0	0
Σύνολο φόρου συνεχιζόμενων και διακοπεισών δραστηριοτήτων	(69)	(2.138)	(5)	(6)	422	(1.559)

Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία, ο φορολογικός συντελεστής που εφαρμόζεται στις ελληνικές επιχειρήσεις ορίστηκε στο 29% για το 2015 και έπειτα.

12.30 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή για την περίοδο 01/01-31/12/2017 και την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο, προκύπτουν από τη διαίρεση του κέρδους που αναλογεί στους ιδιοκτήτες της μητρικής (μετά από φόρους), με τον σταθμισμένο μέσο αριθμό των κοινών μετοχών της Εταιρείας στην διάρκεια της περιόδου. Οι μειωμένες ζημιές ανά μετοχή είναι ίδιες με τις βασικές.

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες				
Βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή				
Κέρδη που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρείας	9.655.911	4.174.735	(9.617.233)	(3.787.573)
Σταθμισμένος μέσος όρος αριθμού μετοχών	305.732.436	305.732.436	305.732.436	305.732.436
Βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή (Ευρώ ανά μετοχή)	0,0316	0,0137	(0,0315)	(0,0124)

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2017	31/12/2016
Διακοπείσες Δραστηριότητες		
Βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή		
Κέρδη που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρείας	(11.322.814)	(3.325.253)
Σταθμισμένος μέσος όρος αριθμού μετοχών	305.732.436	305.732.436
Βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή (Ευρώ ανά μετοχή)	(0,0370)	(0,0109)

12.31 Δεσμεύσεις

Δεσμεύσεις λειτουργικών μισθώσεων – της Εταιρείας και του Ομίλου λειτουργούντος ως μισθωτή.

Ο Όμιλος μισθώνει γραφεία και αποθήκες με λειτουργικές μισθώσεις που έχουν διάφορους όρους, ρήτρες αναπροσαρμογής και δικαιώματα ανανέωσης. Τα μελλοντικά ελάχιστα πληρωτέα συνολικά μισθώματα σύμφωνα με τις συμβάσεις των λειτουργικών και χρηματοδοτικών μισθώσεων έχουν ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις				
Εντός 1 έτους	852	1.726	742	945
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	2.794	3.759	1.798	2.078
Άνω των 5 ετών	277	520	257	180
Βραχυπρόθεσμες δεσμεύσεις διακοπεισών δραστηριοτήτων από λειτουργικές μισθώσεις	18	0	0	0
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις	3.941	6.005	2.797	3.203

Οι υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύονται κατ' έτος ως εξής :

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Δεσμεύσεις από χρηματοοικονομικές μισθώσεις				
Εντός 1 έτους	315	264	187	55
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	550	723	221	117
Σύνολο δεσμεύσεων από χρηματοοικονομικές μισθώσεις	865	987	408	172

Οι εγγυήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31/12/2017 και την 31/12/2016, έχουν ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εγγυήσεις				
Εγγυήσεις σε τρίτους	51	51	0	0
Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης	198	198	30	30
Εγγυήσεις για την αποπληρωμή δανεισμού των θυγατρικών	35.080	36.583	35.080	36.080
Εγγυήσεις για την συμμετοχή σε διάφορους διαγωνισμούς	2	2	2	2
Σύνολο εγγυήσεων	35.331	36.834	35.112	36.112

Επί των ενσώματων παγίων στοιχείων του Ομίλου κατά την 31/12/2017 υπάρχουν εμπράγματα βάρη ποσού € 187,4εκ. (2016: € 187,4εκ.) έναντι δανεισμού και για την Εταιρεία τα εμπράγματα βάρη ανέρχονται στο ποσό € 116,8εκ. (2016: € 116,8εκ.). Επιπρόσθετα, προς εξασφάλιση των ομολογιακών δανείων της Εταιρείας και της θυγατρικής ΜΗΤΕΡΑ έχει συσταθεί ενέχυρο επί των σημάτων των εν λόγω εταιρειών.

Οι λοιπές δεσμεύσεις του Ομίλου κατά την 31/12/2017 και την 31/12/2016, έχουν ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2017	31/12/2016
Λοιπές Δεσμεύσεις		
Εντός 1 έτους	0	432
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	0	733
Βραχυπρόθεσμες λοιπές δεσμεύσεις διακοπεισών δραστηριοτήτων	375	0
Μακροπρόθεσμες λοιπές δεσμεύσεις διακοπεισών δραστηριοτήτων	370	0
Σύνολο λοιπών δεσμεύσεων	745	1.165

12.32 Ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις

Πληροφορίες σχετικά με ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας. Πιο αναλυτικά:

12.32.1 Σημαντικές Δικαστικές εκκρεμότητες

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις στο πλαίσιο της κανονικής λειτουργίας της. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται και υποθέσεις ιατρικής ευθύνης. Για την πλειοψηφία των υποθέσεων αυτών ο Όμιλος και η Εταιρεία διαθέτουν κάλυψη επαγγελματικής αστικής ευθύνης βάσει συμβολαίων ασφάλισης που έχουν συνάψει. Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις στις οικονομικές καταστάσεις σχετικά με τις εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, στις περιπτώσεις εκείνες που θεωρείται πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία την 31/12/2017 έχουν διενεργήσει προβλέψεις ύψους € 9,8 εκ. και € 2,1 εκ. αντίστοιχα. Η Διοίκηση και οι νομικοί σύμβουλοι της Εταιρείας εκτιμούν ότι οι εκκρεμείς, πέραν της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων, υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας του. (βλέπε Σημείωση 12.18)

12.32.2 Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου δεν είναι οριστικές, καθώς υπάρχουν ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, οι οποίες αναλύονται στη Σημείωση 9.1 των Οικονομικών Καταστάσεων της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2017.

Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις που αναφέρονται στην εν λόγω Σημείωση, υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων λαμβάνοντας τις αντίστοιχες προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Η Διοίκηση θεωρεί ότι, πέραν των σχηματισμένων προβλέψεων, τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στην ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση, στα αποτελέσματα λειτουργίας του και στις ταμειακές ροές του Ομίλου. (βλέπε Σημείωση 12.18 & 12.29)

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2016, οι εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994 και του άρθρου 65Α παρ.1 του Ν.4174/2013, χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές. Σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1006/2016, οι εταιρείες οι οποίες έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι σε ενδεχόμενους μελλοντικούς επανελέγχους από τις φορολογικές αρχές, εάν τελικά διενεργηθούν, δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες φορολογικές διαφορές με σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Για τη χρήση 2017, ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης βρίσκεται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2017. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης ισχύει για τις χρήσεις 2016 και εφεξής σε προαιρετική βάση.

Σημειώνεται ότι, την 31/12/2017 παραγράφηκαν οι χρήσεις έως την 31/12/2011 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 36 Ν.4174/2013.

12.33 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ενδοεταιρικές συναλλαγές

Οι παρακάτω συναλλαγές και υπόλοιπα αποτελούν τις συναλλαγές των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου. Οι συναλλαγές αυτές, μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου έχουν απαλειφθεί κατά τη διαδικασία της ολικής ενοποίησης.

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ 01/01/2017 - 31/12/2017												
ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ	ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ	ΛΗΤΩ ΑΕ	ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΕ	ΑΛΦΑ LAB ΑΕ	HYGIEIA HOSPITAL TIRANA ShA	ΛΗΤΩ LAB ΑΕ	Y-LOGIMED ΑΕ	Y PHARMA ΑΕ	ANIZ ΑΕ	BEATIFIC ΑΕ	ΣΥΝΟΛΟ
Π Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ	0	2.189.602	42.926	0	5.251	75.023	0	17.204	0	66.509	7.906	2.404.421
Ω ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	316.557	0	5.156	0	0	120	0	0	0	0	10.371	332.204
Α ΛΗΤΩ Α.Ε.	86	0	0	1.971	52.800	0	1.167	0	0	0	0	56.024
Η ΑΛΦΑ LAB ΑΕ	348.503	481.805	135.947	0	0	32.310	0	0	0	0	0	998.564
Τ Y-LOGIMED ΑΕ	16.660.505	7.510.512	968.349	0	5.078	418.388	0	0	1.200	0	36.197	25.600.229
Σ ANIZ Α.Ε.	20.091	0	0	0	0	0	0	196	0	0	0	20.287
Σ BEATIFIC ΑΕ	365	2.638	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.003
ΣΥΝΟΛΟ	17.346.107	10.184.556	1.152.379	1.971	63.128	525.840	1.167	17.400	1.200	66.509	54.474	29.414.732

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ 1.1.2016 - 31.12.2016														
ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ	ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ	ΛΗΤΩ ΑΕ	ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΕ	ΑΛΦΑ LAB ΑΕ	HYGIEIA HOSPITAL TIRANA ShA	ΛΗΤΩ LAB ΑΕ	Y-LOGIMED ΑΕ	Y PHARMA ΑΕ	ANIZ ΑΕ	BEATIFIC ΑΕ	BIOCHECK ΑΕ	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ	0	2.321.031	43.108	0	5.595	134.994	0	17.144	0	66.846	6.000	182.668	158.241	2.935.627
Π ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	294.402	0	9.273	0	500	0	0	0	0	0	10.275	3.475	2.123	320.048
Ω ΛΗΤΩ Α.Ε.	0	0	0	1.932	52.800	0	1.260	0	0	0	0	0	0	55.992
Α ΑΛΦΑ LAB ΑΕ	549.759	478.600	133.095	0	0	33.060	0	0	0	0	0	18.188	1.891	1.214.592
Τ Y-LOGIMED ΑΕ	17.531.224	6.727.782	1.044.397	0	5.871	441.676	0	0	1.200	0	13.279	18.936	15.582	25.799.947
Η ANIZ Α.Ε.	18.779	0	0	0	0	0	0	244	0	0	0	0	0	19.023
Σ BEATIFIC ΑΕ	319	327	0	0	0	-3.720	0	0	0	0	0	0	0	-3.074
Σ BIOCHECK ΑΕ	147.245	180	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	147.425
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ	129.008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	129.008
ΣΥΝΟΛΟ	18.670.735	9.527.920	1.229.874	1.932	64.766	606.010	1.260	17.388	1.200	66.846	29.554	223.268	177.837	30.618.591

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΝ 31.12.2017										
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ		Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ	ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ	ΛΗΤΩ ΑΕ	ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΕ	ΑΛΦΑ LAB ΑΕ	Y-LOGIMED ΑΕ	Y PHARMA ΑΕ	BEATIFIC ΑΕ	ΣΥΝΟΛΟ
Α Π Α Ι Τ Η Σ Η	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ	0	3.758.505	203.060	8.610	216.550	2.028.262	0	98.614	6.313.600
	ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	241.309	0	45.991	0	0	0	0	33.245	320.545
	ΛΗΤΩ Α.Ε.	2.891	0	0	12.319	27.350	0	0	259	42.819
	ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΕ	0	0	187.561	0	0	0	0	0	187.561
	ΑΛΦΑ LAB ΑΕ	27.210	169.736	22.325	0	0	0	0	0	219.271
	Y-LOGIMED ΑΕ	0	16.400.535	3.752.067	0	8.969	0	311	653.942	20.815.824
	Y PHARMA	113.677	23.090	19.558	0	0	0	0	7.900	164.224
	ANIZ Α.Ε.	13.280	0	0	0	0	0	0	0	13.280
	BEATIFIC Α.Ε.	8.000	0	0	0	0	0	0	0	8.000
ΣΥΝΟΛΟ	406.367	20.351.866	4.230.562	20.929	252.869	2.028.262	311	793.960	28.085.125	

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΝ 31.12.2016													
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ	Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ	ΜΗΤΕΡΑ ΑΕ	ΛΗΤΩ ΑΕ	ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΕ	ΑΛΦΑ LAB ΑΕ	HYGIEIA HOSPITAL TIRANA ShA	ΛΗΤΩ LAB ΑΕ	Y-LOGIMED ΑΕ	ANIZ ΑΕ	BEATIFIC ΑΕ	BIOCHECK ΑΕ	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ ΑΕ	0	4.958.360	151.564	8.610	210.187	2.113.801	0	21.259	99	20.035	699.363	623.220	8.806.497
Π ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	281.531	0	40.835	0	0	238.613	0	0	0	25.639	4.804	8.014	599.436
Ω ΛΗΤΩ Α.Ε.	2.805	0	0	10.277	36.467	0	4.172	0	0	259	16.814	0	70.795
Α ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΕ	0	0	232.561	0	0	0	0	0	0	0	0	0	232.561
Ι ΑΛΦΑ LAB ΑΕ	33.881	136.065	54.330	0	0	66.015	0	0	0	0	67.638	2.813	360.742
Τ HYGIEIA HOSPITAL TIRANA	32.837	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32.837
Η Y-LOGIMED ΑΕ	1.005.406	18.860.639	3.844.370	0	2.676	1.160.648	0	0	0	645.081	142.629	159.384	25.820.833
Σ Y PHARMA ΑΕ	146.677	23.090	19.558	0	0	0	0	1.292	0	7.900	0	0	198.516
Τ ANIZ Α.Ε.	10.134	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.134
Σ BEATIFIC Α.Ε.	8.000	0	0	0	0	11.270	0	0	0	0	0	0	19.270
Σ ΒΙΟCHECK ΑΕ	22.492	1.349	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	23.851
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΕ	12.184	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12.284
ΣΥΝΟΛΟ	1.555.947	23.979.603	4.343.218	18.887	249.340	3.590.347	4.172	22.551	99	698.914	931.249	793.431	36.187.757

Συναλλαγές και Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει τις συναλλαγές της Εταιρείας και του Ομίλου με συνδεδεμένα μέρη που αφορούν κυρίως εταιρείες του Ομίλου Πειραιώς και του Ομίλου MIG.

Ποσά σε €'000	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2017	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2016
Πωλήσεις εμπ.των/ υπηρεσίες				
Θυγατρικές	0	1.963	0	2.457
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	67	22	1.101	773
Σύνολα	67	1.985	1.101	3.230

Ποσά σε €'000	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2017	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2016
Λοιπά έσοδα/ έσοδα συμμετοχών				
Θυγατρικές	0	442	0	479
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	231	99	249	98
Σύνολα	231	541	249	577

Ποσά σε €'000	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2017	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2016
Αγορές εμπορευμάτων				
Θυγατρικές	0	16.661	0	17.532
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	156	0	131	0
Σύνολα	156	16.661	131	17.532

Ποσά σε €'000	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2017	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2016
Λοιπές δαπάνες				
Θυγατρικές	0	685	0	1.139
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	11.038	7.381	11.148	7.407
Σύνολα	11.038	8.067	11.148	8.546

Ποσά σε €'000	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2017	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2016
Αγορές Ενσώματων/ Ασώματων Ακινήτοποιήσεων				
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	1.117	820	938	656
Σύνολα	1.117	820	938	656

Ποσά σε €'000	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2017	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2016
Απατήσεις				
Θυγατρικές	0	6.314	0	8.806
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	14.262	6.762	13.359	1.864
Σύνολα	14.262	13.076	13.359	10.670

Ποσά σε €'000	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2017	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2016
Υποχρεώσεις				
Θυγατρικές	0	406	0	1.556
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	85.445	55.496	90.779	58.754
Σύνολα	85.445	55.903	90.779	60.310

Οι συναλλαγές με τα βασικά διοικητικά και διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας και του Ομίλου παρατίθενται στη συνέχεια.

Παροχές προς βασικά διοικητικά μέλη

Οι παροχές προς τη Διοίκηση σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Βραχυπρόθεσμες παροχές σε διευθυντικά στελέχη*	3.957	3.422	2.190	1.774
Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	302	0	214	0
Παροχές διακοπείας δραστηριότητας	468	474	0	0
Σύνολο	4.727	3.896	2.404	1.774

*Οι βραχυπρόθεσμες παροχές των μελών Δ.Σ. και Διοίκησης περιλαμβάνουν τους μισθούς, τις αμοιβές, τις εργοδοτικές εισφορές και τις λοιπές επιβαρύνσεις.

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη του Ομίλου (και τις οικογένειές τους).

12.34 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την παρακάτω ιεραρχία για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

Επίπεδο 1: διαπραγματεύσιμες τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια στοιχεία του ενεργητικού ή υποχρεώσεις,
Επίπεδο 2: τεχνικές αποτίμησης για τις οποίες όλες οι εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία είναι παρατηρήσιμες είτε άμεσα είτε έμμεσα,
Επίπεδο 3: τεχνικές που χρησιμοποιούν εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία και δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Ακολούθως, παρατίθενται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία κατά την 31/12/2017.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού	31/12/2017				31/12/2016			
	Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς χρησιμοποιώντας:				Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς χρησιμοποιώντας:			
Ποσά σε € '000	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων								
- Ομολογίες	-	45	-	45	-	45	-	45
Μη επαναλαμβανόμενες επιμετρήσεις στην εύλογη αξία								
-Ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	-	27.359	-	27.359	-	-	-	-
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	-	27.404	-	27.404	-	45	-	45
Μη επαναλαμβανόμενες επιμετρήσεις στην εύλογη αξία								
-Ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	-	27.359	-	27.359	-	-	-	-
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	-	27.359	-	27.359	-	-	-	-
Καθαρή εύλογη αξία	-	45	-	45	-	45	-	45

Δεν πραγματοποιήθηκαν μεταφορές μεταξύ των επιπέδων.

Η εύλογη αξία των κατωτέρω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου και της εταιρείας προσεγγίζει την λογιστική αξία τους:

- Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις
- Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού
- Προμηθευτές και λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις
- Δανεισμός
- Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις

13. Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πολλαπλούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως ο κίνδυνος της αγοράς (διακυμάνσεις των επιτοκίων, οι τιμές της αγοράς κ.λπ.), ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας και ο συναλλαγματικός κίνδυνος. Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου στοχεύει στον περιορισμό της

αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα που προκύπτουν από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων.

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από την Οικονομική Διεύθυνση του Ομίλου.

Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η κάτωθι:

- Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του Ομίλου,
- Σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων και
- Εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

13.1 Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

13.1.1 Κίνδυνος επιτοκίου

Οι αλλαγές στα επιτόκια μπορούν να επηρεάσουν το καθαρό εισόδημα του Ομίλου αυξάνοντας το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους που αναλαμβάνει για τη χρηματοδότησή του. Οι μεταβολές στο επίπεδο των επιτοκίων μπορούν παράλληλα να επηρεάσουν, μεταξύ άλλων: (α) το κόστος και τη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης χρέους και κατ' επέκταση την ικανότητα του Ομίλου να πετύχει ελκυστικές αποδόσεις στις επενδύσεις του, και (β) την ικανότητα χρηματοδότησης του χρέους των επενδύσεων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στις οποίες επενδύει ο Όμιλος.

Ο τραπεζικός δανεισμός αποτελεί μία από τις πηγές χρηματοδότησης των επενδύσεων του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με κυμαινόμενο επιτόκιο και ως εκ τούτου εξαρτάται άμεσα από το ύψος και τις μεταβολές των επιτοκίων, γεγονός που εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο ταμειακών ροών. Τα κυμαινόμενα επιτόκια του Ομίλου μετατρέπονται σε σταθερά μέσω αντισταθμιστικών χρηματοοικονομικών μέσων και οι τραπεζικές καταθέσεις με τη σειρά τους αντισταθμίζουν σε σημαντικό ποσοστό τα σταθερά επιτόκια. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τη διάρκεια των χρηματοδοτικών του αναγκών. Επομένως, οι αποφάσεις για τη διάρκεια, καθώς και τη σχέση μεταξύ σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου ενός νέου δανείου, λαμβάνονται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου και της Εταιρείας με βάση μια εύλογη μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +/- 1%:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ				Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Μεταβλητή		Μεταβλητή		Μεταβλητή		Μεταβλητή	
	1%	-1%	1%	-1%	1%	-1%	1%	-1%
	31/12/2017		31/12/2016		31/12/2017		31/12/2016	
Αποτέλεσμα χρήσης (μετά φόρων)	(1.348)	1.348	(1.587)	1.587	(901)	901	(937)	937
Καθαρή Θέση	(1.348)	1.348	(1.587)	1.587	(901)	901	(937)	937

13.1.2 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν συγκεκριμένη πιστωτική πολιτική που έχει ως άξονες αφενός τον έλεγχο πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και αφετέρου την προσπάθεια αποτελεσματικής διαχείρισης των απαιτήσεων του πριν αυτές καταστούν ληξιπρόθεσμες αλλά και όταν αυτές καταστούν επισφαλείς. Για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν, τα πιστωτικά χαρακτηριστικά τους, την ενηλικίωση των απαιτήσεων τους και τα τυχόν προηγούμενα προβλήματα εισπραξιμότητας που έχουν επιδείξει. Οι πελάτες που θεωρούνται επισφαλείς, επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων και για την πιθανή ζημία που εκτιμάται ότι θα προκύψει από αυτές, σχηματίζεται σχετική πρόβλεψη απομείωσης.

Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά κατηγορίες και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στις διαδικασίες του πιστωτικού ελέγχου. Οι απαιτήσεις του Ομίλου προέρχονται από Ασφαλιστικά Ταμεία, Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, Ασφαλιστικές Εταιρείες και ιδιώτες πελάτες. Ο Όμιλος και η Εταιρεία εστιάζουν την πολιτική τους στις συνεργασίες με αξιόπιστες ασφαλιστικές εταιρείες με υψηλή πιστοληπτική ικανότητα τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά.

Ο πιθανός πιστωτικός κίνδυνος σχετίζεται κυρίως με τις υψηλές οφειλές προηγούμενων ετών των δημόσιων ασφαλιστικών ταμείων, καθώς επίσης και με τους ιδιώτες πελάτες χωρίς κάποια ασφάλεια ή με τους ασφαλισμένους ασθενείς για το επί πλέον ποσό που δεν καλύπτεται από την ασφάλεια τους.

Κατά την 31/12/2017, έχουν σχηματιστεί επαρκείς προβλέψεις απομείωσης επί των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας.

Για τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, ο Όμιλος συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα για την πιστωτική διαβάθμιση χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Η έκθεση του Ομίλου όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000

Κατηγορίες χρημ/κών στοιχείων

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	11.108	14.854	4.755	2.503
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	64.381	62.858	46.570	46.987
Σύνολο	75.489	77.712	51.325	49.490

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά την 31/12/2017 και την 31/12/2016, αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε καθυστέρηση που δεν έχουν απομειωθεί

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εντός 3 μηνών	5.700	5.774	5.742	5.642
Από 3 έως 6 μήνες	6.954	6.703	5.844	5.045
Από 6 μήνες έως 1 έτος	7.170	6.712	6.244	6.088
Πάνω από 1 έτος	9.008	10.705	3.970	6.050
Σύνολο	28.832	29.894	21.800	22.825

13.1.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας εστιάζεται στην ορθή διαχείριση του χρονικού συσχετισμού των ταμειακών ροών και στην ταυτόχρονη εξασφάλιση επαρκών ταμειακών διαθεσίμων για την κάλυψη των τρεχουσών συναλλαγών.

Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές περιόδους, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση, καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2017 για τον Όμιλο αναλύεται ως εξής:

**Ο ΟΜΙΛΟΣ
31/12/2017**

Ποσά σε € '000

	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	3.770	7.827	116.142	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	157	158	550	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	52.760	341	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις	17.826	2.277	523	0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	105	2.883	0	0
Σύνολο	74.618	13.486	117.215	0

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την 31/12/2016 είχε ως εξής:

Ποσά σε € '000

Μακροπρόθεσμος δανεισμός	0	0	750	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	132	132	723	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	62.108	4.380	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις	18.116	4.095	664	0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	41.037	115.151	0	0
Σύνολο	121.393	123.758	2.137	0

Ο ΟΜΙΛΟΣ				
31/12/2016				
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	0	0	750	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	132	132	723	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	62.108	4.380	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις	18.116	4.095	664	0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	41.037	115.151	0	0
Σύνολο	121.393	123.758	2.137	0

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2017 για την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000

Μακροπρόθεσμος δανεισμός	3.020	6.077	77.596	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	92	95	220	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	14.488	331		0
Λοιπές υποχρεώσεις	9.550	2.251	215	0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	-	-		0
Σύνολο	27.150	8.754	78.031	0

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ				
31/12/2017				
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	3.020	6.077	77.596	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	92	95	220	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	14.488	331		0
Λοιπές υποχρεώσεις	9.550	2.251	215	0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	-	-		0
Σύνολο	27.150	8.754	78.031	0

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την 31/12/2016 είχε ως εξής:

Ποσά σε € '000

Μακροπρόθεσμος δανεισμός	0	0	750	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	27	27	117	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	11.904	4.380	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις	9.105	2.260	259	0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	33.750	58.210	0	0
Σύνολο	54.786	64.877	1.126	0

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ				
31/12/2016				
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	0	0	750	0
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	27	27	117	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	11.904	4.380	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις	9.105	2.260	259	0
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	33.750	58.210	0	0
Σύνολο	54.786	64.877	1.126	0

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Κατά την 31/12/2017, τόσο ο Όμιλος όσο και η Εταιρεία παρουσιάζουν θετικό κεφάλαιο κίνησης ποσού € 2.355 χιλ. και € 22.626 χιλ. αντίστοιχα.

Όπως αναφέρεται και στην σημείωση 12.17, εντός της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος και η Εταιρεία ολοκλήρωσαν την αναδιάρθρωση δανειακών υποχρεώσεων του ΥΓΕΙΑ και ΜΗΤΕΡΑ με αποτέλεσμα την αναταξινόμηση δανειακών υποχρεώσεων € 121.909 χιλ. και € 82.863 χιλ. αντίστοιχα, από τις βραχυπρόθεσμες στις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

Πέρα από την επιτυχή ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των όρων των δανειακών υποχρεώσεων του ΥΓΕΙΑ και ΜΗΤΕΡΑ, ο Όμιλος έχει ήδη προβεί σε σειρά ενεργειών για την περαιτέρω βελτίωση της ρευστότητάς του. Συγκεκριμένα, οι συμβεβλημένες με τον ΕΟΠΥΥ εταιρείες του Ομίλου έχουν ήδη επιμερίσει σε τρίτους σημαντικό μέρος του καταχωρηθέντος επί των οικονομικών καταστάσεων κόστους claw-back και rebate ενώ εκμεταλλευόμενος την κυρίαρχη θέση που κατέχει στον κλάδο ισχυροποιεί τις εμπορικές συνεργασίες επιδιώκοντας την εξασφάλιση πρόσθετου κεφαλαίου κίνησης.

Ο Όμιλος Υγεία χαίρει υψηλής αξιοπιστίας τόσο έναντι των Τραπεζών, όσο και έναντι των προμηθευτών του, λόγω της δυναμικής και κυρίαρχης πορείας του στην ελληνική αγορά.

Περαιτέρω, ο Όμιλος εκμεταλλευόμενος το μέγεθος και τη φήμη του στην αγορά έχει διατηρήσει τη διαπραγματευτική του δύναμη παρά τα υφιστάμενα μέτρα ελέγχου και περιορισμού της κίνησης κεφαλαίων,

κυρίως προς το εξωτερικό, όπου δραστηριοποιούνται οι κυριότεροι προμηθευτές υγειονομικού υλικού του Ομίλου Υγεία. Ο Όμιλος ακόμη αξιοποιώντας τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα έχει εξασφαλίσει συμφωνίες με τις κυριότερες ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες παρέχουν σημαντική ρευστότητα μειώνοντας παράλληλα σε μεγάλο βαθμό την έκθεση του Ομίλου σε κίνδυνο ανταγωνισμού και έλλειψης ταμειακών ροών.

13.1.4 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εξαιτίας των μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Η μεγάλη πλειονότητα των συναλλαγών και των υπολοίπων του Ομίλου είναι σε Ευρώ, όπως και οι δανειακές υποχρεώσεις, προς εκμετάλλευση χαμηλότερων επιτοκίων. Ως εκ τούτου, η έκθεση σε συναλλαγματικούς κινδύνους αξιολογείται ως χαμηλή. Ο Όμιλος επηρεάζεται από τις μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών του ευρώ έναντι του τοπικού νομίσματος (Lek), αναφορικά με την επένδυση στην Αλβανία, τα στοιχεία της οποίας κατά την 31/12/2017 ταξινομήθηκαν ως μία ομάδα διάθεσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 για τα κατεχόμενα προς πώληση μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού. Σε κάθε περίπτωση όμως, η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί διαρκώς τους συναλλαγματικούς κινδύνους, που ενδέχεται να προκύψουν και αξιολογεί την ανάγκη λήψης σχετικών μέτρων.

Κατά την 31/12/2017, μία μεταβολή των ισοτιμιών +/- 10% θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση +/- € 1,9 εκ. προ φόρων στην Ενοποιημένη Συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων, και +/- € 1,9 εκ. στα ίδια κεφάλαια.

13.1.5 Κίνδυνος διαχείρισης κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου ΥΓΕΙΑ όσον αφορά στη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει την ικανότητα των εταιρειών του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους (going-concern) και
- να εξασφαλίσει μια ικανοποιητική απόδοση στους μετόχους τιμολογώντας προϊόντα και υπηρεσίες, αναλογικά με το επίπεδο κινδύνου.

Ο Όμιλος παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του ποσού των Ιδίων Κεφαλαίων πλέον των δανείων μειωμένης εξασφάλισης, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, καθώς και σε σχέση με τις απαιτήσεις του Ν.2190/1920.

Το Κεφάλαιο για τις χρήσεις 2017 και 2016 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	120.853	120.703	129.305	138.939
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(11.108)	(14.854)	(4.755)	(2.503)
Κεφάλαιο	109.745	105.849	124.550	136.436
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	120.853	120.703	129.305	138.939
Πλέον: Δάνεια	131.592	157.925	87.100	92.882
Σύνολο κεφαλαίων	252.445	278.628	216.405	231.821
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	0,43	0,38	0,58	0,59

Ο Όμιλος ορίζει το ποσό του κεφαλαίου σε σχέση με την συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. ίδια κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων αλλάζουν. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να πουλήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το δανεισμό.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή του δομή και πραγματοποιεί προσαρμογές σε αυτή υπό το πρίσμα των εκάστοτε οικονομικών συνθηκών και τα χαρακτηριστικά κινδύνου των περιουσιακών του στοιχείων.

13.2 Στρατηγικοί και λειτουργικοί κίνδυνοι

Συμβάσεις με ασφαλιστικές εταιρείες

Ο Όμιλος διαθέτει μακροχρόνιες συμβάσεις με ασφαλιστικές εταιρείες (ΕΘΝΙΚΗ, NN, ALLIANZ, BUPA, METLIFE ALICO, INTERAMERICAN, GENERALI, AXA, GROUPAMA κ.λπ.). Η Εταιρεία επιπλέον έχει υπογράψει σύμβαση με τη Mednet Ελλάς Α.Ε., εταιρεία που διαχειρίζεται ασφαλιστικά προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης μερικών εκ των μεγαλύτερων ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα.

Οι ανωτέρω συμφωνίες εξασφαλίζουν συνεχή αναπτυξιακή πορεία και μεγαλύτερο όγκο ασθενών μειώνοντας σε μεγάλο βαθμό την έκθεση του Ομίλου σε κίνδυνο ανταγωνισμού και ρευστότητας.

Ασφαλιστική Κάλυψη Περιουσιακών Στοιχείων

Το ΥΓΕΙΑ Α.Ε. έχει συνάψει ασφαλιστήρια συμβόλαια για τον πάγιο εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις του με τον Ασφαλιστικό Οργανισμό «Εθνική Ασφαλιστική Α.Ε.Ε.Γ.Α.» με τις παρακάτω ημερομηνίες λήξης : Πυρός και Απώλειας Κερδών 15/03/2019 και Γενικής και Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης 31/7/2018. Παράλληλα, διατηρεί εν ισχύ Ομαδικό Συνταξιοδοτικό Ασφαλιστήριο Προσωπικού με τον Ασφαλιστικό Οργανισμό METLIFE ALICO ΑΕΑΖ και ασφαλιστήρια αυτοκινήτων με ανανέωση ανά εξάμηνο. Σημειώνεται ότι την 31/12/2017 η αναπόσβεστη αξία των κτιρίων, μηχανημάτων και επίπλων της Εταιρείας ανερχόταν σε € 47,9εκ. Κατά συνέπεια το ποσοστό της ασφαλιστικής κάλυψης της αναπόσβεστης αξίας με βάση τα στοιχεία της 31/12/2017 ανέρχεται σε 175% περίπου, μπορεί ωστόσο να ενέχει αρνητικές επιπτώσεις για την Εταιρεία η περίπτωση ολικής καταστροφής των κτιριακών εγκαταστάσεων και των μηχανημάτων. Ωστόσο, η Διοίκηση της Εταιρείας θεωρεί την εν λόγω πιθανότητα ολικής καταστροφής όλων των εγκαταστάσεων του ΥΓΕΙΑ Α.Ε. ελάχιστη ενώ επισημαίνεται ότι προχωρά συνεχώς στην ασφαλιστική κάλυψη όλων των νέων της παγίων.

Συνθήκες του Κλάδου της παροχής υπηρεσιών Υγείας

Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ δραστηριοποιείται στον χώρο της ελληνικής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης προφέροντας ολοκληρωμένες υπηρεσίες υγείας. Ο κλάδος των ιδιωτικών υπηρεσιών παροχής υγείας στην Ελλάδα παρουσιάζει ιδιαιτερότητες, οι οποίες προέρχονται από την κυρίαρχη θέση που κατείχε παραδοσιακά ο δημόσιος τομέας στην παροχή υπηρεσιών υγείας. Η αδυναμία, ωστόσο, του δημόσιου τομέα να καλύψει τη συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες παροχής υγείας οδήγησε στη σημαντική ανάπτυξη των ιδιωτικών κλινικών. Με το ρυθμό ανάπτυξης του κλάδου ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας καθίσταται σαφές ότι ο κλάδος της ιδιωτικής υγείας στην Ελλάδα παρουσιάζει μια ιδιαίτερη δυναμική και προοπτική στην οποία καλούνται να ανταποκριθούν οι εταιρείες που συμμετέχουν σε αυτόν. Τα αποτελέσματα και η πορεία του Ομίλου ΥΓΕΙΑ επηρεάζονται άμεσα από τη δραστηριοποίηση του και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του, έναντι της συνεχούς ανάπτυξης στον κλάδο της υγείας.

Κίνδυνος από τον Ανταγωνισμό

Στον κλάδο των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα έντονος καθώς ο Δημόσιος Τομέας αδυνατεί να καλύψει τη συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες υγείας.

Στο πλαίσιο αυτό, οι ιδιωτικές κλινικές στράφηκαν στον εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και στην ταχύτητα ανταπόκρισης προς τον ασθενή, με επέκταση των εγκαταστάσεων για στέγαση νέων τμημάτων. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε ότι αρκετές ιδιωτικές κλινικές περιλαμβάνουν από τμήματα μαιευτικής κλινικής, μέχρι και διαγνωστικά κέντρα προκειμένου με τον τρόπο αυτό να καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών.

Ένα ακόμα πεδίο ανταγωνισμού που παρατηρείται στον κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας είναι η επέκταση των συνεργασιών των ιδιωτικών μονάδων με ασφαλιστικές εταιρείες, για την κάλυψη των νοσηλίων μεγαλύτερου εύρους ασθενών. Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ αξιοποιώντας τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα, έχοντας ως προτεραιότητά του τη συνεχή βελτίωση της παρεχόμενης κορυφαίας ποιότητας υπηρεσιών υγείας

σύμφωνα με τα διεθνή πιστοποιημένα στον Όμιλο ΥΓΕΙΑ πρότυπα, είναι σήμερα ο κυρίαρχος παίκτης στον ελληνικό κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας. Ωστόσο, σε περίπτωση που ο Όμιλος διακόψει την αναπτυξιακή του και επενδυτική του πολιτική, η ανταγωνιστική του θέση ενδεχομένως να επηρεαστεί σημαντικά, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό και την χρηματοοικονομική κατάστασή της.

Περιορισμοί ρευστότητας του κλάδου της υγείας

Τα τελευταία χρόνια η έλλειψη παροχής ρευστότητας και η στενότητα στην τραπεζική χρηματοδότηση σε συνδυασμό με την παρατεταμένη οικονομική ύφεση και τη μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των ιδιωτών, συνθέτουν ένα περιβάλλον αβεβαιότητας. Ο ΕΟΠΥΥ και τα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στην εξόφληση των υποχρεώσεων τους με αποτέλεσμα οι μικρές κλινικές και τα διαγνωστικά κέντρα να βρίσκονται αντιμέτωπα με σημαντικά προβλήματα ρευστότητας. Καθοριστικό πλέον παράγοντα επιβίωσης αποτελεί η διείσδυση του ΕΟΠΥΥ στα συνολικά έσοδα του κάθε παρόχου υγείας σε συνδυασμό με την αποτελεσματική διαχείριση μείωσης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η τάση αυτή, όπως είναι φυσικό μπορεί να οδηγήσει σε συρρίκνωση κυρίως του κλάδου της Δευτεροβάθμιας παροχής φροντίδας εντείνοντας τον ανταγωνισμό μεταξύ των υφιστάμενων παρόχων και περιορίζοντας ακόμη περισσότερο τα ήδη μειωμένα, λόγω εφαρμογής των μηχανισμών Claw-back και Rebate έσοδα.

Κίνδυνος Τεχνολογικών Εξελίξεων

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας και η διαπίστωση της ανάγκης για συνεχή αναδιοργάνωση ασκούν καθοριστική επίδραση στις υπηρεσίες υγείας. Οι εκάστοτε ιδιωτικές κλινικές προχωρούν σε πολυδάπανα επενδυτικά προγράμματα με στόχο την ανανέωση και την απόκτηση σύγχρονου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού ώστε να προσφέρουν νέες και καλύτερες υπηρεσίες. Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ ανανεώνει τον τεχνολογικό του εξοπλισμό σε τακτά χρονικά διαστήματα και αυτή τη στιγμή λειτουργούν: α) η πρώτη στην Ελλάδα, Υβριδική Χειρουργική αίθουσα τελευταίας γενιάς. Ο πρωτοποριακός σχεδιασμός και ο υπερσύγχρονος εξοπλισμός πολλαπλών δυνατοτήτων, επιτρέπουν την ταυτόχρονη διενέργεια των πιο εξελιγμένων ενδαγγειακών και ανοικτών επεμβάσεων σε οποιοδήποτε σημείο του καρδιαγγειακού συστήματος σε συνθήκες ύψιστης ασφάλειας, ταχύτητας και αξιοπιστίας, β) το μοναδικό Gamma Knife στην Ελλάδα (ένα εξειδικευμένο μηχάνημα ακτινοχειρουργικής όγκων του εγκεφάλου), γ) το μηχάνημα ρομποτικής χειρουργικής DA VINCI S δ) το μεγαλύτερο τμήμα Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας με τρεις γραμμικούς επιταχυντές ε) το πρώτο PET / CT που λειτούργησε στην Ελλάδα, στ) νέο Αξονικό Τομογράφο 128 τομών ζ) Ψηφιακός αγγειογράφος η) Σύστημα νευροπλοήγησης Navigator και θ) Διοισοφάγειος υπέρηχος. Στόχος του Ομίλου ΥΓΕΙΑ είναι η συνεχής επένδυση στις πλέον σύγχρονες ιατροτεχνολογικές εξελίξεις και η συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού του, ώστε να είναι ενήμερο με τις εκάστοτε διεθνείς εξελίξεις του κλάδου της υγείας.

14. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης

Την 23η Φεβρουαρίου 2018, το ΥΓΕΙΑ, με την ολοκλήρωση της από την 27η Νοεμβρίου 2017 υποβληθείσας δημόσιας πρότασης εξαγοράς μετοχών της εταιρείας ποσοστού έως 30% από την εταιρεία «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ», ανακοίνωσε προς το επενδυτικό κοινό ότι η εν λόγω εταιρεία μετά τη συνεδρίαση της 22ας Φεβρουαρίου 2018 κατέχει συνολικό αριθμό 15.840.022 δικαιωμάτων ψήφου, οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 5,181% του μετοχικού κεφαλαίου της εκδότριας.

Τον Μάρτιο του 2018 ολοκληρώθηκε ο φορολογικός έλεγχος της χρήσης 2012 της Εταιρείας ο οποίος διενεργήθηκε από το Κέντρο Ελέγχων Μεγάλων Επιχειρήσεων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης. Από τον έλεγχο προέκυψαν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις ποσού €296χιλ. Η Εταιρεία είχε σχηματίσει πρόβλεψη φόρων για ανέλεγκτες χρήσεις ποσού €68 χιλ. ευρώ με την οποία συμψηφίστηκε το ως ανωτέρω ποσό, το δε υπόλοιπο θα επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης 2017.

Ακόμα την 20η Απριλίου 2018 η Εταιρεία σε απάντηση σχετικού ερωτήματος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, παρέπεμψε σε ανακοίνωση της ίδιας ημέρας της μετόχου κατά ποσοστό 70,385% (εκ του οποίου ποσοστό 32,76% κατέχεται άμεσα και 37,62% έμμεσα) Marfin Investment Group AE, η οποία ανακοίνωσε ότι στο πλαίσιο συμφωνίας εμπιστευτικότητας παρεσχέθησαν στα επενδυτικά κεφάλαια της «CVC CAPITAL PARTNERS» οι συνθήκες στις περιπτώσεις αυτές πληροφορίες για το «ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ ΥΓΕΙΑ Α.Ε.». Η εταιρεία Marfin Investment Group AE δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα αποδέκτης οποιασδήποτε δεσμευτικής προσφοράς.

Δεν υπάρχουν μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων γεγονότα πέραν των ανωτέρω, τα οποία να αφορούν είτε τον Όμιλο είτε την Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα ΔΠΧΑ.

Μαρούσι, 24 Απριλίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

*Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΜΙΛΟΥ*

*ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
Αρ. Διαβ. ΑΝ4135328*

*ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΤΑΠΑΝΗΣ
ΑΔΤ ΑΕ140679*

*ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΣ
ΑΔΤ Ν294701*

*Ο FINANCIAL CONTROLLER
ΟΜΙΛΟΥ*

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

*Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΜΙΛΟΥ*

*ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΚΑΚΗΣ
ΑΔΤ ΑΕ106335*

*ΕΛΕΩΝΟΡΑ ΚΕΛΕΠΟΥΡΗ
ΑΔΤ Σ028050*

*ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΟΣΜΑΣ
ΑΔΤ ΑΖ555377 ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ
16310 – Α΄ ΤΑΞΕΩΣ*

Ε. Διαδικτυακός τόπος ανάρτησης της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης

Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, οι εκθέσεις ελέγχου των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών και οι εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2017, των εταιρειών που ενσωματώνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αναρτώνται στην ιστοσελίδα της εταιρείας www.hygeia.gr καθώς και στην ιστοσελίδα του ΓΕΜΗ.